

Urząd Statystyczny w Warszawie

Statistical Office in Warszawa

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
W 2013 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF MAZOWIECKIE VOIVODSHIP
IN 2013**

Maj 2014 May

WYDAWCA *EDITOR*

Urząd Statystyczny w Warszawie *Statistical Office in Warsaw*
ul. 1 Sierpnia 21, 02-134 Warszawa, <http://warszawa.stat.gov.pl>
tel. 22 464 23 12, faks 22 846 76 67, e-mail: SekretariatUSWAW@stat.gov.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*
URZĘDU STATYSTYCZNEGO *OF STATISTICAL OFFICE*

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Zofia Kozłowska

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*

Barbara Czerwińska-Jędrusiak

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Agnieszka Ajdyn, Anna Branicka, Konrad Cuch, Patrycja Gałązka-Seliga, Krzysztof Kowalski,
Elżbieta Lipińska, Gabriela Nowakowska, Ewa Polanowska, Wiesława Rogalska, Grażyna Silny

SEKRETARZ *SECRETARY*

Małgorzata Bieńkowska

PRZYGOTOWANIE PUBLIKACJI *PUBLICATION PREPARATION*

Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych *Mazovian Centre for Regional Surveys*
pod kierunkiem *supervised by*

Agnieszki Ajdyn

Autorzy publikacji
Authors

Iwona Cieciora
Izabela Moskalska
Hanna Murawska
Dorota Sułkowska

Tłumaczenie
Translation

Weronika Kloc-Nowak

Skład komputerowy
i wykonanie wykresów
Setting and charts

Daniel Koźmiński
Grzegorz Stępień

Projekt okładki
Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 2084-6886

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
Please indicate source when publishing data SO

Publikacja dostępna w Internecie na stronie <http://warszawa.stat.gov.pl>
Publication available in Internet on page <http://warszawa.stat.gov.pl>

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych
Cena 15,00 zł

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Warszawie przekazuje Państwu kolejną edycję rocznego *Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego*. Publikacja ta należy do systemu analitycznych opracowań regionalnych realizowanych przez resort statystyki publicznej. Do systemu tego zaliczono również wydawany z częstotliwością miesięczną *Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego* oraz z częstotliwością kwartalną *Biuletyn Statystyczny Województwa Mazowieckiego*.

Niniejsze opracowanie składa się z części analitycznej i tabelarycznej, które zawierają zestaw informacji charakteryzujących takie aspekty życia społeczno-gospodarczego regionu, jak: stan i struktura ludności, rynek pracy, wynagrodzenia, emerytury i renty, ceny, rolnictwo, produkcja sprzedana przemysłu i budownictwa, budownictwo mieszkaniowe, rynek wewnętrzny, wyniki finansowe i nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw. W tekście analitycznym, oprócz tablic i wykresów, znajdują się podstawowe wyjaśnienia metodyczne.

Dane zgrupowane w 13 rozdziałach tematycznych dotyczą lat 2010–2013. Na początku opracowania zamieszczono uwagi ogólne oraz opis podstawowych tendencji zachodzących w różnych dziedzinach społecznych i gospodarczych. Przedstawiono również województwo na tle kraju i pozostałych województw.

Wyrażam nadzieję, że niniejsze wydawnictwo dostarczy szeregu interesujących informacji o województwie mazowieckim. Jednocześnie proszę o przekazywanie wszelkich uwag i propozycji, które przyczynią się do kształtowania treści kolejnych edycji *Raportu*.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Warszawie

Zofia Kozłowska

Warszawa, maj 2014 r.

PREFACE

The Statistical Office in Warsaw presents the next edition of a yearly Report on socio-economic situation of mazowieckie voivodship. The publication is included in the analytical system of regional studies produced by official statistics. This system also includes monthly issued Communiqué on socio-economic situation of mazowieckie voivodship as well as quarterly published Statistical Bulletin of Mazowieckie Voivodship.

This publication contains analytical and tabular part, which comprise a set of information on such aspects of socio-economic life of the region as: size and structure of population, labour market, wages and salaries, pensions, prices, agriculture, sold production of industry and construction, housing construction, internal market, financial results and investment outlays of enterprises. The analytical part, apart from tables and charts, contains basic methodological explanations.

Data gathered in 13 thematic chapters concern the years 2010 to 2013. At the beginning of the publication there are general notes and description of basic trends in different social and economic fields. The voivodship has also been presented against the background of the country and other voivodships.

I do hope that this publication will provide you with a range of interesting information on mazowieckie voivodship. At the same time I would like to ask for comments and suggestions which will help contribute to the contents of subsequent editions of the Report.

*Director
of the Statistical Office
in Warsaw*

Zofia Kozłowska

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Str. <u>Page</u>
Przedmowa.....	<i>Preface</i>	3
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	10
Znaki umowne	<i>Symbols</i>	13
Skróty	<i>Abbreviations</i>	13
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	14
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	20
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	21
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA.....	<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	24
LUDNOŚĆ.....	<i>POPULATION</i>	25
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	31
WYNAGRODZENIA.....	<i>WAGES AND SALARIES</i>	45
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE.....	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	48
CENY.....	<i>PRICES</i>	52
ROLNICTWO.....	<i>AGRICULTURE</i>	56
PRZEMYSŁ.....	<i>INDUSTRY</i>	65
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	69
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE.....	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	72
RYNEK WEWNĘTRZNY.....	<i>INTERNAL MARKET</i>	77
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH	<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	80
NAKLADY INWESTYCYJNE.....	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	84

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Nr <u>No.</u>	Str. <u>Page</u>
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2013 r.	<i>Selected data for voivodship and Poland in 2013</i>	1	20
Ludność na podstawie bilansów	<i>Population based on balances</i>	2	26
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności.....	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	3	27
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsię- biorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	4	31
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sek- torze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim.....	<i>Average monthly paid employment in the en- terprise sector in mazowieckie voivodship</i> ...	5	32
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezro- bocia	<i>Registered unemployed persons as well as unemployment rate</i>	6	33
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezro- bocia w województwie mazowieckim.....	<i>Registered unemployed persons as well as unemployment rate in mazowieckie voivod- ship</i>	7	36
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale.....	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	8	39

		Nr No.	Str. Page
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw.....	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	9	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim.....	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in mazowieckie voivodship.....</i>	10	46
Świadczenia społeczne.....	<i>Social benefits</i>	11	48
Świadczenia społeczne w województwie mazowieckim.....	<i>Social benefits in mazowieckie voivodship</i>	12	49
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	13	52
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie mazowieckim.....	<i>Price indices of consumer goods and services in mazowieckie voivodship</i>	14	54
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	15	55
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	16	57
Przemysł.....	<i>Industry</i>	17	65
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie mazowieckim (ceny stałe)	<i>Indices of sold production of industry in mazowieckie voivodship (constant prices)</i>	18	67
Budownictwo	<i>Construction.....</i>	19	69
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie mazowieckim (ceny bieżące).....	<i>Indices of construction and assembly production in mazowieckie voivodship (current prices)</i>	20	70
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Housing construction</i>	21	72
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie mazowieckim	<i>Dwellings completed in mazowieckie voivodship</i>	22	73
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie mazowieckim	<i>Dwellings for which permits have been issued in mazowieckie voivodship</i>	23	76
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sale (current prices).....</i>	24	77
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie mazowieckim (ceny bieżące).....	<i>Indices of retail sale in mazowieckie voivodship (current prices)</i>	25	78
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises</i>	26	82
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące).....	<i>Investment outlays (current prices).....</i>	27	84

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Nr No.	Str. Page
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2013 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2013</i>	1	21
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2013 r. ..	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2013</i>	2	21
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2013 r.	<i>Employment rate by LFS in 2013.....</i>	3	21
Stopa bezrobocia według BAEL w 2013 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2013</i>	4	22
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2013</i>	5	22
Wzrost (w %) cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r.	<i>Increase (in %) of prices of consumer goods and services in 2013</i>	6	22
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2013 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2013</i>	7	22

		Nr No.	Str. Page
Mieszkania oddane do użytkowania w 2013 r.	<i>Dwellings completed in 2013</i>	8	23
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2013 r.	<i>Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2013</i>	9	23
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2013 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2013</i>	10	23
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population</i>	11	28
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in mazowieckie voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	12	28
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	13	29
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in mazowieckie voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	14	30
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	15	31
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD	<i>Structure of average paid employment by PKD sections</i>	16	32
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	34
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	35
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Registered unemployment rate</i>	20	37
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Registered unemployment rate in mazowieckie voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	21	37
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	22	40
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate</i>	23	40
Struktura pracujących według wieku w województwie mazowieckim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in mazowieckie voivodship in the 4th quarter</i>	24	41
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	25	41
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie mazowieckim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in mazowieckie voivodship in the 4th quarter</i>	26	42
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w województwie mazowieckim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in mazowieckie voivodship in the 4th quarter</i>	27	43
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate</i>	28	43
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons</i>	29	44
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	30	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w wybranych sekcjach w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in selected sections in the enterprise sector in 2013</i>	31	47
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	32	50
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	33	51

		Nr No.	Str. Page
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	34	53
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie mazowieckim w 2013 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in mazowieckie voivodship in 2013</i>	35	54
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha</i>	36	58
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	37	58
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land</i>	38	59
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych.....	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	39	59
Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego).....	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	40	60
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej).....	<i>Indices of procurement of total animals (in live weight)</i>	41	60
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	42	60
Cena skupu pszenicy za 1 dt	<i>Procurement price of wheat per 1 dt</i>	43	61
Cena skupu żyta za 1 dt	<i>Procurement price of rye per 1 dt</i>	44	61
Cena targowiskowa ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) za 1 dt.....	<i>Marketplace price of edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt</i>	45	61
Cena skupu żywca wieprzowego za 1 kg	<i>Procurement price of pigs per 1 kg</i>	46	62
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	47	62
Cena skupu żywca wołowego za 1 kg	<i>Procurement price of cattle per 1 kg</i>	48	63
Cena skupu mleka za 1 l	<i>Procurement price of milk per 1 l</i>	49	63
Dynamika globalnej produkcji rolniczej (ceny stałe roku poprzedniego)	<i>Indices of gross agricultural output (constant prices from previous year)</i>	50	63
Struktura towarowej produkcji rolniczej według produktów (ceny stałe roku poprzedniego).....	<i>Structure of market agricultural output by products (constant prices from previous year)</i>	51	64
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe).....	<i>Indices of sold production of industry (constant prices)</i>	52	66
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu w 2013 r. według sekcji PKD (ceny bieżące)	<i>Structure of sold production of industry in 2013 by PKD sections (current prices)</i>	53	66
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.....	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	54	68
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w 2013 r. według sekcji PKD	<i>Structure of average paid employment in industry in 2013 by PKD sections</i>	55	68
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące).....	<i>Indices of sold production of construction (current prices)</i>	56	70
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące).....	<i>Indices of construction and assembly production (current prices)</i>	57	70
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production by divisions (current prices)</i>	58	71
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	59	71
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania.....	<i>Indices of dwellings completed</i>	60	73
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności.....	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	61	73

		Nr No.	Str. Page
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	62	74
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2013 r.	<i>Dwellings completed in podlaskie voivodship by subregions and powiats in 2013</i>	63	74
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	64	75
Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	65	75
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	66	76
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sale (current prices)</i>	67	78
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych	<i>Share of companies showing net profit in the total number of non-financial enterprises</i>	68	80
Udział przychodów przedsiębiorstw niefinansowych wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of non-financial enterprises showing net profit in the revenues from total activity</i>	69	80
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	70	81
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	71	81
Dynamika nakładów inwestycyjnych (ceny bieżące)	<i>Indices of investment outlays (current prices)</i>	72	84

ANEKS

APPENDIX

		Nr No.	Str. Page
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM	<i>SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP</i>	I	87
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN MONTHS</i>	II	91

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorzazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2013 r.

2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorzazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działal-

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In description of voivodship information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 December 2013.*

2. *Data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments to replace the formerly applied PKD 2004 / NACE Rev. 1.1.*

3. *The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

- 1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 2) ***sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 3) ***financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and*

ność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rekreacją i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Prezentowane dane o powierzchni użytków rolnych od 2012 r. nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. Dane za lata 2010–2012 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach.

12. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. – z lat 2011 i 2012;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - cenę stałą 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006–2010,

insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. The presented data since 2012 on the area of agricultural land have not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. Data for the years 2010–2012 was changed in comparison with the ones published in the previous editions.

12. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2012 – the prices from 2011 and 2012, are assumed;
- 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006–2010,

– ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i na wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

– 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing per capita data (1000 population etc.) as of the end of the year, the actually living population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June.

15. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana

skrót <i>abbreviation</i>	działy (dok.) <i>divisions (cont.)</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
Budowa budynków		Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej		Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
<p>18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.</p>		<p>18. <i>Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.</i></p>

ZNAKI UMOWNE ***SYMBOLS***

Kreska	(–)	– zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
“W tym” “Of which”		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)		– <i>used in figures represents the decimal point.</i>

SKRÓTY ***ABBREVIATIONS***

zł	– złoty <i>zloty</i>	km ²	– kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
tys.	– tysiąc <i>thousand</i>	kpl.	– komplet <i>set</i>
mln	– milion <i>million</i>	szt.	– sztuka <i>piece, unit</i>
g	– gram <i>gram</i>	kw.	– kwartał <i>quarter</i>
kg	– kilogram <i>kilogram</i>	ok.	– około <i>approximately</i>
dt	– decytona <i>deciton</i>	pkt	– punkt <i>point</i>
l	– litr <i>litre</i>	p.proc.	– punkt procentowy <i>percentage point</i>
ha	– hektar <i>hectare</i>	m.st.	– miasto stołeczne <i>Capital City</i>
m ²	– metr kwadratowy <i>square metre</i>	PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>
m ³	– metr sześcienny <i>cubic metre</i>		

PODSTAWOWE TENDENCJE

Liczba mieszkańców województwa mazowieckiego systematycznie zwiększa się, przy czym rozwój demograficzny województwa jest zróżnicowany przestrzennie. Wykorzystując dwie składowe przyrosty rzeczywistego ludności, tj. przyrost naturalny i ogólne saldo migracji na pobyt stały, można powiedzieć, że w 2013 r. spośród 42 powiatów 17 było aktywnych demograficznie, z czego w 11 nastąpił wzrost zaludnienia w wyniku zarówno dodatniego przyrostu naturalnego, jak i dodatniego salda migracji. W pozostałych 25 powiatach zmiany miały charakter regresywny, przy czym w 21 z nich przyrost naturalny i saldo migracji były ujemne. Największy przyrost ludności występował w powiatach koncentrujących się wokół Warszawy, a największy ubytek w powiatach usytuowanych na krańcach województwa.

W latach 2010–2013 w województwie mazowieckim na **ryнку pracy** utrzymywał się wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz wzrost stopy bezrobocia. W 2013 r. stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 11,0% i wciąż należała do najniższych w kraju. W województwie nadal występowało terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia. Różnica pomiędzy najniższą wartością stopy bezrobocia w m.st. Warszawie (4,8%) a najwyższą w powiecie szydlowieckim (38,9%) wyniosła 34,1 p.proc.

Do 2012 r. rosło przeciętne zatrudnienie, natomiast w 2013 r. odnotowano jego niewielki spadek (o 0,3% w skali roku).

Niekorzystne tendencje na rynku pracy potwierdzają również wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności przeprowadzonego w IV kwartale w latach 2010–2013. Pokazują one, że sytuacja na rynku pracy w ostatnim roku analizy była mniej korzystna niż w dwóch poprzednich latach. W porównaniu z 2012 r. zmniejszyła się liczba pracujących i wskaźnik zatrudnienia, a wzrosła liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.

W 2013 r. **przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** w ujęciu rocznym rosły w tempie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem, ale wolniej niż w 2011 r. W porównaniu z rokiem poprzednim największy wzrost wynagrodzeń odnotowano w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz transport i gospodarka magazynowa. Niższe były wynagrodzenia w budownictwie. W omawianym roku przeciętne wynagrodzenie w województwie było najwyższe w kraju i stanowiło 121,1% średniego wynagrodzenia.

W 2013 r. w województwie mazowieckim utrzymał się obserwowany od 2010 r. spadek **przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów** w skali roku. Podobnie jak w latach poprzednich, głębszy był spadek przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia z KRUS niż z ZUS. W 2013 r. odnotowano wzrost przeciętnych świadczeń, przy czym (tak jak rok wcześniej) skala wzrostu była większa w przypadku przeciętnej miesięcznej emerytury i renty wypłacanej przez KRUS niż przez ZUS. W 2013 r. pod względem wysokości przeciętnej miesięcznej emerytury i renty z ZUS (103,2% średniej krajowej) województwo zajmowało drugie miejsce w Polsce, a analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych było najniższe i stanowiło 96,5% przeciętnej emerytury i renty rolniczej w kraju.

W 2013 r. w województwie mazowieckim **cenę detaliczną towarów i usług konsumpcyjnych** wzrosły w ujęciu rocznym w najmniejszym stopniu od 2010 r. Wzrost cen zanotowano w większości grup towarów i usług, w tym największy dotyczył napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, a najmniejszy – użytkowania mieszkania. Spadek cen odnotowano dla odzieży i obuwia (największy w analizowanym okresie 4 lat), a także – po raz pierwszy od 2010 r. – dla towarów i usług w zakresie edukacji i transportu. W latach 2010–2013 wzrost cen rok do roku w województwie mazowieckim był nieco wolniejszy niż przeciętnie w kraju.

W **produkcji rolniczej** województwa mazowieckiego znaczący udział ma produkcja żywca rzeźnego, mleka krowiego, owoców i warzyw oraz zbóż. Rok 2012 był trzecim z rzędu, w którym odnotowano wzrost globalnej produkcji rolniczej (licząc rok do roku w cenach stałych). Producenci z naszego województwa wytworzyli 13,8% globalnej produkcji roślinnej i 17,3% produkcji zwierzęcej w kraju (odpowiednio 1 i 2 lokata).

Według wynikowego szacunku przeprowadzonego w listopadzie 2013 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, ziemniaków oraz buraków cukrowych były mniejsze od ubiegłorocznych, natomiast zbiory rzepaku i rzepiku – większe. Oceniono, że jedynie w przypadku zbóż plony uzyskane z 1 ha powierzchni były nieco wyższe niż przed rokiem. Plony głównych ziemiopłodów rolnych w województwie mazowieckim są na ogół niższe od przeciętnych w kraju.

Badania pogłowia zwierząt gospodarskich przeprowadzone w 2013 r. wskazują na wzrost w skali roku liczebności stada bydła i owiec (odpowiednio o 3,2% i o 6,5%) oraz na spadek stada trzody chlewnej i drobiu (o 4,8% i o 5,0%). W latach 2010–2013 najwyższą obsadę bydła na 100 ha użytków rolnych odnotowano w ostatnim roku przyjętej retrospekcji (57,9 szt.), a najwyższą obsadę trzody chlewnej – w pierwszym roku (74,4 szt.; w 2013 r. było to 50,9 szt.). W każdym roku analizy obsada bydła była wyższa niż przeciętnie w kraju (o 12–17 szt.), natomiast obsada trzody chlewnej – niższa (o 26–28 szt.).

Na rynku rolnym w latach 2010–2013 obserwowano systematyczny wzrost w ujęciu rocznym skupu żywca rzeźnego ogółem. Tendencję wzrostową skupu mleka notowano od 2011 r., a skupu zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) – do 2012 r. W omawianym okresie miały miejsce różnokierunkowe zmiany cen produktów rolnych, przy czym w 2013 r. przeciętne ceny większości zbóż kształtowały się na poziomie niższym niż w 2012 r., a ceny ziemniaków – na poziomie znacznie wyższym. Nieco wyższe niż przed rokiem były ceny żywca wołowego i drobiowego, natomiast niższe – ceny żywca wieprzowego; znacznie więcej płacono dostawcom za mleko.

W okresie ostatnich trzech lat **produkcja sprzedana przemysłu** w województwie mazowieckim wykazywała tendencję wzrostową (w ujęciu rocznym), przy czym najmniejszą dynamikę odnotowano w 2012 r., a najwyższą – w 2013 r. Zwiększenie produkcji sprzedanej w 2013 r. było wynikiem jej wzrostu w przetwórstwie przemysłowym oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. W omawianym roku zwiększyła się również wydajność pracy w przemyśle oraz przeciętne zatrudnienie. W 2013 r. produkcja sprzedana w województwie stanowiła 21,6% ogólnej produkcji przemysłowej w kraju (tj. najwięcej w Polsce).

Po utrzymującym się w latach 2011 i 2012 wzroście **produkcji sprzedanej budownictwa** w ujęciu rocznym, w 2013 r. nastąpiło załamanie korzystnego trendu. Produkcja sprzedana budownictwa obniżyła się w stosunku do roku poprzedniego. Niższa była również produkcja budowlano-montażowa. Zmniejszenie produkcji odnotowano w podmiotach zajmujących się głównie budową budynków oraz w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Wzrost produkcji wystąpił tylko w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne. W 2013 r. produkcja sprzedana w województwie stanowiła 29,1% produkcji sprzedanej budownictwa w kraju (tj. najwięcej w Polsce).

W **budownictwie mieszkaniowym** w 2013 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w województwie mazowieckim obniżyła się w porównaniu z rokiem poprzednim, jednak skala spadku była najmniejsza od 2010 r. W omawianym okresie 4 lat wzrost liczby wybudowanych mieszkań zaobserwowano jedynie w roku 2012. Rok 2013 był drugim z kolei, w którym mniej było mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto. Spadek liczby mieszkań, na budowę których uzyskano pozwolenia był największy od 2010 r., a wzrost miał miejsce tylko w 2011 r. Liczba mieszkań rozpoczętych najbardziej zmniejszyła się w 2012 r., a największy wzrost osiągnęła w 2010 r.

W 2013 r., po wysokim wzroście w latach 2011 i 2012, **sprzedaż detaliczna** obniżyła się w skali roku, co spowodowane było przede wszystkim spadkiem sprzedaży w jednostkach zajmujących się handlem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi, handlujących żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi oraz w jednostkach z grupy „pozostałe”.

Sytuacja finansowa przedsiębiorstw niefinansowych badanych w 2013 r. była nieco lepsza niż przed rokiem. Po głębokim spadku w 2012 r., wzrósł wynik na działalności gospodarczej oraz wyniki finansowe brutto i netto. Odnotowano przyrost zysku netto i znaczne ograniczenie starty netto. Większość podstawowych relacji ekonomiczno-finansowych nie odbiegała znacząco od uzyskanych przed rokiem. Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności oraz wskaźnik rentowności obrotu brutto nie zmieniły się i wyniosły odpowiednio 96,1% i 3,9%. Wskaźnik rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrósł o 0,2 p.proc., a wskaźnik rentowności obrotu netto – o 0,1 p.proc. i wyniosły odpowiednio 3,5% i 3,3%. Wzrosły również wskaźniki płynności finansowej: I stopnia – o 2,8 p.proc. do 44,4% i II stopnia – o 1,4 p.proc. do 105,1%. Zwiększył się także udział jednostek wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw z 73,9% do 76,2%.

Po spadku przed rokiem, w 2013 r. **nakłady inwestycyjne** badanych przedsiębiorstw wzrosły (w cenach bieżących) o 14,6% w skali roku. Zwiększyły się zarówno nakłady na budynki i budowle, jak i na zakupy. Znacznie wyższa niż przed rokiem była liczba inwestycji nowo rozpoczętych (o 67,4%) oraz ich wartość kosztorysowa (o 30,3%).

Produkt krajowy brutto wytworzony w województwie mazowieckim w 2011 r. był realnie wyższy o 4,6% w porównaniu z rokiem poprzednim, a w odniesieniu do poziomu z 2009 r. – o 10,0%. W latach 2009–2011 średnie roczne tempo wzrostu PKB kształtowało się na poziomie 4,9%, przy średnim krajowym 4,2%. W porównaniu z innymi województwami był to jeden z najszybszych wzrostów z roku na rok wolumenu PKB (druga lokata po województwie dolnośląskim ze średniorocznym tempem wzrostu na poziomie 5,3%). Szybki rozwój gospodarki województwa mazowieckiego potwierdza również produkt krajowy brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W 2011 r. w ujęciu realnym poziom tego wskaźnika był wyższy w stosunku do 2010 r. o 4,3%, a do 2009 r. – o 9,3% (w kraju odpowiednio o 4,5% i o 8,5%). Województwo mazowieckie osiąga najwyższy w Polsce poziom tego miernika – w 2011 r. przewyższył on średnią krajową o 63,3%; w 2009 r. był większy o 60,6% (w cenach bieżących).

Na podstawie danych dla lat 2009–2011 można stwierdzić, że mazowieckie jest jedynym województwem w kraju, w którym PKB na 1 mieszkańca przekracza 75% średniej obliczonej dla 28 państw Unii Europejskiej; w 2011 r. osiągnęło poziom 107% średniej unijnej.

BASIC TRENDS

Population of Mazowieckie voivodship is growing systematically, however, demographic development of the voivodship is spatially diversified. Taking into account two components of the actual increase of the population, i.e. natural increase and total net migration for permanent residence, it can be stated that in 2013 17 among 42 powiats were demographically active, of these in 11 increase of the population resulted from both positive natural increase and positive net migration. In the remaining 25 powiats changes were regressive, in 21 of them both natural increase and net migration were negative. The highest increase of the population was recorded in powiats concentrated around Warsaw, and the highest decline – in powiats situated on the fringes of the voivodship.

In the years 2010–2013 an increase of the number of registered unemployed and of the unemployment rate persisted on the **labour market** of Mazowieckie voivodship. In 2013 unemployment rate equalled 11,0% and was still among the lowest ones in the country. The level of unemployment rate was differentiated throughout the territory of the voivodship. The difference between the lowest unemployment rate in the capital city of Warsaw (4,8%) and the highest one in szydlowiecki powiat (38,9%) equated to 34,1 percentage points.

Until 2012 the average employment grew, however in 2013 it declined slightly (by 0,3% over the year).

Negative tendencies in the labour market are confirmed also by the Labour Force Survey conducted in the fourth quarter of the years 2010–2013. Its results show that the situation in the labour market in the last year of the analysis was less favourable than in the previous two. In comparison with 2012, the number of employed persons and employment rate decreased, while the number of unemployed persons and unemployment rate increased.

In 2013, annualised values of **average monthly gross wages and salaries in enterprise sector** grew in a similar pace as in the previous year, but slower than in 2011. Compared to the previous year the highest increase of wages and salaries was recorded in sections: real estate activities, electricity, gas, steam and air conditioning supply, transportation and storage. Wages and salaries in construction section were lower. In the reviewed year, the average wages and salaries in the voivodship was the highest in country and constituted 121,1% of the average.

The decrease of the **average monthly number of pensioners** in Mazowieckie voivodship observed over the year has continued since 2010. In 2013, similarly as in the previous years, the fall of the average number of pensioners receiving retirement pay and pension benefits from Agricultural Social Insurance Fund (KRUS) was deeper than of the ones receiving benefits from Social Security Institution (ZUS). In 2013 an increase of the average benefit was recorded, yet the scale of this increase was larger in the case of an average monthly retirement pay and pension benefit paid by KRUS than of the one paid by ZUS. In 2013, regarding the level of the average retirement pay and pension benefit from ZUS (103,2% of the country's average), the voivodship ranked second in Poland, whereas analogous benefits received by individual farmers were the lowest and constituted 96,5% of the average agricultural pension in the country.

In 2013 in Mazowieckie voivodship **retail prices of goods and services** increased the least on a year to year basis since 2010. The increase of prices was registered in majority of the groups of goods and services; the highest one concerned alcoholic beverages and tobacco, and the lowest – housing rental and utility costs. A decrease was observed in the prices of clothing and footwear (the largest in the ana-

lysed four-year-long period), as well as – for the first time since 2010 – of goods and services in education and transport. Between 2010 and 2013 the increase of prices on a year to year basis in Mazowieckie voivodship was slightly slower than the country average.

In **agricultural output** of Mazowieckie voivodship, the most significant share belongs to the production of animals for slaughter; cows' milk, fruit, vegetables and cereals. In 2012, for the third year in a row, gross agricultural output (in constant prices, compared on year-to-year basis) increased. Producers from Mazowieckie voivodship generated 13,8% of gross crop output and 17,3% of animal output in the country, which gave the voivodship the first and second rank, respectively).

According to the estimation conducted in November 2013 crops of basic cereals and cereal mix, potatoes and sugar beets were smaller than in the previous year, while of rape and turnip rape – larger. It has been assessed that only with respect to cereals yields from 1 ha of land were slightly higher than a year ago. Yields of major crops in Mazowieckie voivodship are usually lower than the country average.

Livestock survey conducted in 2013 indicated an increase of the size of the herd of cattle and sheep (by 3,2% and 6,5%, respectively) and a decrease of the livestock of pigs and poultry (by 4,8% and 5,0%, respectively). In the analysed period 2010–2013 the highest livestock density of cattle per 100 ha of agricultural land was registered in the last year of the period (57,9 heads), while the highest livestock density of pigs – in the first year (74,4 heads, compared to 50,9 heads in 2013). In each of the analysed years livestock density of cattle was higher than the country average (by 12–17 heads), whereas of pigs – lower (by 26–28 heads).

Over the period 2010–2013 a steady increase of the total procurement of animals for slaughter was observed. There was an increase in the procurement of milk since 2011, and in the case of basic cereals (including cereal mix, excluding seed grain) – until 2012. In the reviewed period, multidirectional changes of agricultural products' prices were occurring, however in 2013 prices of most cereals were lower than in 2012, while of potatoes – much higher. Prices of cattle and poultry for slaughter were slightly higher than in the previous year, while of pigs for slaughter – lower; prices paid to milk producers were much higher.

In the last three years, **sold production of industry** in Mazowieckie voivodship was increasing (annualized values), with the lowest dynamics recorded in 2012 and the highest – in 2013. The increase of sold production in 2013 was primarily the result of its increase in manufacturing and in electricity, gas, steam and air conditioning supply. In the reviewed year, work efficiency in industry and average employment increased. In 2013, sold production in the voivodship represented 21,6% of the total industry production in the country (i.e. the largest share in Poland).

After the increase in **sold production of construction** observed in 2011 and 2012 on year-to-year basis, in 2013 this positive trend collapsed. Sold production of construction as well as construction and assembly production decreased in comparison with the previous year. A decrease in production was observed in building construction and civil engineering entities. An increase of production was observed only in entities offering mostly specialised construction activities. In 2013 sold production in the voivodship amounted to 29,1% of sold production of construction in the country (i.e. the largest share in Poland).

In the domain of **housing construction**, in 2013 the number of completed dwellings in Mazowieckie voivodship decreased in comparison with the previous year; however, the scale of this decrease was the lowest since 2010. In the discussed four-year-long period an increase in the number of constructed dwellings was observed only in 2012. The year 2013 was the second one in a row in which there were

less dwellings for which building permit has been issued and of which construction has began. The drop in the number of dwellings for which building permit has been issued was the largest since 2010, while there was an increase of this number only in 2011. The number of dwellings of which construction has begun declined the most in 2012 and increased the most in 2010.

After the strong increase of the years 2011–2012, **retail sale** decreased over the year, which was mainly due to the decline of sale in entities trading in solid, liquid and gas fuels, foods and beverages, tobacco and in enterprises from the group “others”.

The **financial situation of non-financial enterprises** surveyed in 2013 was slightly better than in the previous year. After a collapse of 2012, the results from economic activity as well as gross and net financial results have increased. An increase of net profit and reduction of net loss were observed. Majority of basic economic-financial relations have not changed significantly from the ones registered a year ago. The cost level indicator and gross turnover profitability rate have not changed and they equalled to 96,1% and 3,9%, respectively. Sale of products, goods and materials profitability rate has increased by 0,2 percentage points as well as net turnover profitability rate – by 0,1 percentage points, hence they amounted to 3,5% and 3,3%, respectively. Also the financial liquidity ratios have increased: first degree by 2,8 percentage points to 44,4% and second degree by 1,4 percentage points to 105,1%. Share of units with net profit in the total number of enterprises has increased from 73,9% to 76,2%.

After a decrease in the preceding year, in 2013 **investment outlays** of surveyed enterprises increased (in current prices) by 14,6% over the year. Investments on buildings and structures as well as on purchases have increased. In comparison with the previous year the number of newly started investments and their estimated cost were much higher (by 67,4% and 30,3%, respectively).

Gross domestic product generated in Mazowieckie voivodship in 2011 was actually higher by 4,6% in comparison with previous year, and by 10,0% in relation to 2009. In the years 2009–2011 average annual GDP growth rate amounted to 4,9%, while the national average was estimated at 4,2%. In comparison with other voivodships, this was one of the highest year-to-year growth rates of GDP volume (second rank behind Dolnośląskie voivodship with average annual GDP growth estimated at 5,3%). Rapid economic development of Mazowieckie voivodship is confirmed also by the gross domestic product per capita. In 2011, in real terms the level of this rate was higher in relation to 2010 by 4,3%, and to 2009 – by 9,3% (in the country by 4,5% and 8,5%, respectively). Mazowieckie voivodship reaches the highest level of this indicator in Poland – in 2011 it exceeded national average by 63,3%; in 2009 it was higher by 60,6% (in current prices).

On the basis of data for 2009–2011 can be stated, that Mazowieckie is the only voivodship in the country where GDP per capita exceeds 75% of average value for 28 member states of the European Union; in 2011 it reached 107% of the EU average.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

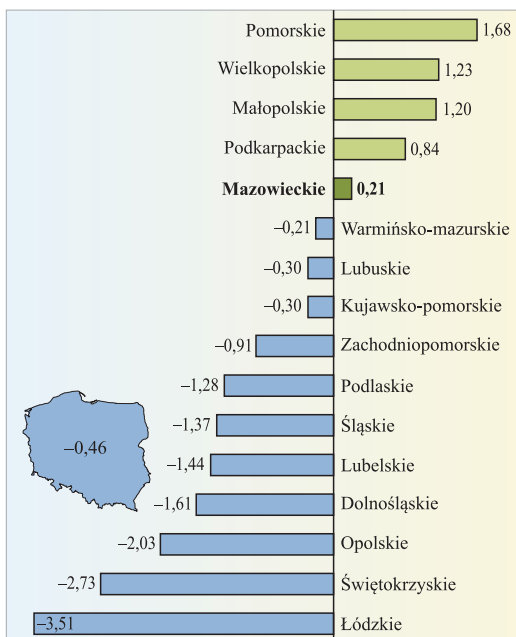
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2013 r.

Wyszczególnienie	Polska	Mazowieckie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	150
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,46	0,21
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,52	2,52
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	55,9	59,7
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	50,2	54,9
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	10,3	8,0
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3837,20	4647,18
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1855,52	1915,22
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1121,52	1082,59
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100) w %	100,9	100,8
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym ^b w ha	10,1	8,8
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	38,8	54,6
Obsada trzody chlewnej ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	76,3	50,4
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł	469716	729644
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł	377676	525806
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,8	5,5
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1057	1364
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	21	58
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych w %	79,8	76,4
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,5	96,1
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	104,4	114,6
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2011 r. w zł	39665	64790

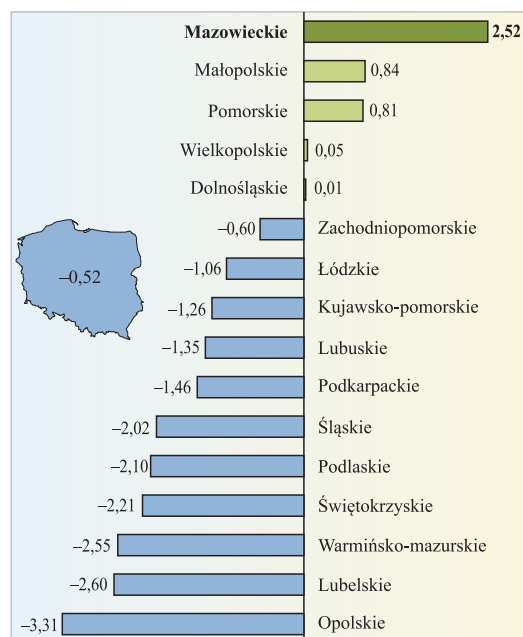
^a Przeciętne w roku; uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas – powyżej 3 miesięcy); dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 rok. ^b Dane wstępne. ^c Stan w grudniu. ^d Stan w końcu listopada.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

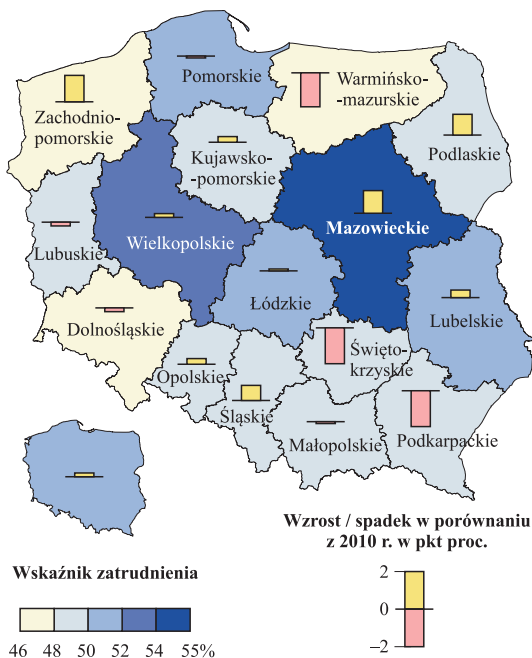
Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2013 r.

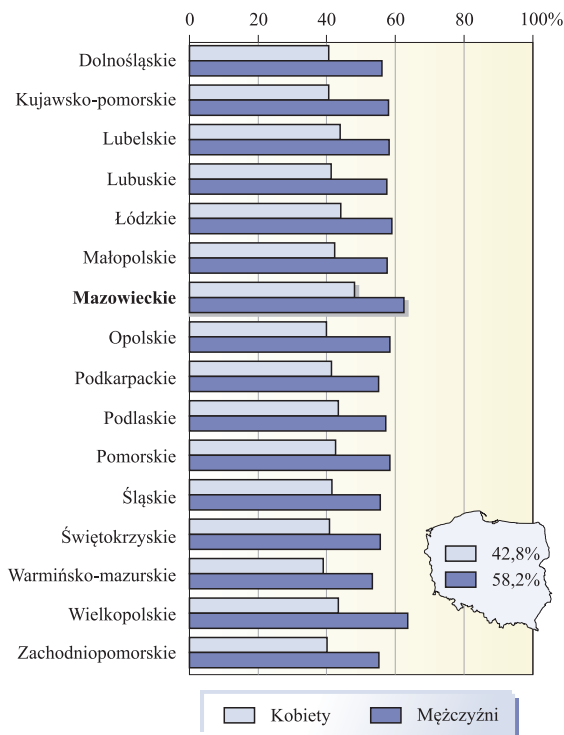
Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2013 r.

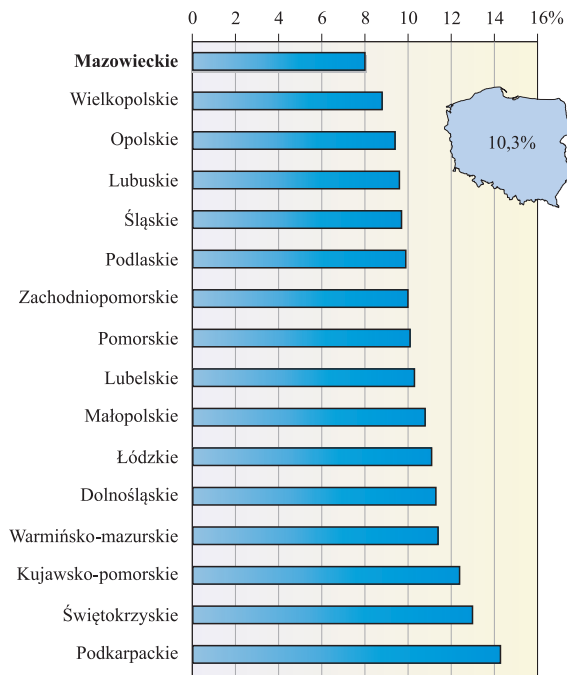

Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2013 r.

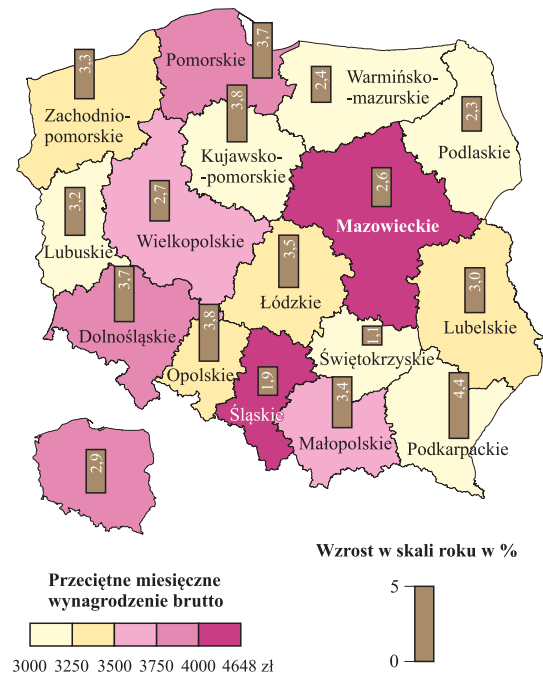
a Przeciętny w roku.

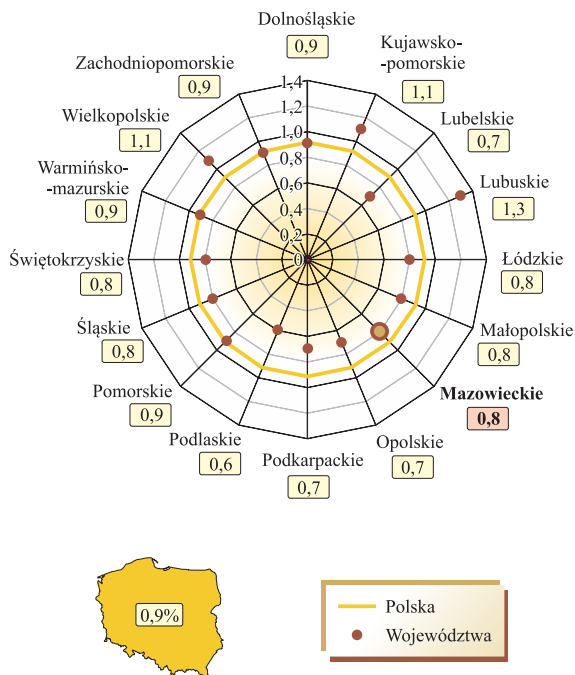
Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2013 r.

^a Przeciętna w roku.

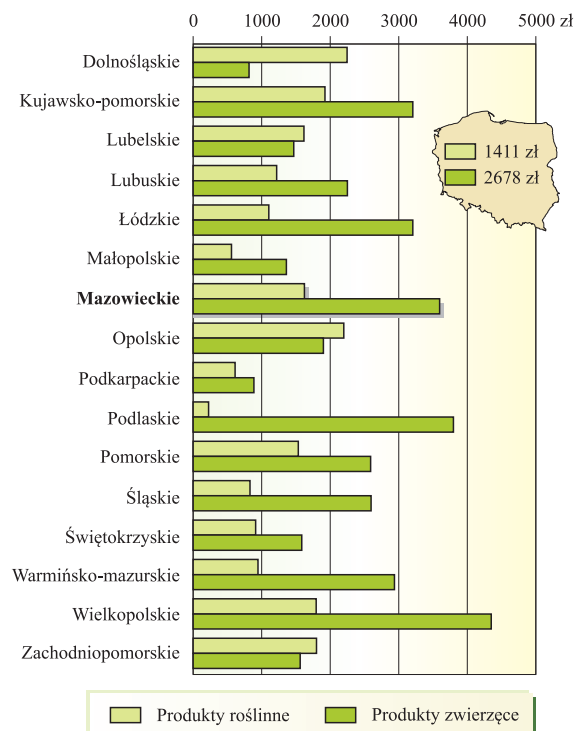
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r.

Wyk. 6. Wzrost (w %) cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2013 r. Rok poprzedni = 100

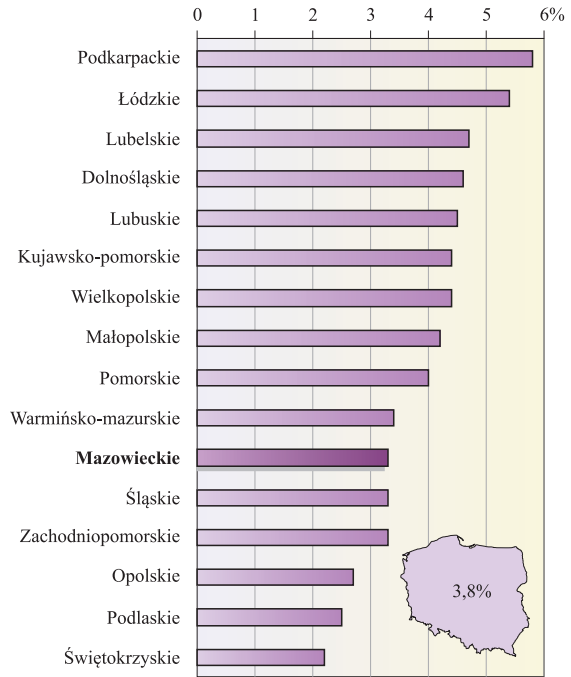
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2013 r.

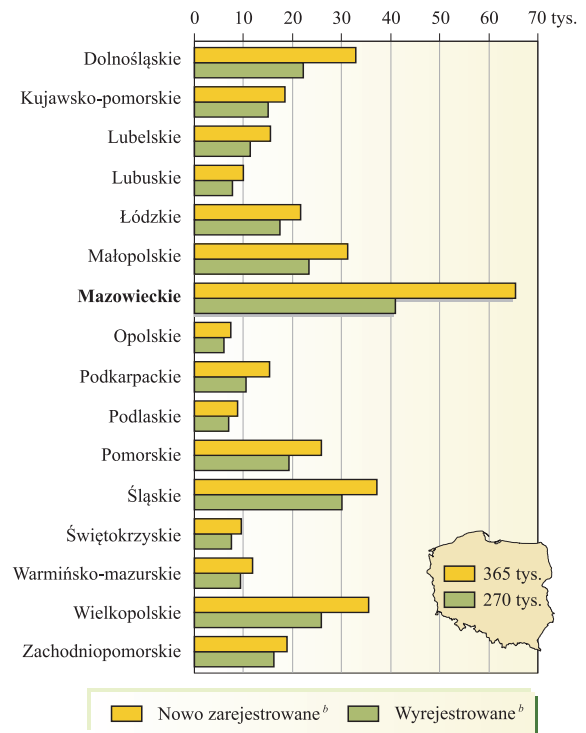
Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2013 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2013 r.

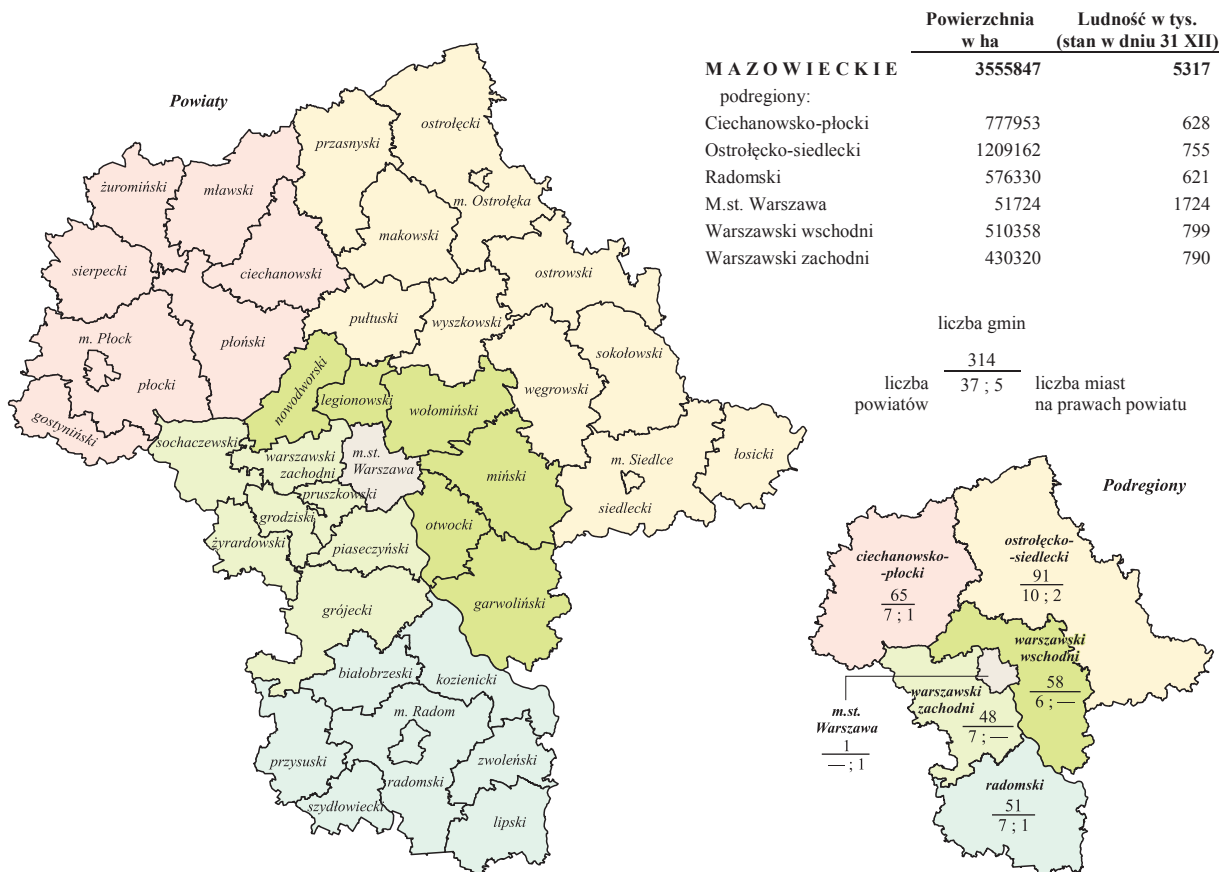
Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2013 r. Stan w dniu 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)^a W 2013 R. Stan w dniu 31 XII

podregion
ciecchanowsko-płocki

Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
ciecchanowski gostyniński mławski płocki płoński sierpecki żuromiński	Płock

podregion
ostrołęcko-siedlecki

Powiaty:	Miasta na prawach powiatu:
łosicki makowski ostrołęcki ostrowski przasnyski pułtowski siedlecki sokołowski węgrowski wyszkowski	Ostrołęka Siedlce

podregion
radomski

Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
białobrzeski koziernicki lipski przysuski radomski szydłowiecki zwoleński	Radom

podregion
m.st. Warszawa

Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
—	m.st. Warszawa

podregion
warszawski wschodni

Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
garwoliński legionowski miński nowodworski otwocki wołomiński	—

podregion
warszawski zachodni

Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
grodziski grójecki piaseczyński pruszkowski sochaczewski warszawski zachodni żyrardowski	—

Według stanu w dniu 1 I 2013 r. województwo mazowieckie zajmowało powierzchnię 35558 km², co stanowi 11,4% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 XII 2013 r.) mieszkało ok. 5317 tys. ludności, tj. 13,8% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 150 osób (trzecia lokata w kraju). W miastach mieszkało 64,2% ludności województwa.

^a NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne – regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

Województwo mazowieckie z roku na rok zaludnia się, przy czym w większym stopniu w wyniku ruchu migracyjnego niż ruchu naturalnego. W 2013 r. przyrost ludności z tytułu dodatniego salda migracji na pobyt stały wyniósł 25 osób na 10 tys. ludności, natomiast z tytułu dodatniego przyrostu naturalnego – 2 osoby.

W województwie mazowieckim według stanu w dniu 31 grudnia 2013 r. zamieszkiwało ok. 5317 tys. osób, co stanowiło 13,8% ogółu ludności Polski; mieszkańcy miast stanowili 14,7% ludności miejskiej kraju, a mieszkańcy wsi – 12,5% ogółu ludności wiejskiej. W porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. ludność województwa zwiększyła się o 0,28%, a w porównaniu z 2010 r. – o 0,94%.

*Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.*

Warszawa – największe miasto regionu – na koniec roku 2013 liczyła ok. 1724 tys. ludności, tj. 32,4% ogółu ludności województwa. W latach 2010–2013 roczne tempo przyrostu ludności stolicy wyniosło odpowiednio: w 2011 r. – 0,49%, w 2012 r. – 0,41%, w 2013 r. – 0,52%.

*Prezentowane dane dotyczą ludności **faktycznie zamieszkałej** w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.*

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Województwo mazowieckie zurbanizowane jest w stopniu wyższym od przeciętnego w kraju – udział mieszkańców miast w ogólnej liczbie ludności województwa stanowi ponad 64%, natomiast w kraju – nieco ponad 60%.

W końcu 2013 r. wskaźnik zaludnienia wyniósł 150 osób na 1 km² i był bardzo zróżnicowany przestrzennie. Z analizy rozkładu tego wskaźnika na poziomie powiatów wynika, że najmniejsza gęstość zaludnienia występuje w powiecie łosickim i ostrołęckim (42 osoby/km²), a największa – w m.st. Warszawie (3334 osoby/km²).

W końcu 2013 r. wskaźnik zaludnienia wyniósł 150 osób na 1 km² i był bardzo zróżnicowany przestrzennie. Z analizy rozkładu tego wskaźnika na poziomie powiatów wynika, że najmniejsza gęstość zaludnienia występuje w powiecie łosickim i ostrołęckim (42 osoby/km²), a największa – w m.st. Warszawie (3334 osoby/km²).

W województwie mazowieckim struktura ludności według płci charakteryzuje się liczebną przewagą kobiet – podobnie jak w latach wcześniejszych na koniec 2013 r. stanowiły one 52,2% populacji (w kraju 51,6%); wskaźnik feminizacji, tj. liczba kobiet na 100 mężczyzn, wyniósł 109 (w kraju 107). Bardziej sfeminizowana jest ludność miast niż wsi – w omawianym okresie udział kobiet wyniósł odpowiednio 53,3% wobec 50,1%, a wskaźnik feminizacji 114 wobec 101.

W 2013 r. w województwie mazowieckim zarejestrowano 55400 urodzeń żywych. W stosunku do poprzedniego roku było to o 1881 urodzeń mniej, a w porównaniu z 2010 r. – o 5356 mniej. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 10,44‰ wobec 10,82‰ przed rokiem i 11,56‰ przed trzema laty.

W omawianym okresie zmarło 54260 osób, tj. o 194 osoby mniej niż w 2012 r. Współczynnik natężenia zgonów ukształtował się na poziomie 10,22‰ wobec 10,29‰.

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
POLSKA				
Stan w dniu 30 VI w tys.	38517	38526	38534	38502
w tym kobiety	19869	19876	19882	19868
Miasta	23449	23405	23360	23292
Wieś	15068	15121	15174	15211
Stan w dniu 31 XII:				
w tysiącach	38530	38538	38533	38496
na 1 km ²	123	123	123	123
w tym kobiety:				
w tysiącach	19877	19884	19884	19866
na 100 mężczyzn	106,6	106,6	106,6	106,6
Miasta: w tysiącach	23429	23386	23336	23258
w %	60,8	60,7	60,6	60,4
Wieś: w tysiącach	15101	15153	15197	15238
w %	39,2	39,3	39,4	39,6
MAZOWIECKIE				
Stan w dniu 30 VI w tys.	5257	5274	5293	5307
w tym kobiety	2740	2750	2760	2768
Miasta	3375	3386	3398	3405
Wieś	1882	1889	1895	1902
Stan w dniu 31 XII:				
w tysiącach	5267	5286	5302	5317
na 1 km ²	148	149	149	150
w tym kobiety:				
w tysiącach	2745	2756	2765	2773
na 100 mężczyzn	108,9	108,9	109,0	109,0
Miasta: w tysiącach	3381	3393	3403	3411
w %	64,2	64,2	64,2	64,2
Wieś: w tysiącach	1886	1893	1899	1905
w %	35,8	35,8	35,8	35,8
m.st. WARSZAWA				
Stan w dniu 30 VI w tys.	1697	1703	1711	1718
W tym kobiety	918	922	926	930
Stan w dniu 31 XII:				
w tysiącach	1700	1708	1716	1724
na 1 km ²	3287	3303	3317	3334
W tym kobiety:				
w tysiącach	920	925	929	933
na 100 mężczyzn	117,9	118,0	118,0	117,9

Liczba zarejestrowanych w 2013 r. zgonów niemowląt (214) była mniejsza w porównaniu z poprzednim rokiem o 34, a w porównaniu z 2010 r. – o 60. Współczynnik natężenia liczony na 1000 urodzeń żywych wyniósł 3,86 i był mniejszy w skali roku o 0,47 pkt, a w skali trzech lat – o 0,65 pkt.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności faktycznie zamieszkałej (według stanu w dniu 30 VI).

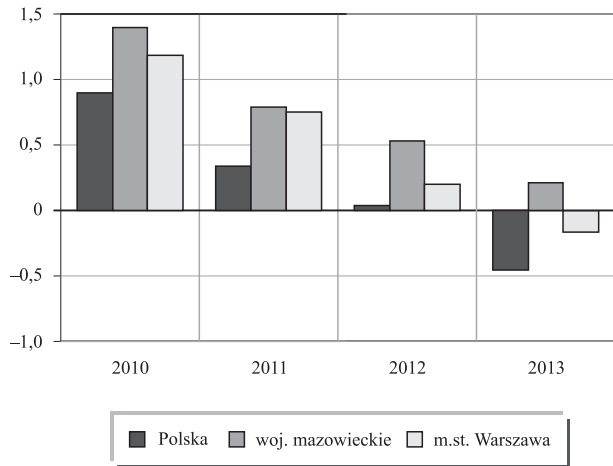
W województwie mazowieckim dodatni przyrost naturalny obserwowany jest od 2006 r., przy czym w trzech ostatnich latach jego natężenie było słabsze. W 2013 r., w wyniku bilansu urodzeń i zgonów, na każde 10 tys. ludności przybyło przeciętnie 2 osoby, podczas gdy przed rokiem – 5 osób, w 2011 r. – 8 osób, a w 2010 r. – 14 osób. Współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł odpowiednio 0,21‰, 0,53‰, 0,79‰ i 1,40‰, a zatem w porównaniu z 2012 r. zmniejszył się o 0,32 pkt, a z 2010 r. – o 1,19 pkt.

Tabl. 3. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
POLSKA				
Małżeństwa	5,93	5,36	5,29	4,69
Urodzenia żywe	10,73	10,08	10,02	9,60
Zgony	9,83	9,75	9,99	10,06
w tym niemowląt ^a	4,98	4,73	4,64	4,56
Przyrost naturalny ^b	0,90	0,34	0,04	-0,46
Saldo migracji zagranicznych na pobyty stały	-0,05	-0,11	-0,17	-0,52
MAZOWIECKIE				
Małżeństwa	5,80	5,22	5,09	4,55
Urodzenia żywe	11,56	10,86	10,82	10,44
Zgony	10,16	10,06	10,29	10,22
w tym niemowląt ^a	4,51	3,41	4,33	3,86
Przyrost naturalny ^b	1,40	0,79	0,53	0,21
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyty stały w tym zagranicznych	2,54	2,72	2,51	2,52
	0,13	0,12	0,09	-0,02
m.st. WARSZAWA				
Małżeństwa	5,28	4,82	4,52	4,25
Urodzenia żywe	11,60	11,08	10,98	10,73
Zgony	10,41	10,33	10,79	10,90
w tym niemowląt ^a	3,76	3,45	4,47	2,82
Przyrost naturalny ^b	1,19	0,75	0,20	-0,17
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyty stały w tym zagranicznych	2,32	4,17	3,87	4,83
	0,26	0,25	0,15	0,06

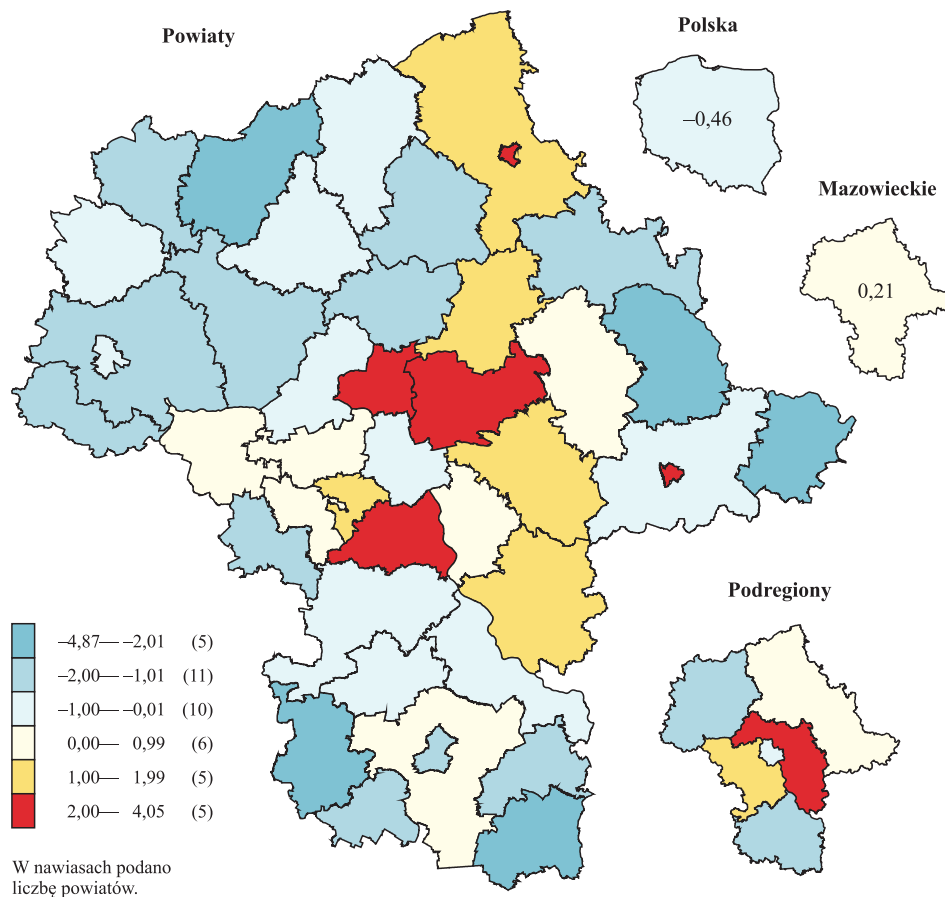
^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku; wskaźnik podano w przeliczeniu na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wyk. 11. Przyrost naturalny na 1000 ludności

W miastach województwa mazowieckiego dodatni przyrost naturalny utrzymuje się od 2005 r., natomiast na wsi wystąpił w latach 2008–2010 i 2012. W ostatnim roku analizy współczynnik przyrostu naturalnego w miastach wyniósł 0,43‰, a na wsi minus 0,18‰ (przed rokiem odpowiednio 0,83‰ i 0,01‰). W Warszawie dodatni przyrost naturalny utrzymywał się w latach 2008–2012, przy czym najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w 2010 r. (1,19‰). W 2013 r. w stolicy odnotowano ujemny przyrost naturalny – współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł minus 0,17‰.

Wyk. 12. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2013 r.

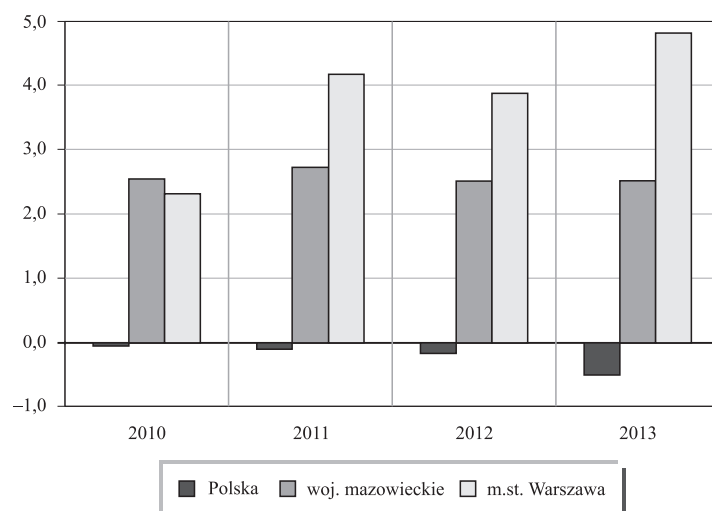

Na koniec 2013 r. dodatni przyrost naturalny wystąpił w 16 powiatach i w ujęciu względnym w każdym z nich był wyższy niż przeciętnie w województwie; najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w powiecie wołomińskim (4,05%). Ujemny przyrost naturalny wystąpił w 26 powiatach, a najniższe natężenie omawianego współczynnika odnotowano w powiecie lipskim (minus 4,87%). Z analizy przestrzennego rozkładu omawianego zjawiska wynika, że powiaty z dodatnim przyrostem naturalnym koncentrują się głównie w centralnej części województwa oraz w bezpośrednim otoczeniu dwóch miast na prawach powiatu – Radomia i Ostrołęki.

Rok 2013 był piątym z kolei, w którym (po wzrostach w latach 2005–2008) odnotowano spadek liczby nowo zawartych małżeństw. Ta niekorzystna tendencja z pewnością będzie miała wpływ na zmniejszenie liczby urodzeń w kolejnych latach. W 2013 r. w województwie mazowieckim zawarto 24144 związki małżeńskie, tj. o 2785 mniej niż rok temu i o 9831 mniej niż pięć lat temu. Współczynnik małżeństw wyniósł 4,55‰, wobec 5,09‰ w 2012 r. i 6,55‰ w 2008 r. Odnosząc dane wojewódzkie do danych ogólnopolskich można powiedzieć, że we wszystkich omawianych latach częstość zawierania małżeństw była niższa niż średnio w kraju.

W województwie mazowieckim saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały od kilkunastu lat jest dodatnie, co oznacza, że liczba osób, które zameldowały się na pobyt stały w danym okresie przewyższa liczbę osób, które wymeldowały się. W ciągu 2013 r. różnica między napływem migracyjnym a odpływem wyniosła 13353 osoby, w tym saldo migracji zagranicznych wyniosło minus 104 osoby. Podobnie jak w roku poprzednim na każde 10 tys. ludności przybyło przeciętnie 25 osób.

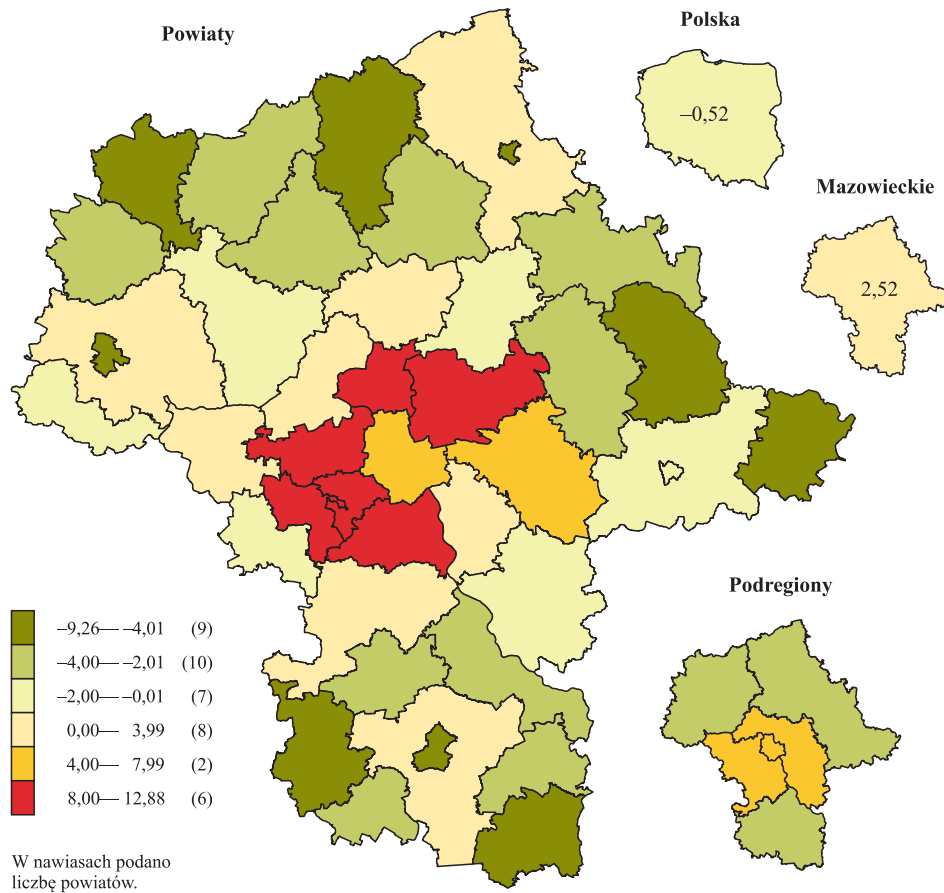
Wyk. 13. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności**

W 2013 r. w 16 powiatach województwa saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały było dodatnie, w tym w 10 było relatywnie wyższe niż średnio w województwie; najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w powiecie piaseczyńskim (12,88‰). Ujemna wartość współczynnika ogólnego salda migracji stałej wystąpiła w 26 powiatach, przy czym najniższa w mieście Ostrołęce (minus 9,26‰). Analizując przestrzenny rozkład omawianego zjawiska należy

stwierdzić, że powiaty zaludniane w wyniku dodatniego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych koncentrują się w centralnej części województwa, co jest zapewne związane z napływem ludności do Warszawy i okolicznych powiatów, głównie w poszukiwaniu pracy. Dodatkowo saldo migracji odnotowano również w powiatach okalających trzy duże miasta – Ostrołękę, Płock i Radom. We wszystkich – poza stolicą – miastach na prawach powiatu współczynnik ogólnego salda migracji stałej był ujemny.

Wyk. 14. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2013 r.

Dane prezentujące ludność w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie mazowieckim” – opracowanie sygnalne dostępne co roku,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie mazowieckim” – publikacja dostępna co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W 2013 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było niższe niż przed rokiem, przy czym tempo jego spadku zmniejszyło się w dwóch ostatnich kwartalnych okresach narastających.

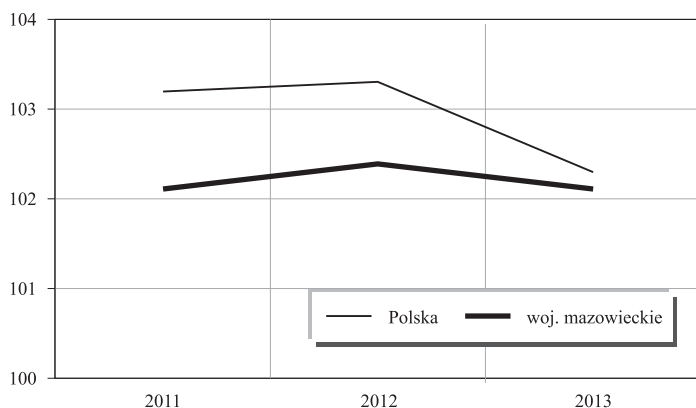
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim w 2013 r. ukształtowało się na poziomie 1327,0 tys. osób, tj. o 0,3% niższym niż w 2012 r. (wobec wzrostu o 0,3% przed rokiem). W kraju przeciętne zatrudnienie było o 1,0% niższe od notowanego w roku poprzednim (wobec wzrostu o 0,1% w 2012 r.).

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
	w tysiącach		2010 = 100	2012 = 100	
Polska.....	5372,6	5548,7	5494,5	102,3	99,0
Mazowieckie.....	1299,1	1331,3	1327,0	102,1	99,7
M.st. Warszawa.....	942,1	955,7	954,8	101,4	99,9

Wyk. 15. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**
2010 = 100

W skali roku najbardziej obniżyło się przeciętne zatrudnienie w budownictwie (o 8,7%, po dwóch latach wzrostu) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 7,3%). Niższe było również zatrudnienie m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,1%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 2,7%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,0%). Wysoki wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz,

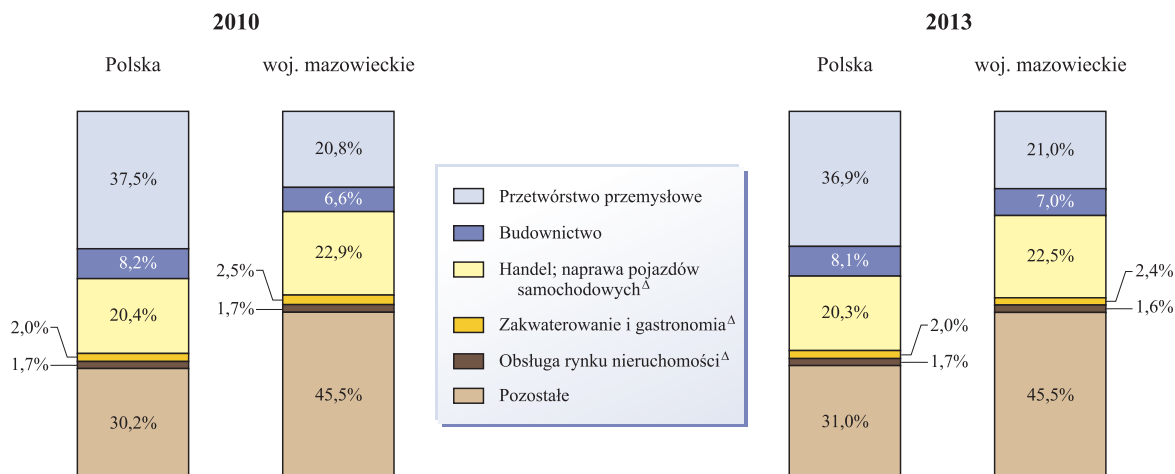
parę wodną i gorącą wodę (o 33,1%); wynikał on m.in. z wprowadzonych w drugim półroczu 2013 r. zmian organizacyjnych podmiotów gospodarki narodowej działających w tej sekcji. W znacznie mniejszym stopniu zwiększyło się zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej (o 3,8%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 3,3%), informacji i komunikacji (o 0,9%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 0,1%).

Tabl. 5. **Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim**

Wyszczególnienie	2012				2013				w tys.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	101,2	100,9	100,6	100,3	98,9	98,6	99,5	99,7	1327,0
w tym:									
Przemysł	100,9	101,0	100,8	100,0	99,6	99,1	102,4	103,3	339,3
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	100,8	101,1	101,2	100,3	99,2	99,0	99,1	100,1	279,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	98,3	97,8	97,4	97,2	92,8	99,3	132,9	133,1	41,7
Budownictwo	113,6	111,1	109,1	106,0	91,4	90,6	91,3	91,3	92,9
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	101,3	101,2	100,9	100,8	100,0	99,4	99,4	99,0	298,6
Transport i gospodarka magazy- nowa	99,9	100,3	100,4	100,1	96,9	96,9	96,7	96,9	253,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	99,3	95,2	95,1	95,9	98,7	100,0	98,2	97,3	32,2
Informacja i komunikacja	100,5	99,7	99,2	99,8	99,9	100,2	100,3	100,9	96,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..	96,6	94,5	93,1	95,1	92,1	92,6	92,3	92,7	20,8
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna ^a	105,0	104,5	104,5	105,5	106,5	105,7	105,2	103,3	67,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	93,9	94,6	94,3	95,0	100,6	101,7	103,0	103,8	96,4

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W województwie w 2013 r., podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej osób zatrudnionych było w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (przeciętnie 298,6 tys. osób), przetwórstwie przemysłowym (279,1 tys.) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (253,2 tys.); ich łączny udział stanowił ponad połowę (62,6%) ogólnej liczby zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw.

Wyk. 16. **Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD**

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu grudnia 2013 r. sytuacja na rynku pracy w województwie mazowieckim była mniej korzystna niż rok wcześniej. Stopa bezrobocia i liczba bezrobotnych zarejestrowanych przekroczyły poziom sprzed roku. Długotrwale bezrobotni nadal stanowili ponad połowę bezrobotnych zarejestrowanych, przy czym odsetek tych osób był większy od notowanego przed rokiem.

W końcu grudnia 2013 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego wyniosła 283,2 tys. osób i była o 11,3 tys., tj. o 4,1% większa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 10,2% w grudniu 2012 r.). W kraju liczba bezrobotnych zwiększyła się w skali roku o 1,0% (wobec wzrostu o 7,8% w 2012 r.).

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz.U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami)

Tabl. 6. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	2136,8	2157,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2655,0	2709,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2500,8	2688,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	83	92	70
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	13,4	13,4
MAZOWIECKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	238,3	271,9	283,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	319,1	293,9	305,3
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	304,9	268,7	294,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	110	114	101
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	9,7	10,7 ^b	11,0
m.st. WARSZAWA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	38,6	49,2	54,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	53,1	58,2	61,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	45,8	50,5	55,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	37	49	30
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	3,5	4,3 ^b	4,8

^a W ciągu roku. ^b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

W porównaniu z grudniem 2012 r. liczba bezrobotnych zwiększyła się w 31 (spośród 42) powiatach województwa, a w pozostałych obniżyła się. Największy wzrost zanotowano w m.st. Warszawie i powiecie wołomińskim (odpowiednio o 11,4% i o 11,1%), a najmniejszy – w m. Radomiu (o 0,1%). Natomiast największy spadek liczby bezrobotnych wystąpił w powiecie białobrzeskim (o 10,5%), a najmniejszy – w grodziskim (o 0,2%).

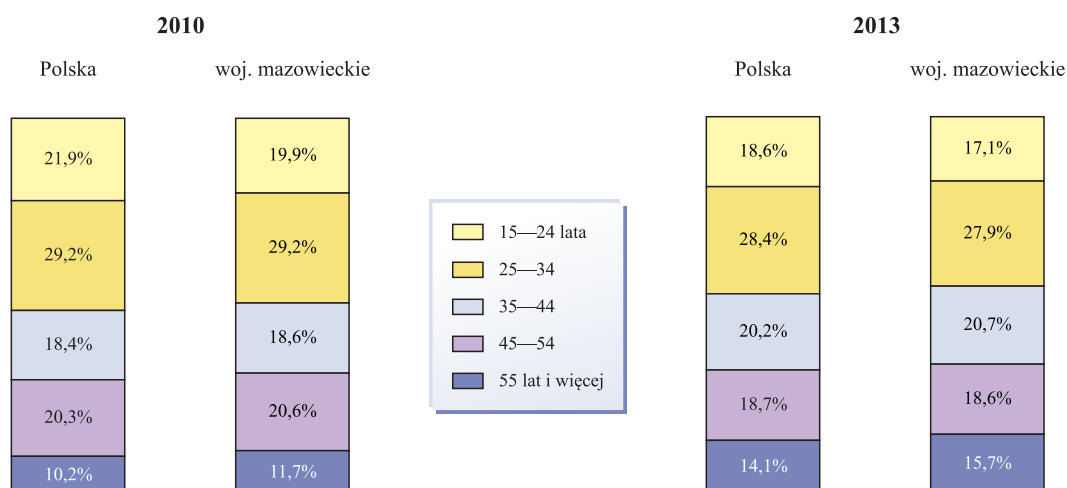
W końcu grudnia 2013 r. w województwie mazowieckim wśród bezrobotnych, odmiennie niż w kraju, przeważali mężczyźni. Stanowili oni 52,8% ogółu zarejestrowanych w urzędach pracy, a ich liczba była o 5,3% większa niż w roku poprzednim. Mniejszy wzrost (2,9%) odnotowano w populacji bezrobotnych kobiet, których odsetek obniżył się w skali roku o 0,6 p.proc. (do 47,2%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W grudniu 2013 r. 86,2% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2012 r. – 83,4%), 79,8% stanowiły osoby poprzednio pracujące (przed rokiem – 79,4%), a 43,2% mieszkało na wsi (w roku poprzednim – 43,6%).

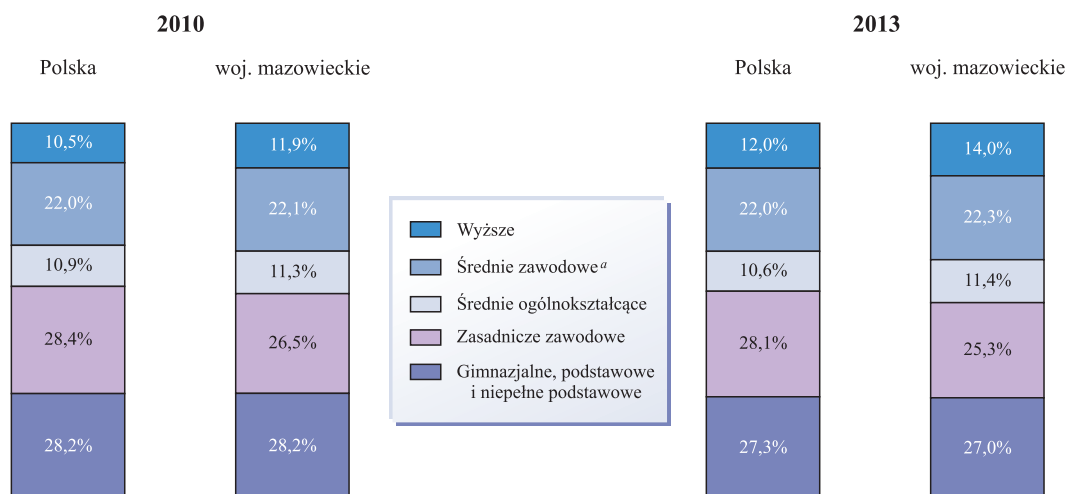
W końcu omawianego roku największą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata, ale ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do poprzedniego roku o 1,0 p.proc. i wyniósł 27,9%. Największe zmiany w strukturze bezrobotnych w skali roku zanotowano w grupie osób w wieku 55 lat i więcej (wzrost o 1,6 p.proc.) oraz w wieku 15–24 lata (spadek o 1,1 p.proc.).

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy to osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 27,0% i 25,3% w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w końcu grudnia 2013 r.). Udział obydwu wymienionych grup nieznacznie zmniejszył się w skali roku (odpowiednio o 0,1 p.proc. i o 0,4 p.proc.). Pogorszyła się sytuacja osób z wykształceniem wyższym – ich liczba w porównaniu z grudniem 2012 r. zwiększyła się najbardziej (o 7,1%), zwiększył się także ich odsetek wśród ogółu bezrobotnych (o 0,4 p.proc. do 14,0%).

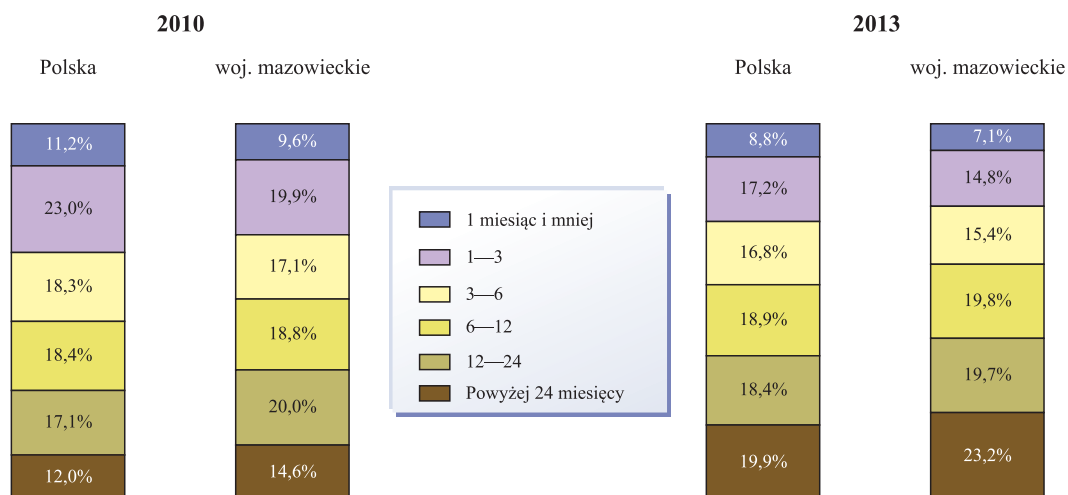
Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

W strukturze bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy wzrósł w skali roku odsetek osób poszukujących pracy dłużej niż 1 rok (o 3,3 p.proc. do 42,9%), a ich liczba zwiększyła się o 12,9%. Zwiększył się również udział osób pozostających bez pracy przez okres 6–12 miesięcy (o 1,0 p.proc. do 19,8%). Zmniejszył się natomiast odsetek bezrobotnych poszukujących pracy do 6 miesięcy, przy czym najbardziej – poszukujących pracy od 1 do 3 miesięcy (o 2,4 p.proc.).

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy nadal miały osoby ze stażem 1–5 lat oraz osoby dotychczas niepracujące, które łącznie stanowiły ponad dwie piąte ogólnej liczby bezrobotnych (odpowiednio 20,8% i 20,2%). W porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej pogorszyła się sytuacja osób ze stażem 20–30 lat – wzrost liczby tych osób w skali roku był największy (7,0%), a ich odsetek zwiększył się o 0,3 p.proc. (do 10,7%).

Spośród osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w końcu grudnia 2013 r. wzrósł w skali roku udział długotrwale bezrobotnych stanowiących najbardziej liczną grupę wśród zarejestrowanych ogółem (o 3,4 p.proc. do 55,4%). Zwiększył się również odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,3 p.proc. do 25,8%), osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,8 p.proc. do 33,2%), samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,6 p.proc. do 7,3%), a także osób niepełnosprawnych (o 0,1 p.proc. do 3,8%). Zmniejszył się natomiast udział osób do 25 roku życia (o 1,1 p.proc. do 17,1%). Spośród wymienionych kategorii najbardziej wzrosła w skali roku liczba bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 13,6%), zmniejszyła się natomiast liczba bezrobotnych do 25 roku życia (o 2,4%).

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie mazowieckim**

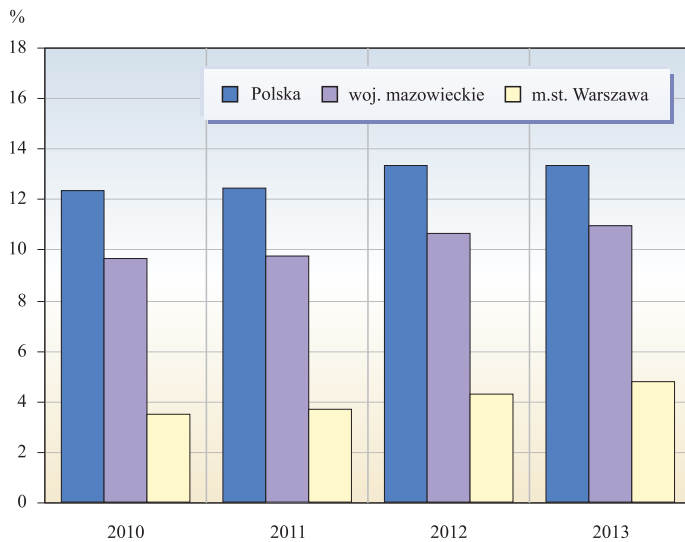
Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób.....	265,8	251,5	257,0	271,9	296,8	281,8	281,0	283,2
analogiczny okres roku poprzedniego = 100.....	101,8	105,0	108,6	110,2	111,7	112,0	109,3	104,1
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób.....	78,1	60,6	74,6	80,6	86,9	65,2	76,6	76,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100.....	96,6	101,5	110,6	107,5	111,2	107,6	102,7	95,0
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób.....	59,1	74,8	69,1	65,7	62,0	80,1	77,4	74,5
analogiczny okres roku poprzedniego = 100.....	101,7	92,1	98,2	101,2	105,0	107,1	112,0	113,3
Płynność bezrobocia (napływ-odpływ) w tysiącach osób....	19,0	-14,3	5,5	14,9	24,8	-15,0	-0,7	2,1
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %.....	10,5	10,0	10,2	10,7 ^a	11,5	11,0	11,0	11,0

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie w kolejnych miesiącach 2013 r. była wyższa niż przed rokiem, przy czym do lipca różnica ta wynosiła około 1 punktu procentowego, natomiast począwszy od sierpnia – sukcesywnie zmniejszała się. W końcu grudnia 2013 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 11,0% i była o 0,3 p.proc. wyższa niż rok wcześniej. W kraju stopa bezrobocia nie zmieniła się w stosunku do notowanej w grudniu 2012 r. i wyniosła 13,4%.

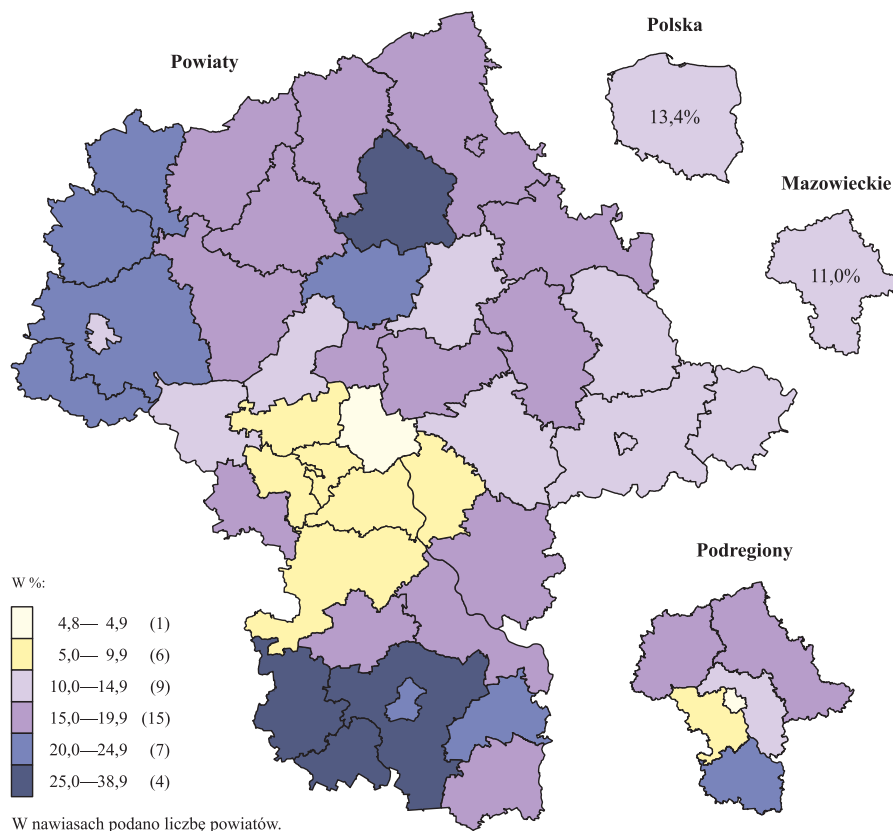
Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

34,1 p.proc. (w 2012 r. – 33,7 p.proc.). Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: szydłowiecki (38,9%), radomski (30,1%) i przysuski (27,6%). Średniej dla województwa nie przekroczyły natomiast: m.st. Warszawa (4,8%) oraz powiaty: warszawski zachodni (7,1%), grodziski (7,8%), grójecki (8,2%), piaseczyński (8,3%), przyszkowski (8,6%) oraz otwocki (9,6%).

W porównaniu z grudniem 2012 r. stopa bezrobocia zwiększyła się w 30 powiatach, najbardziej w wołomińskim i legionowskim (odpowiednio o 1,4 p.proc. i o 1,2 p.proc.). W 10 powiatach odnotowano spadek, największy w białobrzeskim (o 1,5 p.proc.) oraz wyszkowskim (o 0,6 p.proc.). W powiecie grodziskim i m. Radomiu stopa bezrobocia pozostała na poziomie sprzed roku. W województwie utrzymało się przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia. Rozpiętość pomiędzy najniższą a najwyższą stopą bezrobocia w powiatach wyniosła

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2013 r.**
Stan w dniu 31 XII

W 2013 r. w województwie mazowieckim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 305,3 tys. osób i zwiększyła się o 3,9% w skali roku (wobec wzrostu o 3,8% przed rokiem). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zwiększył się w skali roku (o 0,7 p.proc. do 74,4%). Zwiększył się również udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 1,9 p.proc. do 6,3%) oraz osób zamieszkałych na wsi (o 0,3 p.proc. do 41,4%). Zmniejszył się natomiast udział osób dotychczas niepracujących (o 0,3 p.proc. do 22,8%) oraz absolwentów (o 0,2 p.proc. do 11,3%).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie mazowieckim w 2013 r. wyrejestrowano 294,0 tys. osób, tj. o 9,4% więcej niż w roku poprzednim (wobec spadku o 2,2% w 2012 r.). Z tytułu podjęcia pracy (nadal głównej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 138,3 tys. osób (wobec 116,7 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 3,6 p.proc. (do 47,0%). Spośród osób wykreślonych z ewidencji wzrósł również odsetek osób, które rozpoczęły szkolenie lub staż u pracodawców (o 0,6 p.proc. do 9,5%) oraz osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe (o 0,1 p.proc. do 0,9%). Zmniejszył się natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 3,6 p.proc. do 29,3%) oraz osób, które dobrowolnie z niego zrezygnowały (o 0,3 p.proc. do 4,4%).

W 2013 r. w województwie mazowieckim bilans bezrobotnych kształtował się niekorzystnie – w ciągu roku zarejestrowano o 11,3 tys. osób więcej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 103,8% (w kraju wskaźnik ten wyniósł 100,8%). Zarówno w województwie, jak i w kraju w omawianym roku płynność bezrobocia była mniejsza niż w 2012 r.

Do powiatowych urzędów pracy województwa mazowieckiego w 2013 r. zgłoszono 97,4 tys. ofert zatrudnienia, tj. o 21,2% więcej niż w roku poprzednim. W ciągu roku najwięcej ofert wpłynęło do urzędów pracy w m.st. Warszawie (32,5 tys.) i powiecie piaseczyńskim (3,4 tys.), a najmniej – w powiatach białobrzeskim i zwoleńskim (po 0,7 tys.). W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 101 osób bezrobotnych (wobec 114 osób przed rokiem); w kraju średnio 70 osób bezrobotnych. Najmniejszą liczbę bezrobotnych na 1 ofertę pracy odnotowano w m. Siedlcach (23 osoby) i m.st. Warszawie (30 osób). Najmniej korzystna sytuacja miała miejsce w 5 powiatach (białobrzeskim, grójeckim, przysuskim, zwoleńskim i zyrardowskim), w których urzędy pracy w końcu roku nie dysponowały wolnymi miejscami pracy i miejscami aktywizacji zawodowej.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) ¹ przeprowadzonego w IV kwartale 2013 r. w województwie mazowieckim pokazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- nastąpił wzrost bezrobocia; zwiększyła się liczba bezrobotnych (w tym długotrwale poszukujących pracy) oraz wzrosła stopa bezrobocia,
- zmniejszyła się liczba pracujących oraz wskaźnik zatrudnienia,
- zwiększyła się liczba biernych zawodowo,
- wzrosło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

W IV kwartale 2013 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie mazowieckim liczyła 2594 tys. osób, a biernych zawodowo – 1780 tys. Ludność aktywna zawodowo obejmowała pracujących w liczbie 2382 tys. osób i bezrobotnych – 212 tys.

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

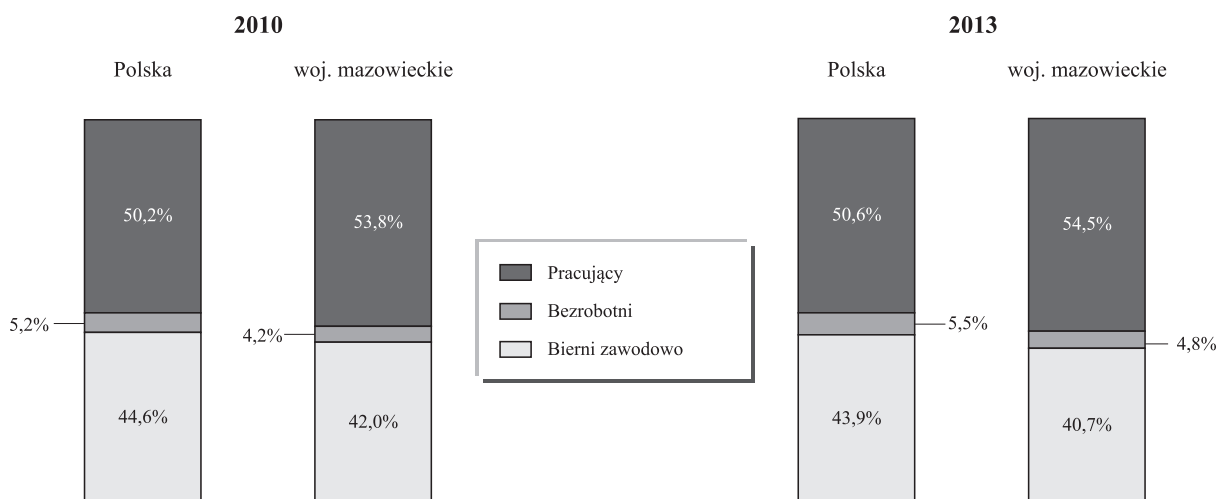
Tabl. 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17394	17414
pracujący.....	15557	15636	15713
bezrobotni.....	1597	1757	1700
Bierni zawodowo w tys.	13826	13656	13621
Współczynnik aktywności zawodowej w %....	55,4	56,0	56,1
Wskaźnik zatrudnienia w %.....	50,2	50,4	50,6
Stopa bezrobocia w %.....	9,3	10,1	9,8
MAZOWIECKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	2488	2636	2594
pracujący.....	2306	2427	2382
bezrobotni.....	182	209	212
Bierni zawodowo w tys.	1799	1772	1780
Współczynnik aktywności zawodowej w %....	58,0	59,8	59,3
Wskaźnik zatrudnienia w %.....	53,8	55,1	54,5
Stopa bezrobocia w %.....	7,3	7,9	8,2

W strukturze ludności według statusu na rynku pracy w porównaniu z IV kwartałem 2012 r. zmniejszył się udział pracujących (o 0,6 p.proc.), zwiększył się natomiast odsetek biernych zawodowo (o 0,5 p.proc.) oraz nieznacznie – bezrobotnych (o 0,1 p.proc.).

¹ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas było to powyżej 3 miesięcy).

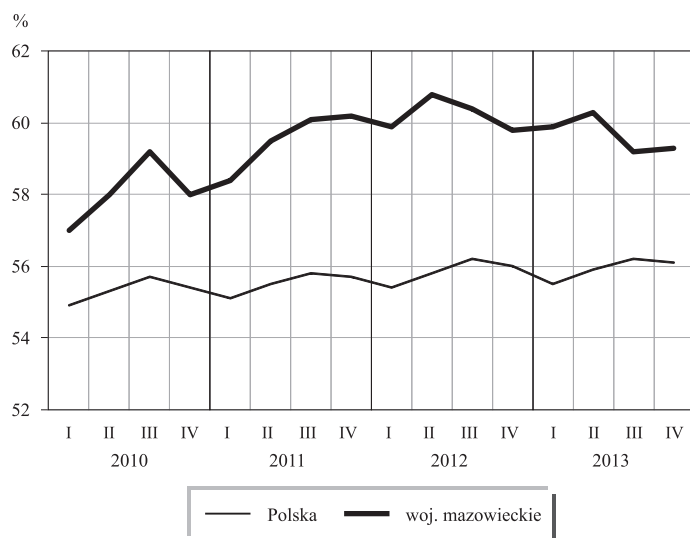
Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2013 r. w stosunku do notowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku zmniejszyła się o 42 tys. osób (tj. o 1,6%), przy czym spadek ten w większym stopniu dotyczył mężczyzn niż kobiet (34 tys., tj. 2,4% wobec 9 tys., tj. 0,7%).

Wyk. 23. Współczynnik aktywności zawodowej

W IV kwartale 2013 r. w województwie mazowieckim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na najwyższym poziomie w kraju i wyniósł 59,3%. W skali roku współczynnik aktywności zawodowej obniżył się (o 0,5 p.proc.). W kraju współczynnik aktywności zawodowej w omawianym okresie wyniósł 56,1% i zwiększył się o 0,1 p.proc. w stosunku do notowanego w IV kwartale 2012 r. W IV kwartale 2013 r., tak jak w latach poprzednich, wyższą aktywnością zawodową w województwie charakteryzowali się mężczyźni niż kobiety (67,3% wobec 52,1%).

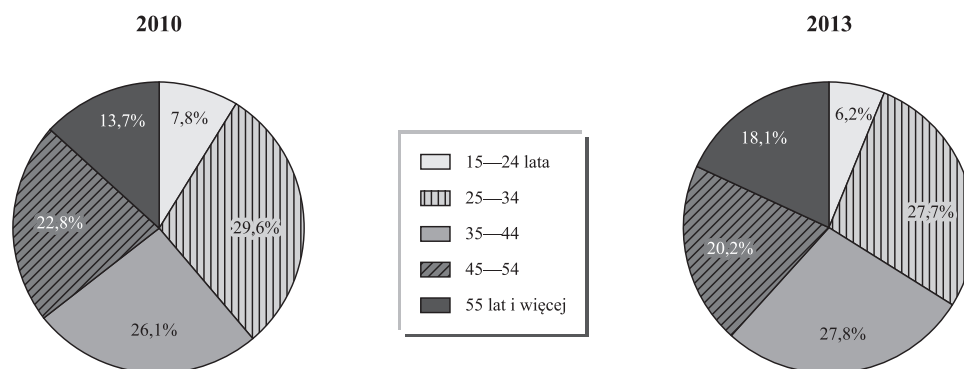
Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Mazowieckie, to województwo o największej liczbie pracujących. W IV kwartale 2013 r. w województwie populacja pracujących liczyła 2382 tys. osób i stanowiła 15,2% ogółu pracujących w kraju. W skali roku liczba pracujących w województwie zmniejszyła się o 45 tys. osób (tj. o 1,9%), co było wynikiem spadku liczby pracujących mężczyzn oraz kobiet (odpowiednio o 37 tys., tj. o 2,8% i o 8 tys., tj. o 0,7%).

W IV kwartale 2013 r. najmniejszy udział w populacji pracujących miały osoby z najmłodszej grupy wieku, tj. 15–24 lata (6,2%). Największym natomiast udziałem charakteryzowały się osoby w wieku 35–44 lata (27,8%) oraz w wieku 25–34 lata (27,7%). W stosunku do analogicznego okresu 2012 r. największe zmiany w strukturze pracujących zanotowano w grupie osób w wieku 25–34 lata (wzrost o 1,6 p.proc.) oraz w wieku 45–54 lata (spadek o 1,2 p.proc.).

Wyk. 24. Struktura pracujących według wieku w województwie mazowieckim w IV kwartale

Wyk. 25. Wskaźnik zatrudnienia

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia w województwie mazowieckim w analizowanym kwartale ukształtował się na poziomie 54,5% i był najwyższy w kraju. W skali roku wskaźnik zatrudnienia obniżył się o 0,6 p.proc. Spadek tego wskaźnika odnotowano w populacji mężczyzn (o 1,3 p.proc.), natomiast niewielki wzrost – w populacji kobiet (o 0,1 p.proc.). W województwie nadal wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn był wyraźnie wyższy niż dla kobiet (61,9% wobec 47,8%).

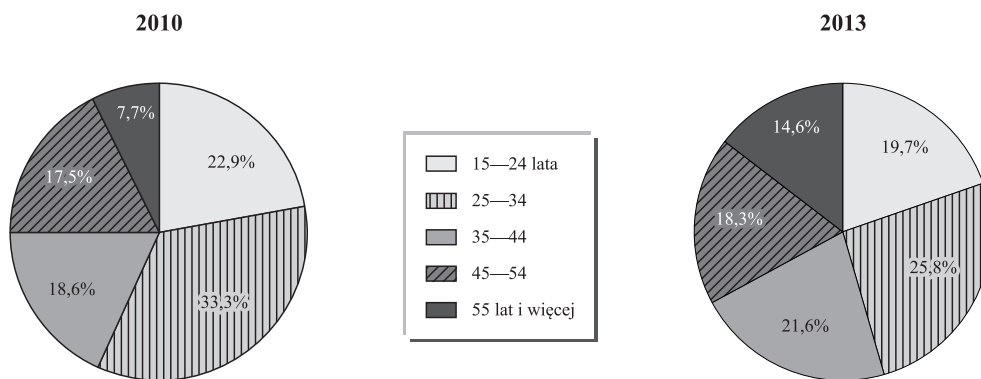
W kraju wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2013 r. wyniósł 50,6% i zwiększył się o 0,2 p.proc. w odniesieniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku.

W IV kwartale 2013 r. liczba bezrobotnych w województwie mazowieckim wyniosła 212 tys. osób i w skali roku zwiększyła się o 3 tys. (tj. o 1,4%), co było wynikiem wzrostu liczby bezrobotnych mężczyzn (o 3 tys., tj. o 2,8%). Liczba bezrobotnych kobiet pozostała na poziomie sprzed roku.

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

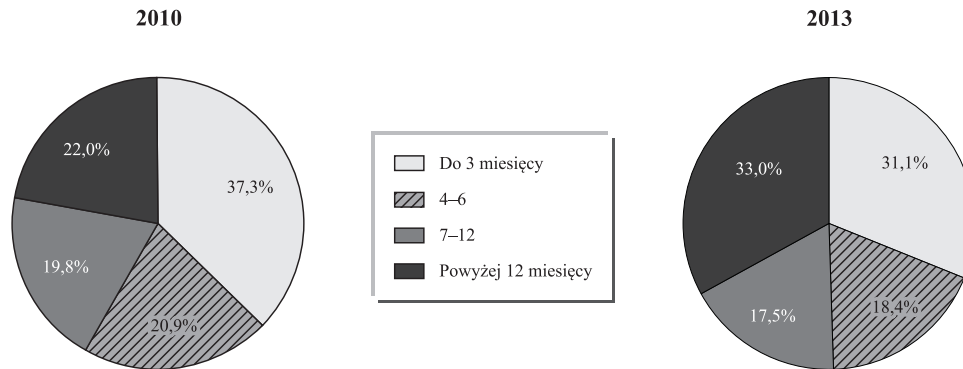
W omawianym kwartale wśród bezrobotnych najbardziej liczną grupą były osoby w wieku 25–34 lata, które stanowiły ponad jedną czwartą (25,8%) tej populacji w województwie. Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby w wieku 55 lat i więcej (14,6%). W stosunku do IV kwartału 2012 r. największe zmiany w strukturze bezrobotnych wystąpiły w grupie osób w wieku 25–34 lata (spadek o 5,2 p.proc.) oraz w wieku 55 lat i więcej (wzrost o 5,1 p.proc.).

Wyk. 26. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie mazowieckim w IV kwartale**

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w województwie mazowieckim w IV kwartale 2013 r. wyniósł 10,8 miesiąca (w kraju – 12,2 miesiąca). W skali roku okres ten wydłużył się o 0,9 miesiąca (w kraju – o 0,5 miesiąca). Mężczyźni poszukiwali pracy nieco dłużej niż kobiety (11,0 miesiąca wobec 10,6 miesiąca). W kraju przeciętny czas poszukiwania pracy był również dłuższy dla mężczyzn niż dla kobiet (12,4 miesiąca wobec 12,0 miesiąca). W analizowanym kwartale w województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 70 tys. i stanowiła 33,0% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 26,7%). W kraju w IV kwartale 2013 r. osoby poszukujące pracy powyżej 12 miesięcy stanowiły 38,6% ogólnej liczby bezrobotnych.

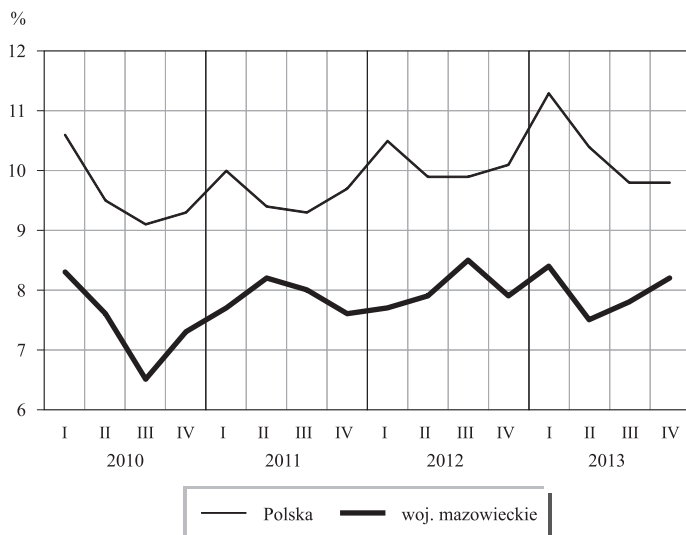
Wyk. 27. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w województwie mazowieckim w IV kwartale**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2013 r. w województwie mazowieckim ukształtowała się na poziomie 8,2% i należała do najniższych w kraju (średnia – 9,8%). W skali roku stopa bezrobocia w województwie zwiększyła się o 0,3 p.proc. (w kraju odnotowano spadek o 0,3 p.proc.). W IV kwartale 2013 r. w województwie stopa bezrobocia mężczyzn wyniosła 8,0% i była o 0,4 p.proc. wyższa od notowanej rok wcześniej. Stopa bezrobocia kobiet ukształtowała się na poziomie sprzed roku i wyniosła 8,3%.

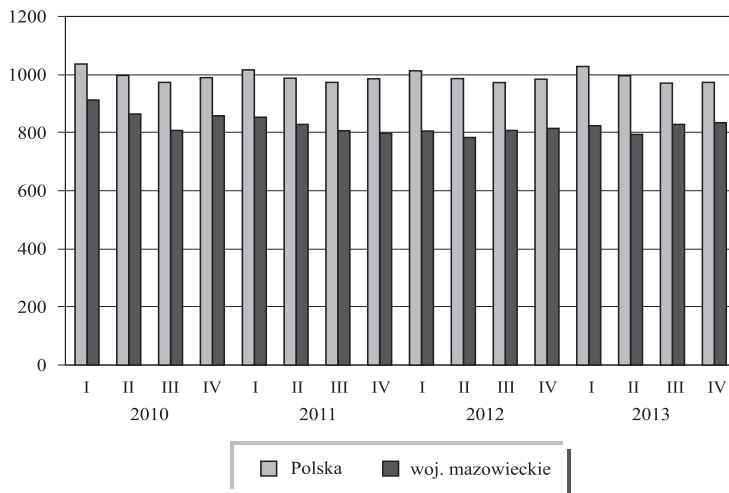
Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 28. **Stopa bezrobocia**

W IV kwartale 2013 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1780 tys. osób i stanowiła 40,7% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej (w kraju udział ten kształtował się na poziomie 43,9%). W ujęciu rocznym liczba biernych zawodowo w województwie zwiększyła się o 8,0 tys. osób, tj. o 0,5% (w kraju odnotowano spadek o 0,3%). W omawianym kwartale w województwie wśród biernych zawodowo przeważały kobiety (61,9%).

Wyk. 29. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

W wyniku zaistniałych zmian na wojewódzkim rynku pracy zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W IV kwartale 2013 r. na 1000 pracujących przypadało 836 osób bezrobotnych i biernych zawodowo, a w IV kwartale 2012 r. – 816 osób. W IV kwartale 2013 r., podobnie jak przed rokiem, obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi w województwie było mniejsze niż średnio w kraju.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie mazowieckim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał w wersji elektronicznej,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

WYNAGRODZENIA

W 2013 r. w województwie mazowieckim tempo wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku było podobne do obserwowanego przed rokiem. W porównaniu z 2012 r. zmniejszył się czas faktycznie przepracowany, zwiększyło się natomiast przeciętne wynagrodzenie za godzinę pracy.

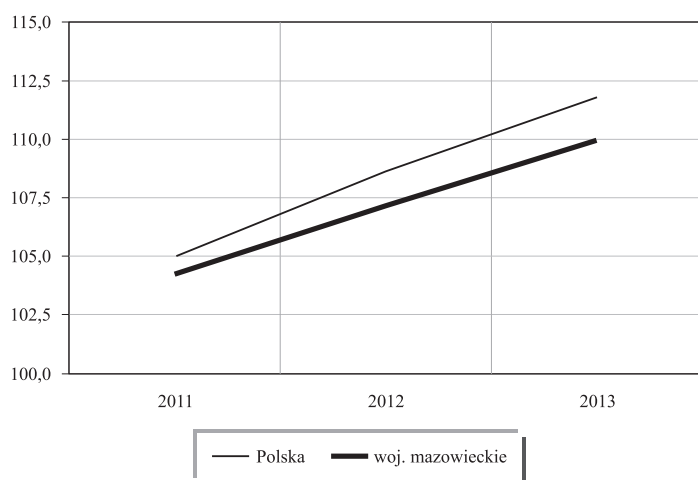
Tabl. 9. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
	w złotych		2010 = 100	2012 = 100	
Polska	3434,62	3728,36	3837,20	111,7	102,9
Mazowieckie	4227,93	4530,27	4647,18	109,9	102,6
M.st. Warszawa	4483,17	4842,79	4971,40	110,8	102,7

W 2013 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 4647,18 zł i było o 2,6% wyższe niż w 2012 r. (wobec wzrostu o 2,8% przed rokiem). W kraju przeciętne wynagrodzenie wyniosło 3837,20 zł i było o 2,9% większe od notowanego w roku poprzednim (wobec wzrostu o 3,4% w 2012 r.).

***Przeciętne wynagrodzenie brutto** to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.*

Wyk. 30. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
2010 = 100

W województwie wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w skali roku odnotowano w większości sekcji o znaczącym udziale w zatrudnieniu, największy w obsłudze rynku nieruchomości (o 7,0%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,1%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,8%). Spadek wynagrodzeń utrzymał się w sekcji budownictwo (o 3,0%).

Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie mazowieckim**

Sektory	2012				2013				w złotych
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	103,5	103,2	103,3	102,8	101,7	102,2	102,4	102,6	4647,18
w tym:									
Przemysł.....	106,2	103,5	102,5	102,1	100,8	102,3	103,8	103,7	4487,87
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe ...	105,5	103,9	102,6	101,9	101,3	101,6	102,2	102,5	4269,31
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	112,7	101,5	102,5	103,6	101,4	109,6	107,9	105,1	6088,85
Budownictwo	101,4	99,7	99,2	99,3	93,3	97,0	96,6	97,0	4787,15
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	104,2	104,3	103,9	102,6	102,3	101,6	101,5	101,8	4534,38
Transport i gospodarka magazy- nowa	98,1	99,9	102,0	102,4	103,5	104,4	103,5	103,8	3969,87
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	103,8	99,5	101,6	101,3	99,5	102,7	103,7	102,9	3146,00
Informacja i komunikacja	97,0	101,8	102,5	102,4	103,7	102,9	102,6	103,1	7610,22
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	111,1	107,4	108,0	105,8	105,5	105,4	106,3	107,0	4992,64
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	103,8	102,4	102,9	101,9	100,7	99,9	100,0	100,9	7088,83
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	110,1	108,9	108,0	106,7	101,1	101,6	102,6	103,1	3027,73

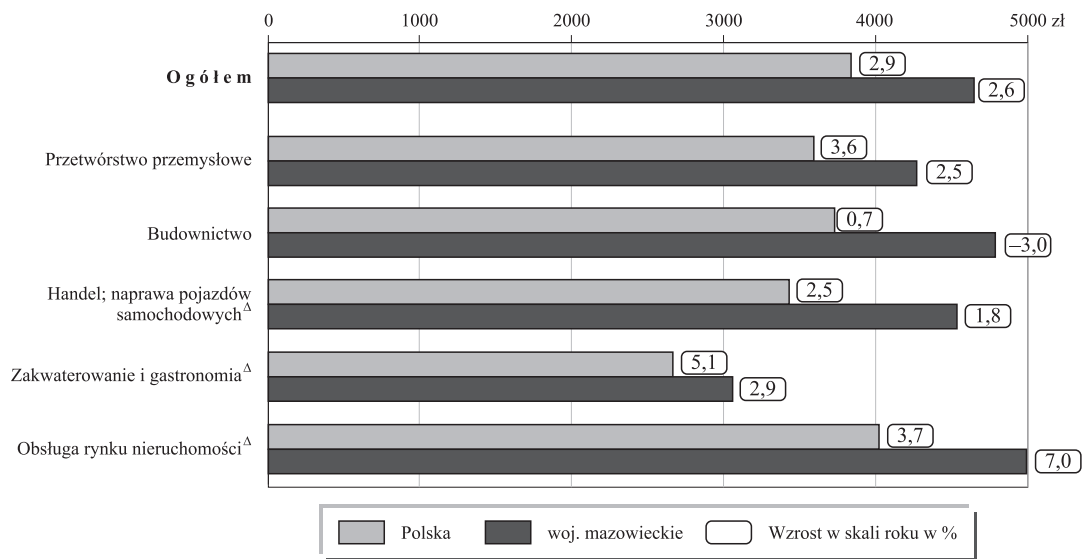
^a Nie obejmuje działań: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

W omawianym roku najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie mazowieckim odnotowano w sekcjach informacja i komunikacja oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – przekroczyły one odpowiednio o 63,8% i o 52,5% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Najniższe wynagrodzenia wystąpiły w administrowaniu i działalności wspierającej oraz zakwaterowaniu i gastronomii i były odpowiednio niższe o 34,8% i o 32,3%.

W 2013 r. zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowali łącznie 2341,9 mln godzin, tj. o 26,4 mln godzin (o 1,1%) mniej niż w roku poprzednim. Czas faktycznie przepracowany najbardziej zmniejszył się w budownictwie (o 11,8%), natomiast znacząco wzrósł w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 32,3%). W analizowanym roku największą liczbę godzin przepracowano w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 524,1 mln (22,4% ogólnej liczby), przetwórstwo przemysłowe – 502,1 mln (odpowiednio 21,4%) oraz transport i gospodarka magazynowa – 436,7 mln (18,6%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. wyniósł 147 godzin (o 1 godzinę mniej niż rok wcześniej). Spadek tego wskaźnika odnotowano w większości prezentowanych sekcji, w tym największy w budownictwie (o 5 godzin).

Wyk. 31. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w wybranych sekcjach w sektorze przedsiębiorstw w 2013 r.**

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe w tym okresie wyniosło 31,60 zł i w porównaniu z 2012 r. zwiększyło się o 3,4%. Wzrost obserwowano we wszystkich omawianych sekcjach, największy w obsłudze rynku nieruchomości (o 7,4%), a najmniejszy – w budownictwie (o 0,4%). W analizowanym roku najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymywali zatrudnieni w sekcji informacja i komunikacja – 52,04 zł, a najniższe w administrowaniu i działalności wspierającej – 19,82 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W 2013 r. nadal notowano spadek przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów. Podobnie jak w latach poprzednich, głębszy był spadek przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia z KRUS niż z ZUS. W ujęciu rocznym zwiększyła się zarówno przeciętna miesięczna emerytura i renta wypłacana przez ZUS, jak i rolników indywidualnych.

W 2013 r. w województwie mazowieckim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 1133,1 tys. osób i była o 10,0 tys. osób (tj. o 0,9%) mniejsza od notowanej przed rokiem.

Tabl. 11. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2012	2013		
	w liczbach bezwzględnych		2010 = 100	2012 = 100	
POLSKA^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	7491,4	7350,7	7307,0	97,5	99,4
rolników indywidualnych.....	1374,7	1285,7	1245,7	90,6	96,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł.....	1588,95	1759,85	1855,52	116,8	105,4
w tym emerytura.....	1698,35	1872,32	1970,39	116,0	105,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł.....	954,68	1054,61	1121,52	117,4	106,3
w tym emerytura.....	996,18	1097,75	1153,87	115,7	105,1
MAZOWIECKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	1174,5	1143,1	1133,1	96,4	99,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	966,9	948,6	944,6	97,7	99,6
rolników indywidualnych.....	207,6	194,5	188,5	90,8	96,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł.....	1637,58	1813,14	1915,22	116,9	105,6
w tym emerytura.....	1756,14	1938,61	2045,40	116,5	105,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł.....	915,29	1014,74	1082,59	118,2	106,7
w tym emerytura.....	946,14	1047,19	1104,36	116,7	105,5

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

W 2013 r. odsetek świadczeniobiorców ZUS z terenu województwa mazowieckiego w ogólnej ich zbiorowości w kraju wyniósł 12,9% i nie zmienił się od 2009 r. Świadczeniobiorcy KRUS w województwie nadal stanowili najliczniejszą grupę w całej populacji w kraju, a ich udział kształtował się podobnie

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

nie jak w latach poprzednich na poziomie 15,1%.

W 2013 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 944,6 tys. osób, tj. o 4,0 tys. (o 0,4%) mniej niż w roku poprzednim. W skali roku wśród świadczeniobiorców ZUS zmniejszyła się tylko liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy (o 3,6%). Liczba emerytów oraz liczba osób korzystających z rent rodzinnych były zbliżone do notowanych

przed rokiem. W 2013 r. wśród świadczeniobiorców ZUS w dalszym ciągu największą grupę stanowili emeryci (73,1% tej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (11,7%).

Tabl. 12. Świadczenia społeczne w województwie mazowieckim

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	1147,5	1145,9	1144,5	1143,1	1138,6	1137,0	1135,0	1133,1
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	98,6	98,6	98,6	98,7	99,2	99,2	99,2	99,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	950,7	949,9	949,2	948,6	947,9	947,1	945,8	944,6
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	98,9	98,9	98,9	99,1	99,7	99,7	99,6	99,6
rolników indywidualnych.....	196,8	196,0	195,3	194,5	190,7	189,9	189,2	188,5
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	96,9	97,0	97,0	97,0	96,9	96,9	96,9	96,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS.....	1766,07	1795,35	1805,63	1813,14	1873,48	1898,44	1908,49	1915,22
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	104,8	105,2	105,3	105,4	106,1	105,7	105,7	105,6
rolników indywidualnych.....	976,78	1001,83	1010,18	1014,74	1056,72	1073,55	1079,30	1082,59
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	104,7	106,4	106,9	107,2	108,2	107,2	106,8	106,7

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

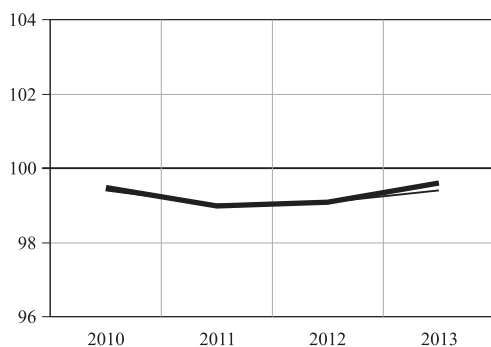
Nieco odmiennie kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – w przypadku wszystkich kategorii świadczeniobiorców odnotowano zmniejszenie zbiorowości w porównaniu z rokiem poprzednim. Emerytury i renty rolnicze

w 2013 r. pobierało 188,5 tys. osób, tj. o 6,0 tys. (o 3,1%) mniej niż w 2012 r. W skali roku najbardziej zmniejszyła się liczba emerytów (o 3,5%). Liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy obniżyła się o 1,9%, a liczba osób pobierających renty rodzinne – o 0,2%. Podobnie jak w latach poprzednich, wśród świadczeniobiorców KRUS dominowali emeryci, którzy stanowili 81,6% tej zbiorowości. Najniższy natomiast udział miały osoby pobierające renty rodzinne (3,8%).

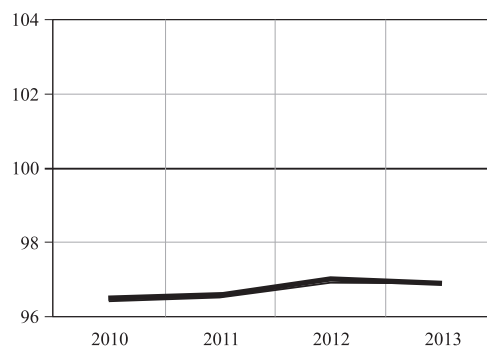
Wyk. 32. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów

Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS

Rolników indywidualnych

— Polska — woj. mazowieckie

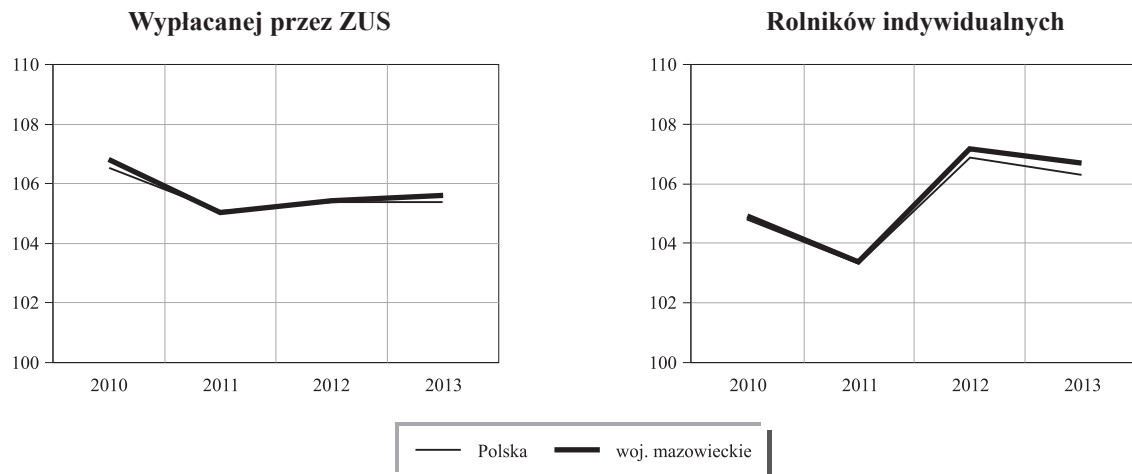
Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W 2013 r. w województwie mazowieckim przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1915,22 zł i była wyższa o 5,6% niż w roku poprzednim (w kraju większa o 5,4%). Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych ukształtowała się na poziomie 1082,59 zł i zwiększyła się w skali roku o 6,7% (w kraju o 6,3%).

Zarówno w województwie, jak i w kraju obserwowany wzrost dotyczył wszystkich kategorii świadczeń. Wśród świadczeń realizowanych przez KRUS najbardziej wzrosła w skali roku renta z tytułu niezdolności do pracy – o 16,4% (w kraju o 14,5%). Przeciętna emerytura zwiększyła się o 5,5% (w kraju o 5,1%), a renta rodzinna – o 5,3% (w kraju o 5,1%). W przypadku ZUS tempo wzrostu poszczególnych kategorii świadczeń było zbliżone. Renta z tytułu niezdolności do pracy zwiększyła się o 5,6%, emerytura – o 5,5%, a renta rodzinna – o 5,4% (w kraju odpowiednio: o 5,6%, o 5,2% i o 5,3%).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Wyk. 33. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**
Rok poprzedni = 100

W 2013 r. w województwie, podobnie jak w latach poprzednich, relacja wysokości świadczeń z ZUS do średniej krajowej kształtowała się odmiennie niż w przypadku KRUS. Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS (103,2% średniej krajowej) mazowieckie zajmowało drugie miejsce w kraju, a analogiczne świadczenie wypłacane przez KRUS było najniższe i stanowiło 96,5% przeciętnej emerytury i renty rolniczej w Polsce. W przypadku świadczeń z ZUS tylko emerytura przewyższała średnią krajową (o 3,8%), niższa była natomiast renta z tytułu niezdolności do pracy (o 5,4%) oraz renta rodzinna (o 2,2%). W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS wysokość wszystkich świadczeń kształtowała się poniżej średniej krajowej, a odchylenia w poszczególnych kategoriach wahały się od 1,6% przy rentach z tytułu niezdolności do pracy do 4,4% przy rentach rodzinnych.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie mazowieckim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

CENY

W województwie mazowieckim w 2013 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był niższy w porównaniu z rokiem poprzednim i nieco słabszy niż przeciętnie w kraju. Ceny wzrosły w większości grup towarów i usług konsumpcyjnych. Obniżyły się (podobnie jak w kraju) ceny odzieży i obuwia oraz ceny w zakresie edukacji i transportu.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

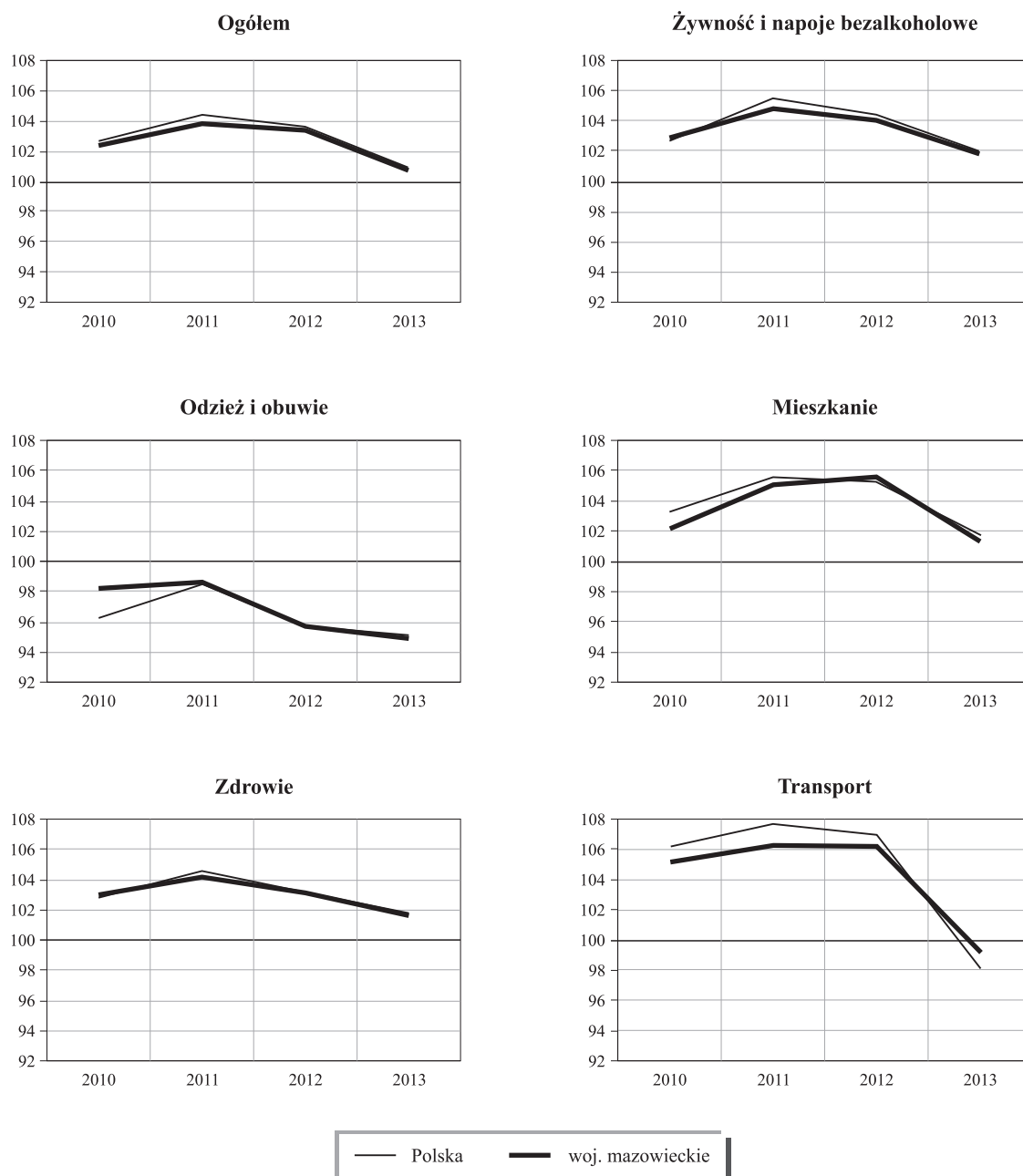
Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

W województwie mazowieckim w 2013 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w porównaniu z rokiem poprzednim były wyższe o 0,8% (w kraju o 0,9%). Najbardziej wzrosły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,3%) oraz towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 2,7%); najmniej wzrosły opłaty związane z użytkowaniem mieszkania (o 1,4%). Niższe niż w 2012 r. były ceny odzieży i obuwia (o 5,1%) oraz ceny dotyczące edukacji i transportu (odpowiednio o 1,2% i o 0,7%).

Tabl. 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	103,7	100,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	104,3	102,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	104,1	103,5
Odzież i obuwie	96,2	95,8	95,1
Mieszkanie	103,3	105,2	101,7
Zdrowie	102,9	103,2	101,8
Transport	106,2	107,0	98,2
Rekreacja i kultura	99,7	101,1	102,8
Edukacja.....	102,7	104,2	99,7
MAZOWIECKIE			
O g ó ł e m	102,4	103,5	100,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,9	104,1	101,9
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,9	104,3	103,3
Odzież i obuwie	98,2	95,7	94,9
Mieszkanie	102,2	105,6	101,4
Zdrowie	103,0	103,1	101,7
Transport	105,2	106,2	99,3
Rekreacja i kultura	100,9	100,8	102,7
Edukacja.....	101,6	105,3	98,8

Wyk. 34. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Rok poprzedni = 100

Największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku odnotowano w I kwartale (o 1,4%), a najmniejszy w IV (o 0,5%). We wszystkich okresach kwartalnych w największym stopniu wzrosły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (od 3,1% w I kwartale do 3,4% w II i IV), natomiast dla cen odzieży i obuwia zawsze notowano spadek (od 5,6% w IV kwartale do 4,7% w II). Ponadto spadki cen od II kwartału dotyczą transportu, a od III – także towarów i usług związanych z edukacją.

Tabl. 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie mazowieckim

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	104,0	103,9	103,6	102,7	101,4	100,6	100,8	100,5
Żywność i napoje bezalkoholowe	104,1	103,6	104,8	103,8	102,3	101,1	102,4	101,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,8	104,7	104,0	103,6	103,1	103,4	103,2	103,4
Odzież i obuwie	96,9	95,7	94,8	95,3	95,1	95,3	95,0	94,4
Mieszkanie	105,8	106,4	105,4	104,8	102,4	101,2	101,1	100,9
Zdrowie	103,8	103,4	103,5	101,7	102,1	101,7	101,4	101,5
Transport	108,7	107,6	106,0	102,7	100,3	97,7	99,5	99,6
Rekreacja i kultura	100,6	100,5	100,9	101,0	101,5	103,4	102,9	103,2
Edukacja	107,3	107,3	104,9	101,8	101,4	101,3	99,0	93,6

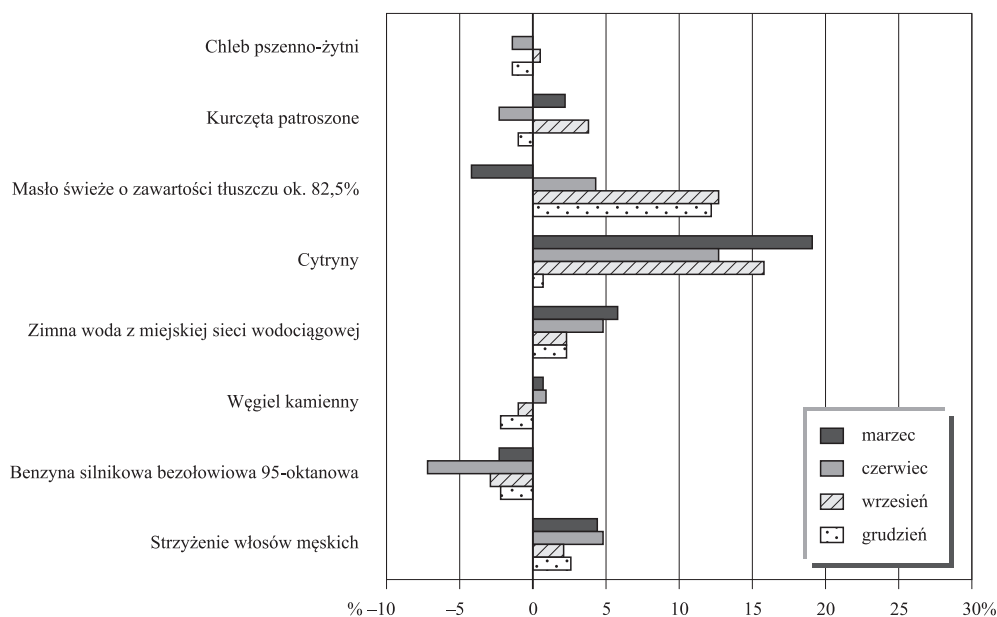
W grudniu 2013 r. ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w województwie mazowieckim były w większości wyższe niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku.

Wśród artykułów żywnościowych najbardziej wzrosła cena ziemniaków (o 85,3%) i cebuli (o 43,5%), a w dalszej kolejności sera dojrzewającego (o 18,2%), masła świeżego o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 12,2%) oraz jabłek i mąki pszennej (odpowiednio o 9,7% i o 9,1%). Największe obniżki cen w skali roku odnotowano dla: cukru białego kryształu (o 18,2%), jaj kurzych świeżych (o 13,6%) i pomarańczy (o 10,9%).

Wśród artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych najbardziej zdrożała gazeta – dziennik lokalny (o 21,5%) oraz w mniejszym stopniu: ciepła woda (o 6,6%), bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy (o 6,2%) i spodnie (6–11 lat) z tkaniny typu jeans (o 5,8%). Mniej niż w grudniu 2012 r. płacono m.in. za pastę do zębów (o 12,7%), odtwarzacz DVD (o 10,9%) oraz za firankę syntetyczną, szer. 300 cm (o 4,4%) i za mikser elektryczny (o 4,1%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów i usług były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Wyk. 35. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie mazowieckim w 2013 r.

Tabl. 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu

Wyszczególnienie	2010	2012	2013	
	w złotych			XII 2012 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg.....	2,08	2,25	2,22	98,7
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg.....	13,68	15,96	15,51	97,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg.....	5,96	7,18	6,94	96,7
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg.....	21,65	23,88	24,51	102,6
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l.....	2,67	2,73	2,93	107,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g.....	4,27	4,29	4,74	110,5
Cebula – za 1 kg.....	2,25	1,48	2,16	145,9
Ziemniaki – za 1 kg.....	1,43	0,91	1,52	167,0
Cukier biały kryształ – za 1 kg.....	2,94	3,93	3,17	80,7
Sok jabłkowy – za 1 l.....	3,64	3,82	3,79	99,2
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowelny – za 1 kpl.....	467,17	476,09	479,09	100,6
Półbuty męskie skórzane na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę.....	164,09	180,58	185,13	102,5
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	19,83	20,90	105,4
Proszek do prania – za 400 g.....	4,43	4,60	4,55	98,9
Wizyta u lekarza specjalisty.....	69,63	79,90	83,97	105,1
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy.....	2,23	2,64	2,73	103,4
Bilet normalny do kina.....	15,23	16,68	17,30	103,7
MAZOWIECKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg.....	1,94	2,15	2,12	98,6
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg.....	13,88	16,16	16,19	100,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg.....	6,27	7,32	7,25	99,0
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg.....	22,64	25,00	24,90	99,6
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l.....	2,91	2,81	3,04	108,2
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g.....	4,52	4,41	4,95	112,2
Cebula – za 1 kg.....	2,27	1,38	1,98	143,5
Ziemniaki – za 1 kg.....	1,42	0,95	1,76	185,3
Cukier biały kryształ – za 1 kg.....	3,05	4,01	3,28	81,8
Sok jabłkowy – za 1 l.....	3,73	3,89	3,87	99,5
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowelny – za 1 kpl.....	482,15	479,68	503,69	105,0
Półbuty męskie skórzane na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę.....	167,60	194,88	195,09	100,1
Ciepła woda – za 1 m ³	19,10	21,32	22,72	106,6
Proszek do prania – za 400 g.....	4,58	4,56	4,61	101,1
Wizyta u lekarza specjalisty.....	75,83	91,04	95,00	104,3
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy.....	2,60	3,25	3,45	106,2
Bilet normalny do kina.....	16,67	18,05	18,84	104,4

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Warunki atmosferyczne na jesieni 2012 r. sprzyjały kiełkowaniu i wschodom roślin ozimych, chociaż przebieg pogody we wrześniu spowodował przesuszenie gleby (miejscami znaczne), co utrudniło wschody i wegetację rzepaku i rzepiku. Przelotne opady deszczu w październiku, choć niewielkie, to przy słabym usłonecznieniu przyczyniły się do poprawy uwilgotnienia gleby, a co za tym idzie do poprawy stanu upraw ozimych. Ciepła i wilgotna pogoda w listopadzie sprzyjała wegetacji i przygotowaniu roślin do przezimowania. Stan upraw ozimych przed wejściem w okres zimowego spoczynku był lepszy niż w poprzednim roku. Występujące w grudniu 2012 r. ochłodzenie spowodowało zahamowanie procesów życiowych roślin. Notowane w ciągu miesiąca, a także w styczniu i lutym 2013 r., znaczne spadki temperatury dochodzące do minus 22°C, dzięki zalegającej dość grubej pokrywie śnieżnej, nie spowodowały uszkodzenia roślin ozimych. Ujemne temperatury powietrza i zalegający na polach śnieg występowały do połowy kwietnia.

Wznowienie wegetacji roślin ozimych i trwałych użytków zielonych nastąpiło dopiero w trzeciej dekadzie kwietnia. Wówczas rolnicy mogli rozpocząć opóźnione o ok. 3–4 tygodnie wiosenne prace polowe związane z siewem zbóż jarych, kukurydzy, buraków cukrowych i warzyw, a także z sadzeniem ziemniaków oraz nawożeniem łąk i pastwisk. Lokalnie prowadzono przesiewy po nielicznych zaoranych oziminach. Przedłużająca się zima spowodowała znaczne opóźnienie wegetacji drzew i krzewów owocowych, w tym kwitnienia. Warunki agrometeorologiczne w maju i czerwcu były na ogół niekorzystne dla rolnictwa. Intensywne i częste opady deszczu spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby, co negatywnie wpłynęło na stan zbóż jarych oraz utrudniło przeprowadzenie sianokosów. Lokalnie występujące zjawiska ekstremalne, takie jak burze i nawałnice połączone z opadami gradu i silnym wiatrem (zannotowane m.in. w okolicach Radomia) spowodowały straty w uprawach rolnych i ogrodniczych.

Żniwa rozpoczęły się w trzeciej dekadzie lipca i przebiegały bez zakłóceń. Słoneczna i upalna pogoda, przy jednoczesnym braku opadów deszczu (obserwowanym od drugiej dekady lipca do trzeciej dekady sierpnia) sprzyjała przeprowadzaniu żniw i sianokosów, jednak niekorzystnie wpłynęła na wzrost bulw ziemniaków i korzeni roślin okopowych.

Poprawa uwilgotnienia gleby w końcu sierpnia i we wrześniu korzystnie wpłynęła na stan plantacji upraw okopowych i trwałych użytków zielonych oraz na kiełkowanie ziarna i wschody wysiewanych ozimin. W październiku pogoda sprzyjała przeprowadzaniu prac polowych, a głównie zbiorom płodów rolnych. Zakończono zbiory ziemniaków i roślin okopowych pastewnych, kończył się również zbiór buraków cukrowych, warzyw kapustnych i korzeniowych oraz późnych odmian jabłek i gruszek. Ciepły, pogodny listopad sprzyjał nie tylko przeprowadzaniu niezbędnych prac polowych związanych m.in. z poprawą kondycji ozimin (opryski przeciw chwastom i szkodnikom), ale także wschodom i krzewieniu się ozimin oraz przygotowywaniu ich do zimowego spoczynku. Stan wschodów upraw ozimych oceniono jako dobry, tj. na 3,6 do 3,7 stopnia kwalifikacyjnego (przed rokiem 3,4–3,5).

Tabl. 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	34,9	34,6	35,9
rzepak i rzepik	23,6	25,9	28,1 ^a
ziemniaki ^b	211	242	210 ^a
buraki cukrowe	483	582	547 ^a
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^c w szt.:			
bydło	38,8	38,6	40,7
trzoda chlewna ^d	102,8	77,4	77,5
owce	1,8	1,8	1,7
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1043,3	757,7	857,0
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^e za 1 dt	59,84	89,34	79,67
ziarno żyta ^e za 1 dt	42,12	74,23	55,36
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	44,97	64,45
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	6,40	6,20
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	5,40	5,39
mleko krowie za 1 l	1,07	1,20	1,36
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	94,65	97,50
ziarno żyta za 1 dt	48,58	80,85	72,89
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	60,59	100,22
prosię na chów za 1 szt.	130,20	173,57	169,56
MAZOWIECKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	27,3	28,3	28,4
rzepak i rzepik	18,7	25,2	24,9 ^a
ziemniaki ^b	219	221	204 ^a
buraki cukrowe	449	578	552 ^a
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^c w szt.:			
bydło	54,7	52,2	57,9
trzoda chlewna ^d	74,4	49,7	50,9
owce	0,5	0,4	0,4
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1356,7	915,4	929,6
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^e za 1 dt	60,86	90,96	83,38
ziarno żyta ^e za 1 dt	42,41	73,76	56,40
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	66,19	45,37	63,00
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,35	6,06	6,16
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,92	5,41	5,41
mleko krowie za 1 l	1,06	1,20	1,35
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	63,54	93,67	96,24
ziarno żyta za 1 dt	41,09	73,64	63,90
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	60,73	100,06
prosię na chów za 1 szt.	123,15	159,19	156,41

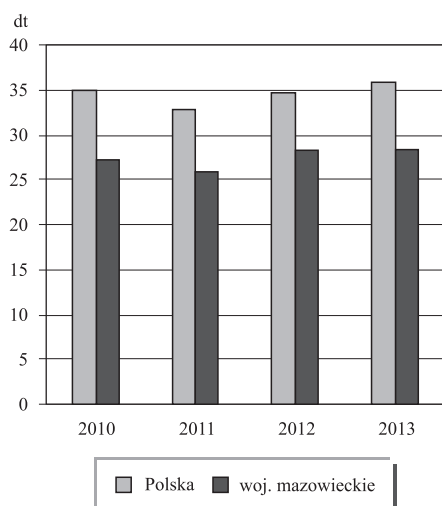
^a Dane nieostateczne. ^b Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d W latach 2012 i 2013 – stan w końcu lipca. ^e Bez ziarna siewnego.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2013 r. w województwie mazowieckim (według danych nieostatecznych) zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz buraków cukrowych były mniejsze niż w 2012 r., co było wynikiem mniejszej powierzchni upraw, a w przypadku buraków cukrowych – również niższych plonów. O spadku produkcji ziemniaków zdecydowało gorsze niż przed rokiem plonowanie, podczas gdy powierzchnia uprawy zwiększyła się. Wzrost produkcji rzepaku i rzepiku wynikał ze zwiększenia areалу uprawy, przy nieznacznie niższej wydajności z jednostki powierzchni.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2013 r. powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła 801,3 tys. ha i była o 12,5% mniejsza od notowanej przed rokiem. Natomiast plony uzyskane z 1 ha powierzchni – 28,4 dt – były tylko nieznacznie wyższe (o 0,4%) od ubiegłorocznych. Zbiory zbóż oszacowane na 2272,3 tys. ton były o 12,2% mniejsze niż w 2012 r. Udział powierzchni zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie w ogólnej powierzchni tych upraw w kraju wynosił 11,9% (2 lokata w kraju), a udział zbiorów – 9,4% (3 lokata).

Wyk. 36. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

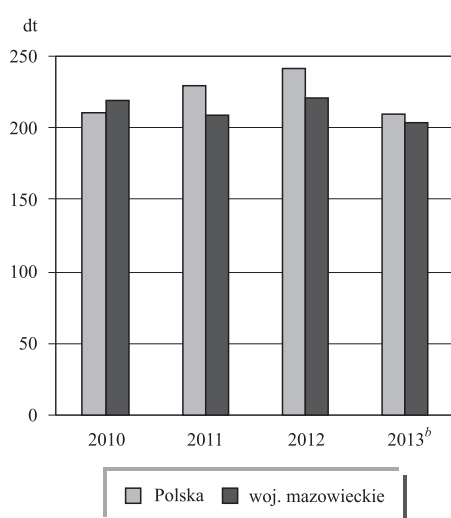

Plony były niższe niż przeciętnie w kraju o 7,5 dt z 1 ha (o 20,9%).

W 2013 r. powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku wyniosła 43,9 tys. ha i była o 4,3% większa niż przed rokiem. Plony wyniosły 24,9 dt z 1 ha i w odniesieniu do 2012 r. były niższe o 1,2%. Zbiory rzepaku i rzepiku, pomimo gorszego niż przed rokiem plonowania, jednak przy zwiększonej powierzchni, były o 3,0% większe i wyniosły 109,3 tys. ton. Udział wojewódzkiego areálu rzepaku i rzepiku w krajowej powierzchni tych upraw wyniósł 4,8%, natomiast udział zbiorów – 4,2% (10 lokata w kraju); średnie plony były niższe o 3,2 dt z 1 ha (o 11,4%).

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych) w 2013 r. wyniosła 47,0 tys. ha, co w skali roku oznacza wzrost o 2,3%. Szacuje się, że rolnicy z naszego województwa zebrali 960,8 tys. ton ziemniaków, tj. o 5,4% mniej niż rok wcześniej. Plony były niższe niż przeciętnie w kraju – średnio z 1 ha wyniosły 204 dt wobec 210 dt. W 2013 r. województwo mazowieckie zajmowało 1 lokatę w kraju zarówno pod względem powierzchni, jak i zbiorów ziemniaków (z udziałem odpowiednio: 13,6% i 13,2%).

Wyk. 37. **Plony ziemniaków^a z 1 ha**

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2013 r. wyniosła 9,7 tys. ha i była mniejsza o 11,5% niż przed rokiem, a uzyskane z 1 ha powierzchni plony – 552 dt – były niższe o 4,5%. Zbiory buraków cukrowych, przy zmniejszonej powierzchni uprawy i niższym plonowaniu, były znacznie mniejsze (o 15,5%) niż w 2012 r. i wyniosły 533,9 tys. ton. Udział województwa w krajowej produkcji buraków cukrowych stanowił 5,0% (7 lokata w kraju). Plony buraków cukrowych w województwie były nieznacznie wyższe niż przeciętnie w kraju (o 5 dt z 1 ha; o 0,9%).

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych.
^b Dane nieostateczne.

■ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie mazowieckim w 2013 r. odnotowano wzrost w skali roku pogłowia bydła i owiec oraz spadek stada trzody chlewnej i drobiu. W kraju przyrost pogłowia dotyczył bydła i drobiu, a redukcja – trzody chlewnej i owiec.

W czerwcu 2013 r. pogłowie bydła w województwie liczyło 1084,2 tys. szt., stanowiąc 18,5% tego pogłowia w kraju. W skali roku liczebność stada zwiększyła się o 3,2% (w 2012 r. – o 3,3%). W strukturze stada bydła ogółem 50,0% stanowiły krowy, tj. o 1,0 p.proc. więcej niż przed rokiem, ale o 1,8 p.proc. mniej niż dwa lata wcześniej.

Udział krów mlecznych w porównaniu z 2012 r. utrzymał się na zbliżonym poziomie (47,7% wobec 47,6%), jednak w porównaniu z 2011 r. był mniejszy o 1,5 p.proc. Wśród 16 województw mazowieckie zajmuje drugą lokatę w krajowej produkcji żywca wołowego i pierwszą lokatę w produkcji mleka (w 2012 r.).

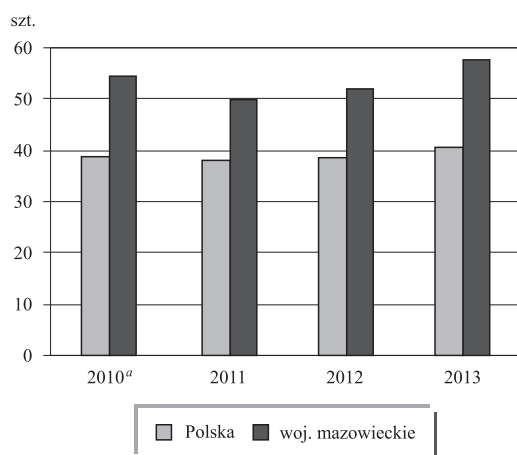
W końcu lipca 2013 r. wojewódzkie pogłowie trzody chlewnej wynosiło 951,8 tys. szt. i było mniejsze o 4,8% niż w 2012 r. W latach 2010–2013 największy spadek pogłowia świń w skali roku odnotowano w 2012 r. – o 23,1%. Zmniejszyła się udział województwa w krajowym pogłowie trzody chlewnej – w 2013 r. wyniósł 8,5%, tj. o 1,1 p.proc. mniej niż w 2011 r. Pogłębiająca się redukcja pogłowia trzody chlewnej związana jest z dużymi wahaniami opłacalności chowu tego gatunku lub wręcz brakiem opłacalności.

W 2013 r. stado owiec liczyło 7,7 tys. szt. i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyło się o 6,5% (w 2012 r. – o 10,8%). Udział województwa w krajowym pogłowie owiec z roku na rok nieznacznie zwiększa się – o ile w 2011 r. wyniósł 2,6%, to w 2013 r. – 3,1%.

Pomimo redukcji pogłowia drobiu ogółem w skali roku o 5,0%, jego liczebność utrzymała się na wysokim poziomie (ponad 19,0 mln szt.) stanowiąc 13,6% ogólnopolskiego stada tego gatunku; w porównaniu z 2012 r. udział ten zmniejszył się o 1,8 p.proc.

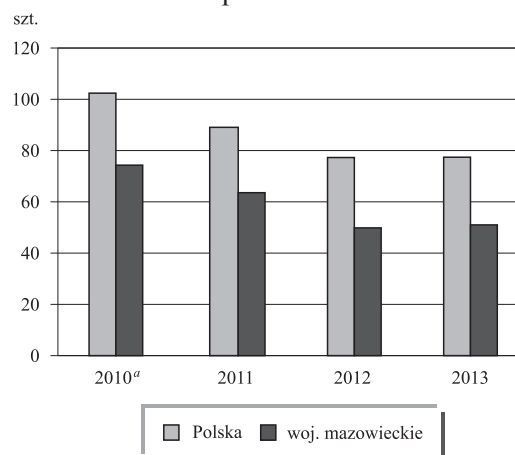
Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania pogłowia bydła, owiec i drobiu oraz produkcji zwierzęcej związanej z tymi gatunkami – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

Wyk. 38. **Obsada bydła na 100 ha użytkowników rolnych**
Stan w czerwcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Wyk. 39. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytkowników rolnych**
Stan w lipcu

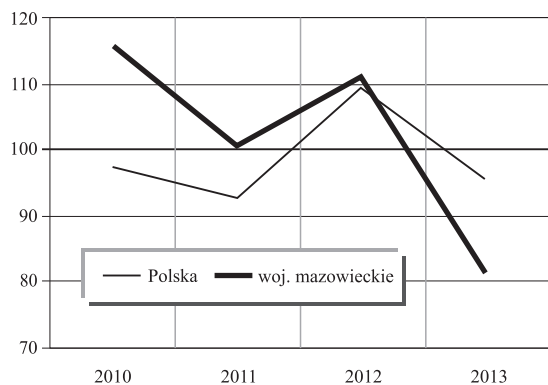

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

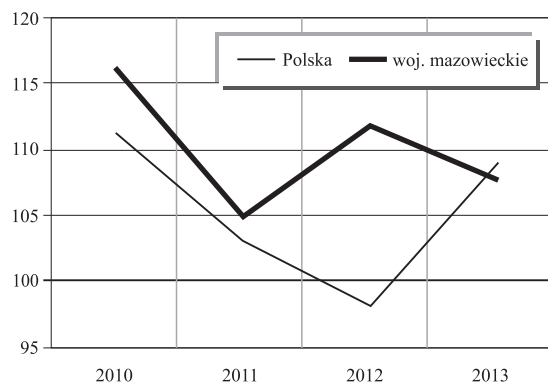
■ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W 2013 r. producenci z województwa mazowieckiego dostarczyli do skupu więcej niż przed rokiem ziemniaków, żywca rzeźnego wołowego i drobiowego oraz mleka. Mniejsza była podaż ziarna pszenicy i żyta oraz żywca rzeźnego wieprzowego. W kraju obserwowano podobne zmiany, przy czym skup żyta i żywca wieprzowego był większy, natomiast ziemniaków – mniejszy.

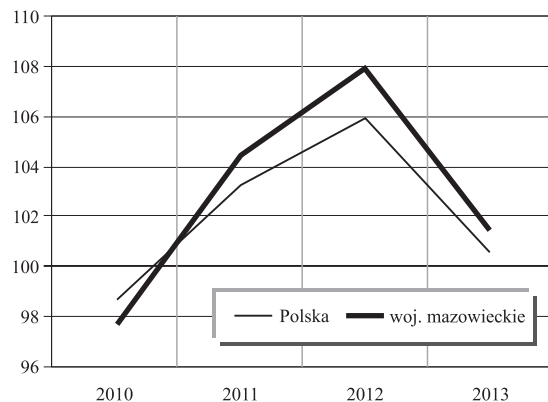
Wyk. 40. **Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 41. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 42. **Dynamika skupu mleka krowiego**
Rok poprzedni = 100

Skup zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w 2013 r. wyniósł 417,3 tys. ton i był mniejszy o 18,7% w odniesieniu do roku poprzedniego i o 9,0% w porównaniu z 2010 r. Ziarna pszenicy skupiono 277,2 tys. ton, tj. stosownie mniej o 24,8% i o 8,0%, a ziarna żyta – 58,8 tys. ton, tj. odpowiednio mniej o 20,6% i o 18,5%. W latach 2010–2013 udział skupu zbóż ogółem od producentów z województwa mazowieckiego stanowił średnio 5,7% skupu krajowego; w ostatnim roku analizy – 5,2%. Skup pszenicy w omawianym przedziale czasowym stanowił przeciętnie 5,8% ogólnopolskiego skupu tego ziarna, a skup żyta – 7,6%; w 2013 r. udział skupu pszenicy i żyta wyniósł odpowiednio 5,5% i 4,6%.

W 2013 r. producenci z województwa mazowieckiego dostarczyli do skupu 48,5 tys. ton ziemniaków, tj. o 16,0% więcej niż przed rokiem i o 11,9% mniej niż trzy lata wcześniej. W latach 2010–2013 przeciętny udział skupu ziemniaków w krajowym skupie tego surowca wyniósł 4,0%, przy czym w 2013 r. – 3,5%.

W ciągu 2013 r. skupiono 794,6 tys. ton żywca rzeźnego (w wadze żywej), czyli więcej o 7,8% w porównaniu z 2012 r. i o 26,5% w odniesieniu do 2010 r. Podaż żywca wieprzowego wyniosła 186,4 tys. ton i była mniejsza w skali roku o 10,8%, a w skali trzech lat – o 11,0%. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 126,4 tys. ton i był stosownie większy o 47,2% i o 27,5%. Żywca drobiowego skupiono 475,0 tys. ton, tj. więcej o 8,9% w ujęciu rocznym i o 52,5% w porównaniu z 2010 r. Z analizy danych za lata 2010–2013 wynika, że dostarczony do skupu przez producentów z województwa mazowieckiego żywiec rzeźny ogółem stanowił przeciętnie 15,3% skupu krajowego, w tym wieprzowy – 10,4% krajowego skupu tego surowca, wołowy – 16,7%, drobiowy – 19,3%. W 2013 r. udział skupu żywca rzeźnego ogółem wyniósł 16,2%, a omawianych gatunków żywca odpowiednio – 9,2%, 19,6%, 21,3%.

Skup mleka krowiego w 2013 r. – 2026,4 mln litrów – był większy o 1,5% niż rok wcześniej i o 14,5% niż trzy lata wcześniej. W latach 2010–2013 dostawy mleka do skupu od mazowieckich producentów stanowiły co roku ponad 20% ogólnokrajowego skupu tego surowca.

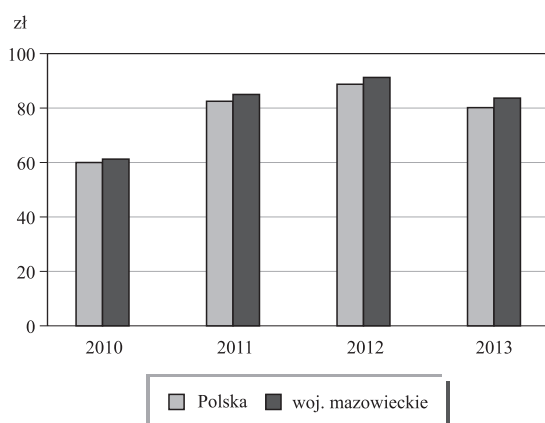
■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2013 r. na rynku rolnym średnie ceny pszenicy (w skupie) oraz żyta były niższe niż przed rokiem. Ceny ziemniaków oraz większości produktów pochodzenia zwierzęcego (z wyjątkiem cen żywca wieprzowego) ukształtowały się na poziomie wyższym niż w 2012 r.

W 2013 r. przeciętna cena pszenicy w skupie wyniosła 83,38 zł/dt, a w obrocie targowiskowym – 96,24 zł/dt i była odpowiednio wyższa o 4,7% i niższa o 1,3% od przeciętnej w kraju. W ujęciu rocznym cena skupu pszenicy obniżyła się o 8,3%, a cena targowiskowa wzrosła o 2,7%. Przyjmując za podstawę analizy rok 2010 należy stwierdzić, że na obu rynkach wzrost cen tego ziarna był znaczny (w skupie – o 37,0%, na targowiskach – o 51,5%).

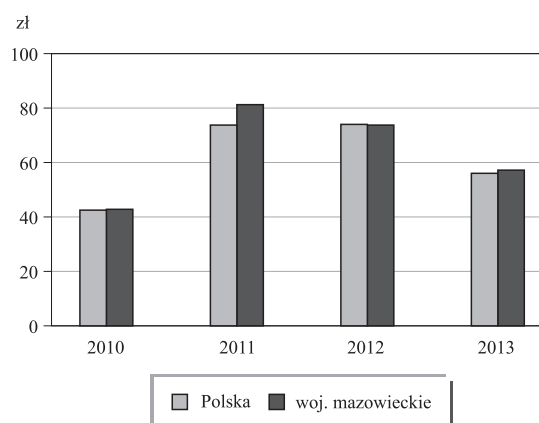
Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wyk. 43. Cena skupu pszenicy^a za 1 dt

^a Bez ziarna siewnego.

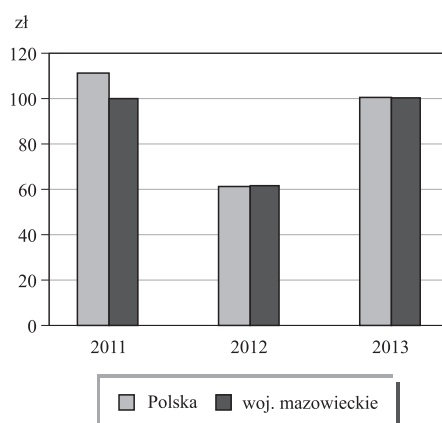
Wyk. 44. Cena skupu żyta^a za 1 dt

^a Bez ziarna siewnego.

Średnia cena skupu żyta w 2013 r. ukształtowała się na poziomie 56,40 zł/dt, natomiast cena targowiskowa osiągnęła poziom 63,90 zł/dt. W odniesieniu do średniej krajowej cena żyta w skupie była wyższa o 1,9%, a na targowiskach – niższa o 12,3%. Na obu rynkach ceny tego ziarna były niższe niż w 2012 r. (w skupie o 23,5%, na targowiskach o 13,2%), jednak znacznie wyższe niż w 2010 r. (odpowiednio o 33,0% i o 55,5%).

Wyk. 45. Cena targowiskowa ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) za 1 dt

W 2013 r. za 1 dt ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) w skupie płacono 63,00 zł, a na targowiskach – 100,06 zł, tj. mniej niż przeciętnie w kraju odpowiednio o 2,3% i o 0,2%. W ujęciu rocznym ceny tego surowca były wyższe w skupie o 38,8%, a na targowiskach o 64,8%.

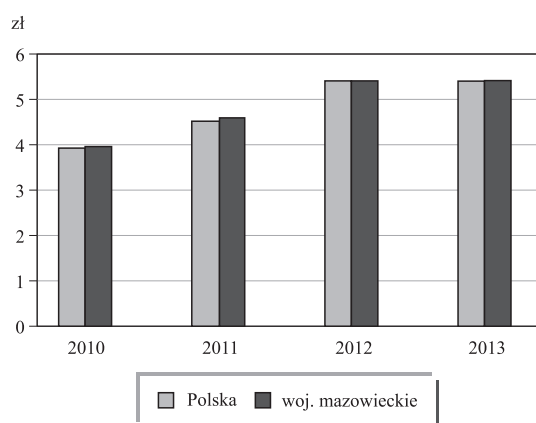
W okresie styczeń–grudzień 2013 r. ceny skupu żywca wieprzowego wykazywały na ogół tendencję spadkową w ujęciu rocznym (z wyjątkiem marca, lipca i sierpnia). W skupie za 1 kg żywca wieprzowego płacono średnio 5,41 zł, a w obrocie targowiskowym 5,32 zł, tj. mniej niż przed rokiem odpowiednio o 0,1% i o 0,4% oraz więcej niż w 2010 r. stosownie o 37,8% i o 41,5%. Na obu rynkach przeciętne ceny żywca wieprzowego ukształtowały się na poziomie zbliżonym do średnich cen krajowych; przeciętna cena skupu była wyższa o 0,3%, a cena targowiskowa – niższa o 0,7%.

Pomimo obniżających się cen trzody chlewnej, niski poziom cen zbóż wpływał na poprawę opłacalności tuczu, przy czym od września obserwowano stały spadek wskaźnika ilustrującego rentowność tej produkcji. O ile w sierpniu za 1 kg żywca wieprzowego w skupie można było kupić 11,0 kg żyta na targowiskach, to we wrześniu – 10,5 kg, a w grudniu już tylko 9,0 kg.

W 2013 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, opłacalność tuczu trzody chlewnej była lepsza, ale w stosunku do roku 2010 – gorsza. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta ukształtowała się na poziomie 8,5 wobec 7,4 rok wcześniej i 9,6 trzy lata wcześniej, natomiast relacja cen żywca wieprzowego do cen jęczmienia wyniosła 6,2 wobec odpowiednio 6,1 i 7,0. W latach 2010–2013 najniższe wskaźniki opłacalności tuczu trzody chlewnej notowano w 2011 r.; wówczas omawiane mierniki wyniosły odpowiednio 6,2 i 5,2.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Wyk. 46. Cena skupu żywca wieprzowego za 1 kg

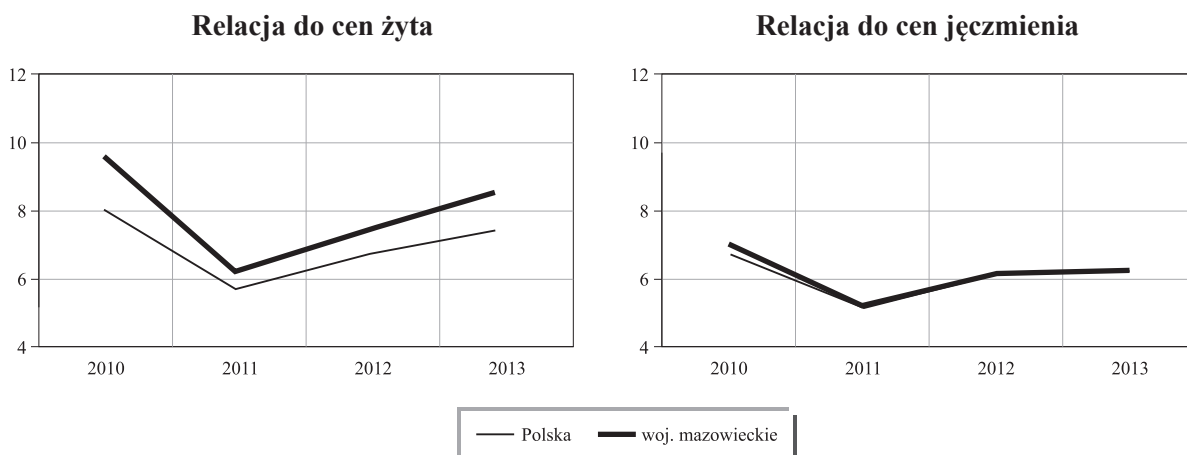
W 2013 r. przeciętna cena prosiąt do dalszego chowu (ok. 156 zł/szt.) była o 1,7% niższa niż przed rokiem, ale o 27,0% wyższa niż przed trzema laty. Targowiskowa cena prosiąt w województwie była o 7,8% niższa od średniej krajowej.

W okresie styczeń–maj 2013 r. obserwowano wzrost cen skupu bydła rzeźnego w ujęciu rocznym, natomiast od czerwca do grudnia – spadek. Średnia roczna cena żywca wołowego wyniosła 6,16 zł/kg i była wyższa o 1,5% niż w 2012 r. i o 41,7% niż w 2010 r. W województwie mazowieckim cena skupu tego surowca była o 0,6% niższa niż przeciętnie w kraju.

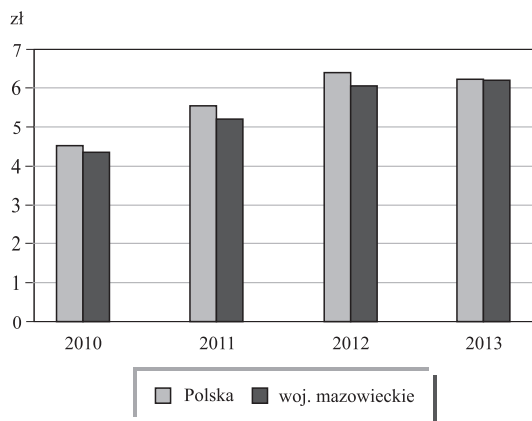
Większym niż przed rokiem dostawom żywca drobiowego do skupu towarzyszył niewielki wzrost cen tego surowca. W 2013 r. przeciętna cena drobiu rzeźnego – 3,89 zł/kg – wzrosła o 0,3% w porównaniu z 2012 r. i była wyższa o 21,2% niż w 2010 r. Cena 1 kg żywca drobiowego dostarczonego do skupu przez producentów z województwa mazowieckiego była o 7,8% niższa niż średnio w kraju.

Od stycznia do czerwca 2013 r. podaż mleka krowiego do skupu utrzymywała się na poziomie niższym niż przed rokiem, a od lipca do grudnia – na poziomie wyższym. Ceny mleka w ujęciu rocznym niższe były do marca, natomiast w ujęciu miesięcznym – w maju i grudniu. Średnia roczna cena mleka krowiego wyniosła 134,62 zł za 100 litrów (w kraju – 135,64 zł). W odniesieniu do 2012 r. mleko w skupie było droższe o 12,5%, a w porównaniu z 2010 r. – o 27,1%.

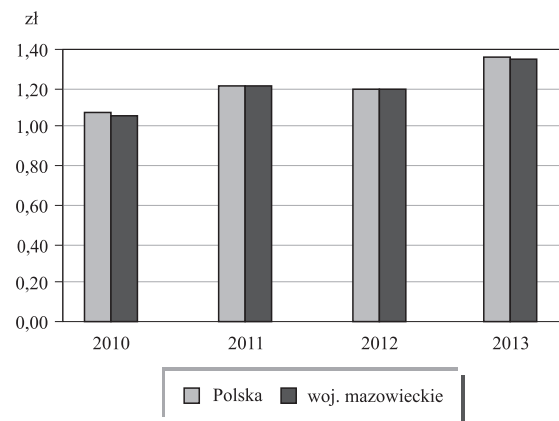
Wyk. 47. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

Wyk. 48. Cena skupu żywca wołowego za 1 kg

Wyk. 49. Cena skupu mleka za 1 l

■ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

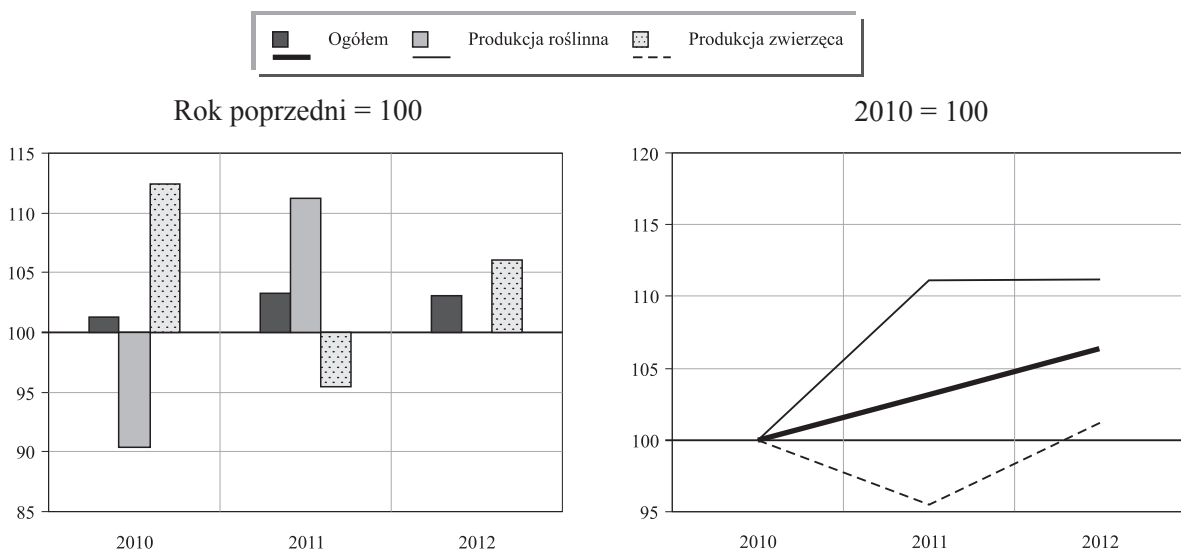
W województwie mazowieckim w 2012 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyła się globalna produkcja rolnicza (w cenach stałych). Produkcja roślinna pozostała na poziomie sprzed roku, a produkcja zwierzęca – wzrosła.

Globalna produkcja rolnicza, w odniesieniu do 2011 r., była większa (w cenach stałych) o 3,0%, przy czym produkcja zwierzęca zwiększyła się o 6,0%, a produkcja roślinna pozostała na tym samym poziomie. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość omawianej produkcji wyniosła 7219 zł i w skali roku była wyższa o 11,2%. O możliwościach produkcyjnych rolnictwa stanowiły gospodarstwa indywidualne, bowiem wytworzyły blisko 98% wojewódzkiej globalnej produkcji rolniczej.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Wyk. 50. Dynamika globalnej produkcji rolniczej (ceny stałe roku poprzedniego)

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

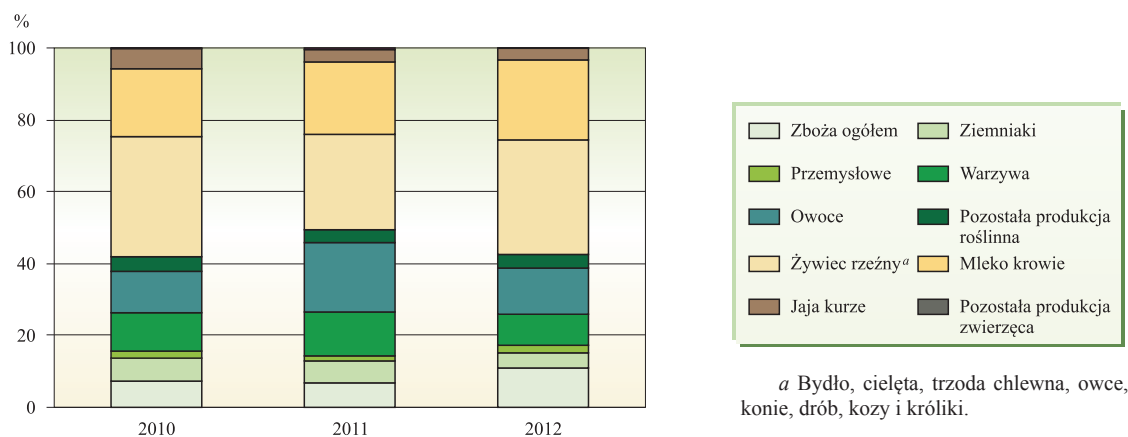
W porównaniu z 2010 r. produkcja globalna ogółem była większa o 6,3%, przy czym odnotowano wzrost zarówno globalnej produkcji roślinnej (o 11,2%), jak i produkcji zwierzęcej (o 1,2%).

W latach 2010–2012 udział województwa w globalnej produkcji rolniczej w kraju wyniósł odpowiednio 15,5%, 16,1% i 15,4%.

Końcowa produkcja rolnicza w porównaniu z 2011 r. wzrosła o 4,3%, w tym produkcja roślinna była większa o 2,7%, a zwierzęca – o 5,5%. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych omawiana produkcja wyniosła 6004 zł i w skali roku była wyższa o 10,5%.

Towarowa produkcja rolnicza liczona w cenach stałych była większa o 6,7% od uzyskanej w 2011 r. i o 13,0% od uzyskanej w 2010 r. Skup produktów rolnych zwiększył się odpowiednio o 12,7% i o 19,0%, natomiast sprzedaż produktów rolnych w obrocie targowiskowym zmniejszyła się odpowiednio o 8,3% i o 2,4%. W 2012 r. w wewnętrznej strukturze towarowej produkcji rolniczej udział produkcji roślinnej wyniósł 42,6% i był o 6,9 p.proc. mniejszy niż przed rokiem. Odnotowano spadek udziału owoców (o 6,5 p.proc.), warzyw (o 3,6 p.proc.) i ziemniaków (o 1,9 p.proc.), przy wzroście udziału zbóż (o 4,2 p.proc.) i upraw przemysłowych (o 0,7 p.proc.). Na wzrost udziału towarowej produkcji zwierzęcejłożyło się zwiększenie towarowej produkcji żywca rzeźnego (o 5,3 p.proc.) i mleka krowiego (o 2,1 p.proc.); w przypadku jaj kurzych odnotowano niewielki spadek udziału tego surowca (o 0,1 p.proc.).

Wyk. 51. **Struktura towarowej produkcji rolniczej według produktów (ceny stałe roku poprzedniego)**

Dane prezentujące rolnictwo w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

PRZEMYSŁ

W województwie mazowieckim produkcja sprzedana przemysłu w 2013 r. była wyższa niż w roku poprzednim, a jej tempo wzrostu było szybsze od obserwowanego w 2012 r. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia, zwiększyła się także wydajność pracy w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2013 r. w województwie osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 247599,6 mln zł i była (w cenach stałych) o 7,5% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 1,3% w 2012 r.). W kraju produkcja sprzedana zwiększyła się o 2,2% (wobec wzrostu o 0,9% w 2012 r.). Po notowanym w I kwartale 2013 r. umiarkowanym wzroście produkcji sprzedanej przemysłu w województwie w skali roku (o 1,6%), w dwóch kolejnych kwartalnych okresach narastających obserwowano przyspieszenie tempa tego wzrostu (w I półroczu wyniósł on 3,7%, a w okresie trzech kwartałów – 7,5%).

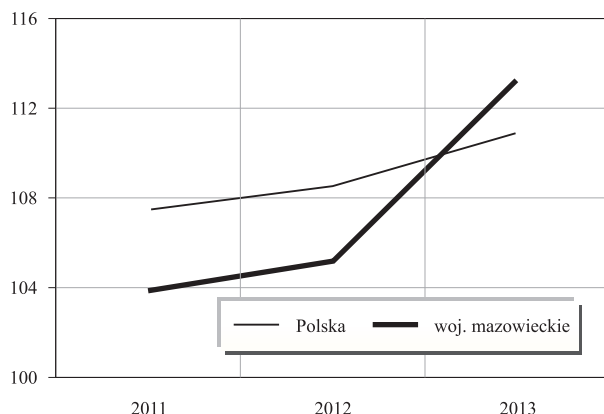
Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 17. **Przemysł**

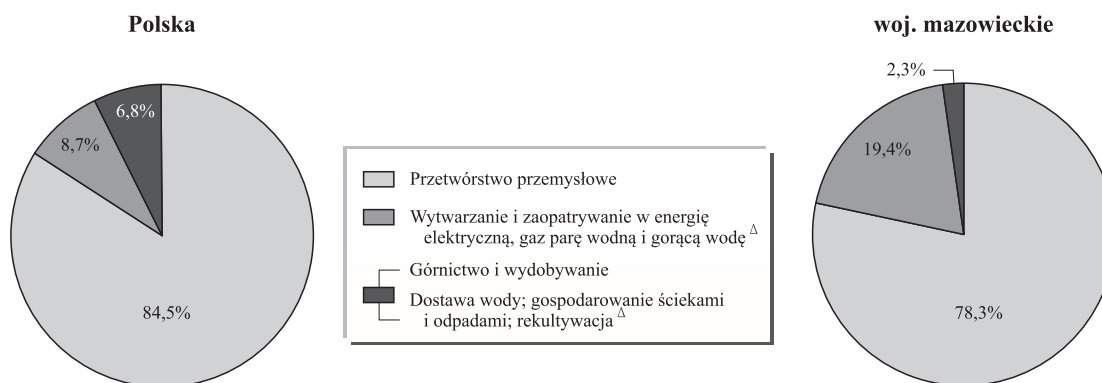
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1138861,2	1148985,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	84,1	84,5
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2470,5	2446,1
MAZOWIECKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	194035,5	238815,5	247599,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	79,2	80,2	78,3
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	321,3	328,5	339,3
m.st. WARSZAWA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	86736,6	100145,2	110248,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	65,2	64,3	60,6
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	150,7	151,3	165,4

Wyk. 52. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)**
2010 = 100

W województwie mazowieckim w produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) największy udział ma przetwórstwo przemysłowe, a w drugiej kolejności wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. Obydwie te sekcje w 2013 r. stanowiły łącznie ok. 98% produkcji przemysłowej w województwie.

Wyk. 53. **Struktura produkcji sprzedanej przemysłu w 2013 r. według sekcji PKD (ceny bieżące)**

Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w 2013 r. był wynikiem zwiększenia (o 4,6%) produkcji sprzedanej w przetwórstwie przemysłowym; udział tej sekcji w produkcji przemysłowej w województwie był dominujący i stanowił 78,3%. Na zwiększenie ogólnej produkcji sprzedanej wpłynął również wysoki wzrost (o 19,5%) w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, przy czym udział tej sekcji był znacznie mniejszy i wyniósł 19,4%. Wysoki wzrost produkcji sprzedanej w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę wynikał m.in. z wprowadzonych w drugim półroczu omawianego roku zmian organizacyjnych podmiotów gospodarki narodowej działających w tej sekcji.

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego o znaczącym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu największy wzrost (w cenach stałych) w stosunku do 2012 r. odnotowano w produkcji urządzeń elektrycznych (o 15,9%) oraz maszyn i urządzeń (o 13,4%). W mniejszym stopniu zwiększyła się produkcja sprzedana m.in. papieru i wyrobów z papieru (o 9,6%), napojów (o 7,2%), artykułów spożywczych (o 5,4%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 4,2%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 3,0%). Rok 2013 był drugim z kolei, w którym obniżyła się

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

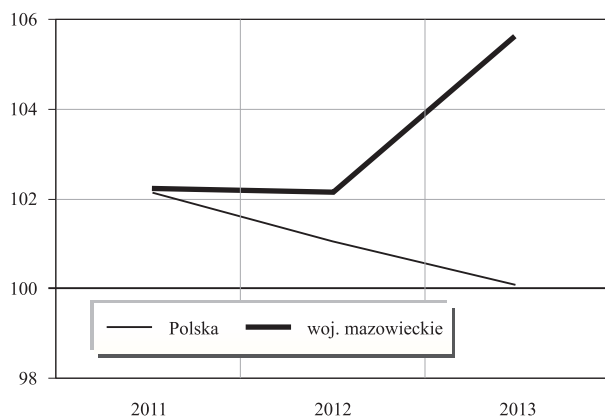
w ujęciu rocznym produkcja sprzedana wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 13,0%). Nieznacznie niższa niż przed rokiem była produkcja wyrobów z metali (o 0,4%). Na poziomie sprzed roku, po dwóch latach spadku, ukształtowała się produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.

Tabl. 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie mazowieckim (ceny stałe)**

Sektory i działy	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	103,9	103,6	102,4	101,3	101,6	103,7	107,5	107,5
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe	103,6	103,3	102,1	101,0	100,9	101,7	104,0	104,6
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych.....	108,7	106,6	107,5	102,8	102,2	101,1	102,5	105,4
Produkcja napojów.....	87,8	86,4	83,2	83,4	99,0	103,9	108,6	107,2
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	107,8	115,6	111,6	108,9	100,2	100,3	106,6	109,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	117,2	113,3	105,9	109,7	101,3	105,0	106,0	103,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	88,4	94,1	96,0	96,5	104,2	106,5	107,2	104,2
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	102,9	97,7	97,0	93,9	82,6	78,9	83,5	87,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..	114,6	114,2	113,2	100,9	95,2	93,7	96,2	99,6
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	97,0	93,7	93,2	99,1	100,1	102,8	102,0	100,0
Produkcja urządzeń elektrycznych	105,0	105,7	104,9	106,1	106,4	112,4	113,5	115,9
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..	90,4	93,8	97,2	94,2	112,7	110,3	114,7	113,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	105,8	105,3	105,1	104,7	101,8	111,4	122,2	119,5

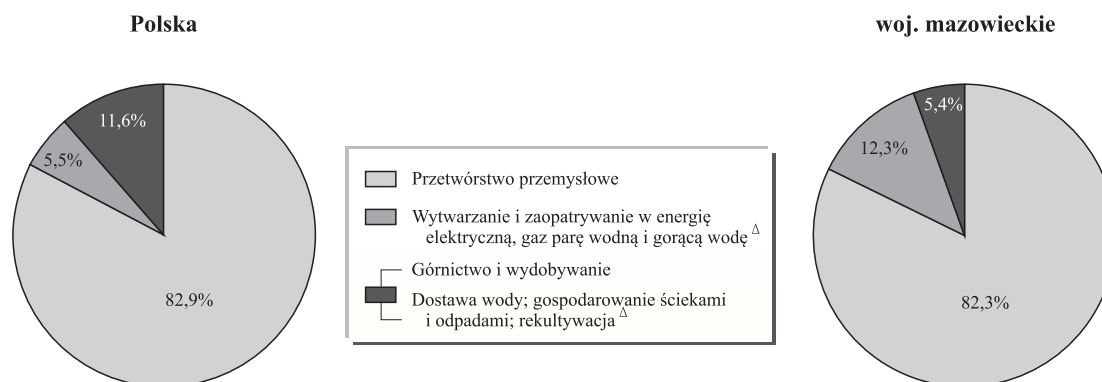
W 2013 r. w województwie mazowieckim w strukturze przeciętnego zatrudnienia w przemyśle nadal największy udział stanowili zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym (ok. 82%), a w następnej kolejności zatrudnieni w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (ok. 12%).

Wyk. 54. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2010 = 100

W 2013 r. w województwie przeciętne zatrudnienie w przemyśle wyniosło 339,3 tys. osób i było o 3,3% wyższe niż przed rokiem (w 2012 r. kształtowało się na poziomie zbliżonym do notowanego rok wcześniej). W przetwórstwie przemysłowym przeciętne zatrudnienie zwiększyło się o 0,1%, a w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 33,1%. W kraju w 2013 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle było o 1,0% niższe niż w 2012 r.

Wyk. 55. **Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w 2013 r. według sekcji PKD**

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w 2013 r. w województwie mazowieckim była (w cenach stałych) o 4,1% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 1,3% w 2012 r.).

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO

W 2013 r. w województwie mazowieckim odnotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w stosunku do roku poprzedniego. Zmniejszyła się również w skali roku produkcja budowlano-montażowa. Niższa niż przed rokiem była także wydajność pracy w budownictwie oraz przeciętne zatrudnienie.

W 2013 r. w województwie mazowieckim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 48827,9 mln zł, tj. o 21,6% niższym niż w 2012 r. (wobec wzrostu o 6,9% przed rokiem). W kraju produkcja sprzedana budownictwa była o 11,3% niższa od notowanej w roku poprzednim (wobec wzrostu o 0,5% w 2012 r.).

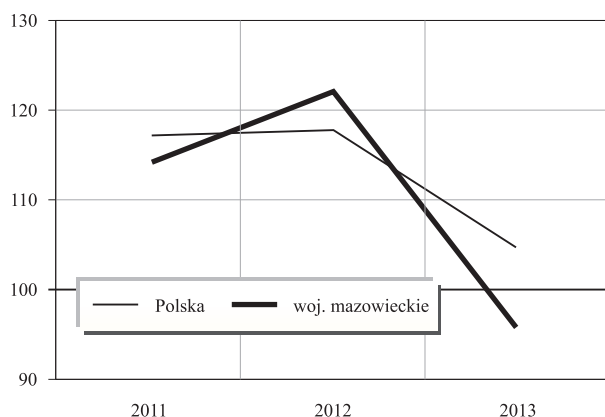
Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

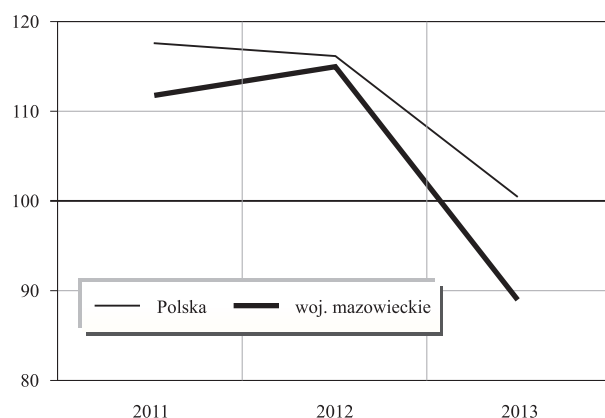
Tabl. 19. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	189076,7	167771,8
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %.....	51,5	50,8	49,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	486,3	444,2
MAZOWIECKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	50996,7	62316,6	48827,9
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %.....	40,5	38,2	37,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	85,5	101,7	92,9
m.st. WARSZAWA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	32862,1	44120,3	34088,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %.....	37,0	33,3	33,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	50,7	63,9	57,6

Wyk. 56. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)**
2010 = 100

Wyk. 57. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)**
2010 = 100

W województwie produkcja budowlano-montażowa w omawianym okresie wyniosła 18382,0 mln zł (37,6% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w skali roku o 22,7% (wobec wzrostu o 2,9% w 2012 r.). W kraju produkcja budowlano-montażowa była o 13,6% niższa niż w 2012 r. (wobec spadku o 1,1% przed rokiem).

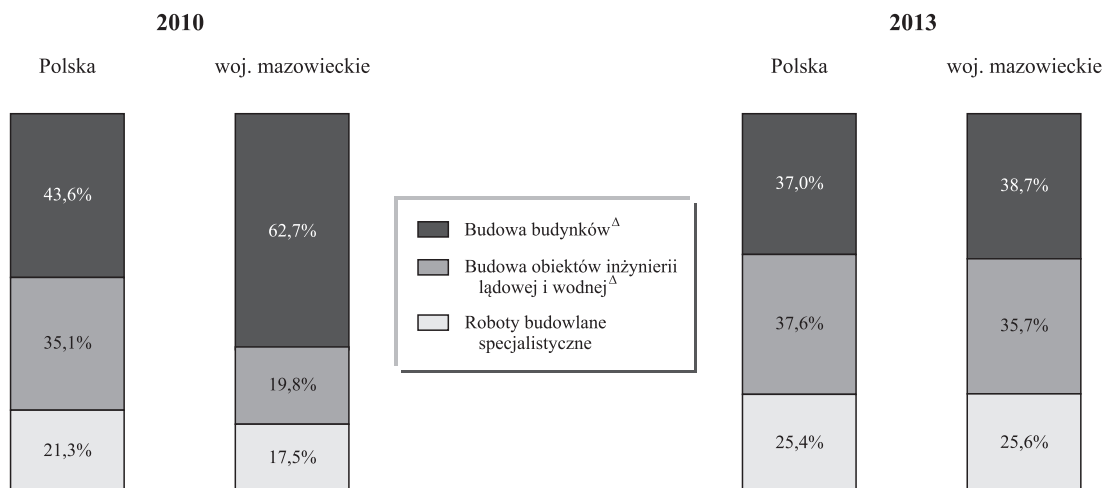
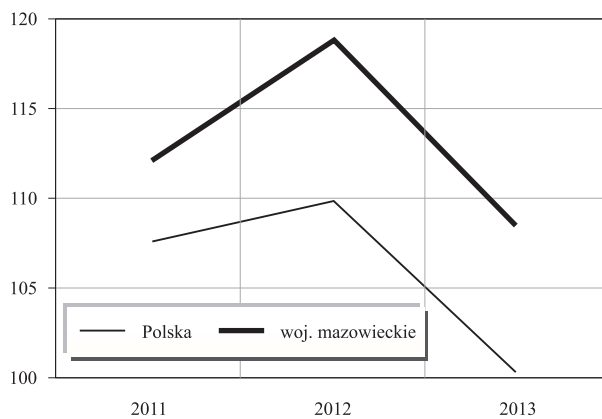
W 2013 r. w województwie spadek produkcji w skali roku odnotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie budową budynków (o 33,6%), przy czym był on znacznie głębszy niż w latach 2011 i 2012. Po dwóch latach wzrostu obniżyła się produkcja w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 26,3%). Natomiast wyższa niż przed rokiem była sprzedaż w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 12,8%, po spadku w 2012 r.).

W 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w strukturze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zmniejszył się udział przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie budynków (o 6,3 p.proc. do 38,7%) oraz w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 1,8 p.proc. do 35,7%). Zwiększył się natomiast udział przedsiębiorstw wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 8,1 p.proc. do 25,6%).

Tabl. 20. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie mazowieckim (ceny bieżące)**

Działy	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	114,5	112,6	105,3	102,9	80,3	70,5	71,6	77,3
Budowa budynków ^Δ	95,9	104,2	94,2	90,5	73,2	60,1	63,5	66,4
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	159,1	134,3	128,5	128,2	77,7	68,3	66,5	73,7
Roboty budowlane specjalistyczne	104,8	102,3	98,9	96,2	100,5	100,9	104,6	112,8

Wyk. 58. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)

Wyk. 59. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
2010 = 100

Zarówno w województwie, jak i w kraju zmniejszeniu produkcji sprzedanej budownictwa w omawianym roku towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (po 8,7%).

W 2013 r. w województwie mazowieckim wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, była o 14,2% niższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 0,9% w 2012 r.).

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W 2013 r. w województwie mazowieckim oddano do użytkowania mniej mieszkań niż rok wcześniej. Zmniejszyła się także w porównaniu z rokiem poprzednim liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była większa niż w 2012 r.

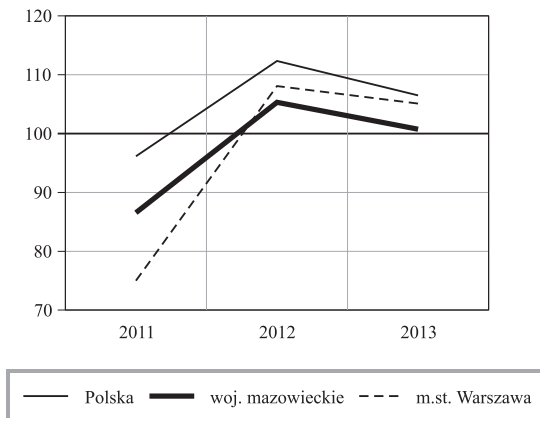
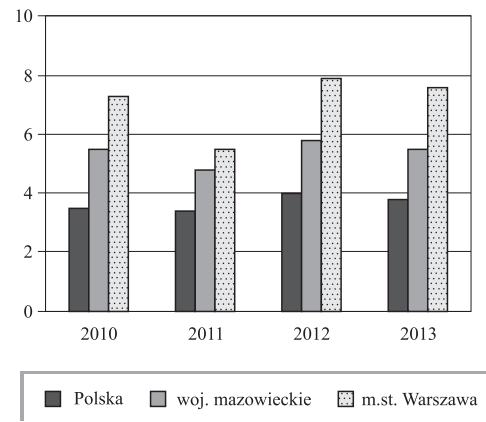
Mieszkania wybudowane w województwie w 2013 r. stanowią 20,1% efektów budownictwa mieszkaniowego w kraju. W latach 2010—2013 największy udział odnotowano w 2010 r. (21,3%), a najmniejszy w 2011 r. (19,2%).

W 2013 r. udział mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia ukształtował się na poziomie 19,1%, a mieszkań rozpoczętych – 18,7% (rok wcześniej odpowiednio 19,0% i 19,2%).

Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Tabl. 21. Budownictwo mieszkaniowe

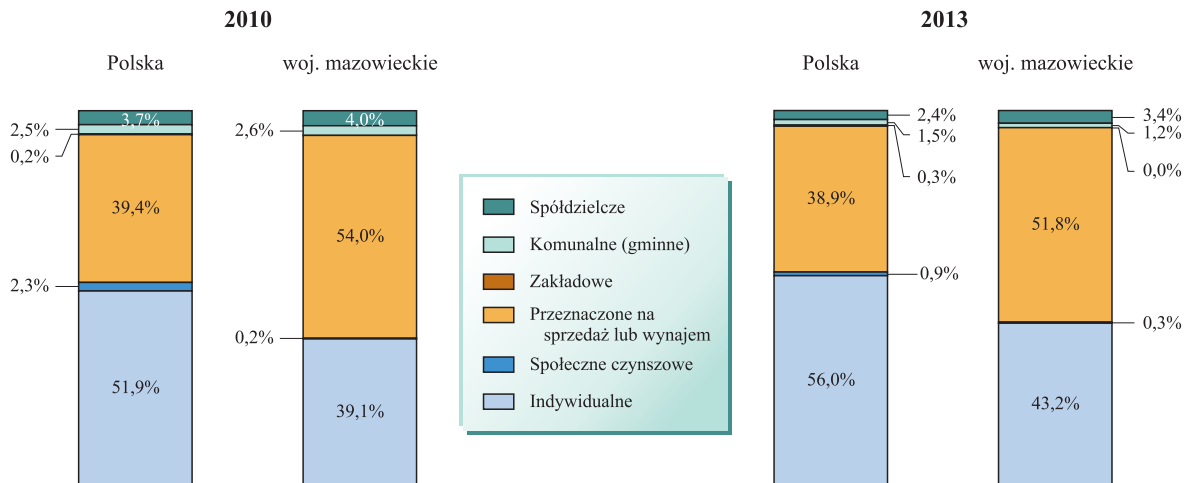
Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności.....	3,5	4,0	3,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	102,4	104,6
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia na 1000 ludności.....	4,5	4,3	3,6
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	3,7	3,3
MAZOWIECKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności.....	5,5	5,8	5,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	102,3	97,7	98,9
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia na 1000 ludności.....	5,9	5,9	5,0
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	6,0	5,1	4,5
m.st. WARSZAWA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności.....	7,3	7,9	7,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	73,8	71,9	70,8
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia na 1000 ludności.....	6,3	7,4	6,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	8,2	6,9	6,1

Wyk. 60. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100Wyk. 61. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

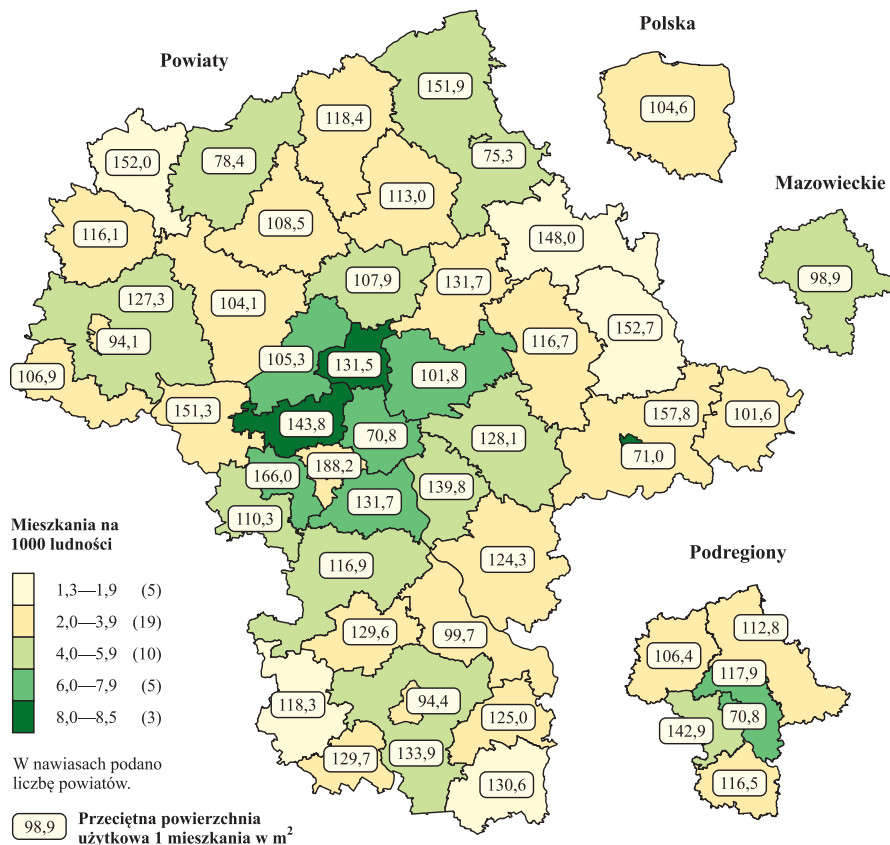
W 2013 r. oddano do użytkowania 29233 mieszkania, tj. o 4,3% mniej niż przed rokiem i o 16,4% więcej niż w 2011 r., kiedy to efekty budownictwa mieszkaniowego były najmniejsze od 2010 r. W 2013 r. mniejszy niż w mazowieckim spadek liczby wybudowanych mieszkań w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w trzech województwach, w czterech natomiast przekazano do użytkowania więcej mieszkań niż w 2012 r.; w kraju w tym samym czasie spadek wyniósł 5,1%. W województwie mazowieckim w większości form budownictwa liczba mieszkań oddanych do użytkowania była mniejsza niż rok wcześniej; wzrost (o 7,4%) miał miejsce tylko w budownictwie realizowanym przez inwestorów indywidualnych.

Tabl. 22. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie mazowieckim**

Wyszczególnienie	2012				2013			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	30554	100,0	121,7	97,7	29233	100,0	95,7	98,9
Spółdzielcze	1440	4,7	131,6	63,0	1006	3,4	69,9	59,9
Komunalne (gminne)	691	2,3	131,6	42,5	347	1,2	50,2	42,2
Zakładowe	84	0,3	42 razy	52,0	5	0,0	6,0	130,4
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	16458	53,9	142,2	65,3	15152	51,8	92,1	64,6
Spółeczne czynszowe	123	0,4	534,8	51,4	94	0,3	76,4	52,1
Indywidualne	11758	38,5	98,8	151,3	12629	43,2	107,4	145,0

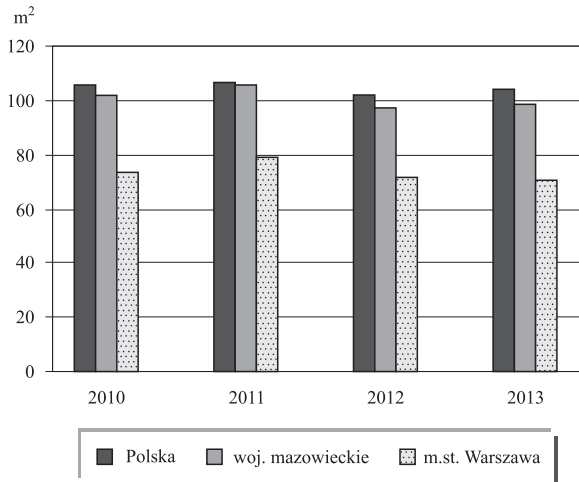
Wyk. 62. **Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

W 2013 r. w 24 spośród 42 powiatów oddano do użytkowania więcej mieszkań niż przed rokiem. Największy wzrost nastąpił w m. Ostrołęce – o 101,6%, a największy spadek w powiatach sochaczewskim i warszawskim zachodnim – po 47,8%. Największą liczbą mieszkań oddanych do użytkowania charakteryzuje się m.st. Warszawa; w 2013 r. oddano tu 13128 mieszkań (tj. o 2,7% mniej niż w roku poprzednim). Uzyskane w 2013 r. efekty budownictwa mieszkaniowego w województwie, mierzone liczbą oddanych mieszkań, w 67,7% skoncentrowane były w m.st. Warszawie i siedmiu graniczących z nią powiatach; rok wcześniej wskaźnik ten wyniósł 71,4%.

Wyk. 63. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie mazowieckim według podregionów i powiatów w 2013 r.**

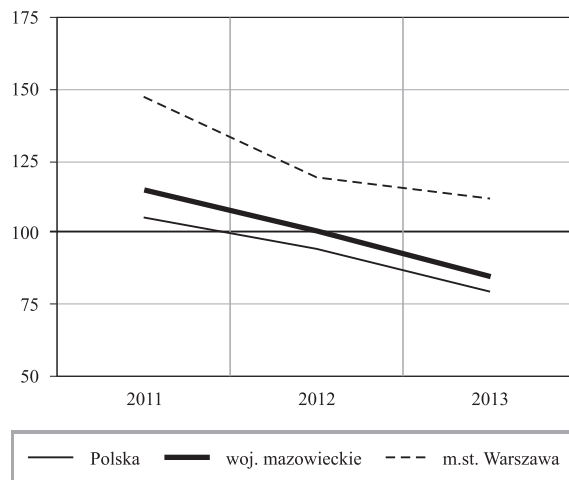
Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Wyk. 64. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

Mieszkania o największej powierzchni użytkowej powstały w powiecie pruszkowskim (188,2 m²) oraz grodziskim (166,0 m²) i siedleckim (157,8 m²). Najmniejsze, podobnie jak przed rokiem, wybudowano w m.st. Warszawie (70,8 m²) i w m. Siedlcach (71,0 m²).

Wyk. 65. **Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia 2010 = 100**

Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na które wydano pozwolenia odnotowano w 9 powiatach. Największy wzrost wystąpił w m. Ostrołęce (o 77,5%), a także w powiecie szydłowieckim (o 51,6%) i w m. Płocku (o 41,4%). Największy spadek stwierdzono w powiecie żyrardowskim (o 65,5%) oraz żuromińskim i piaseczyńskim (odpowiednio o 55,0% i o 54,6%). W m.st. Warszawie wydano pozwolenia na budowę 11932 mieszkań, co stanowi spadek o 6,2% w skali roku.

W 2013 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 98,9 m² i była większa o 1,2 m² niż rok wcześniej, ale mniejsza o 7,2 m² w porównaniu z 2011 r., kiedy to przyjęła wartość największą w badanym okresie 4 lat. Największe mieszkania budują inwestorzy indywidualni. W 2013 r. mieszkanie w budownictwie indywidualnym miało średnio 145,0 m² i w porównaniu z poprzednim rokiem było mniejsze o 6,3 m². Najmniejsze były mieszkania komunalne – średnia powierzchnia takiego mieszkania wyniosła 42,2 m², tj. o 0,3 m² mniej niż w 2012 r.

Przeciętna powierzchnia mieszkania wybudowanego w 2013 r. w województwie była o 5,7 m² mniejsza niż w kraju. Natomiast mieszkania oddane w dominujących formach budownictwa były większe w województwie mazowieckim niż średnio w kraju: indywidualne o 5,3 m², a przeznaczone na sprzedaż lub wynajem o 3,7 m² (w poprzednim roku odpowiednio o 12,4 m² i o 3,1 m²).

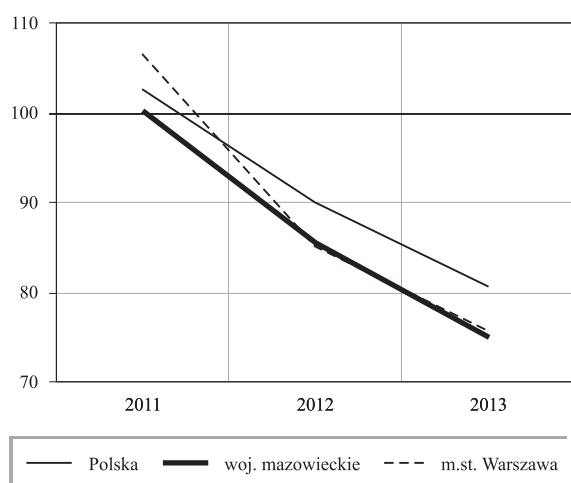
W ciągu 2013 r. w województwie wydano pozwolenia na budowę 26470 mieszkań. Było to mniej o 15,5% niż rok wcześniej (w kraju w tym samym czasie mniej o 16,0%) i najmniej od 2010 r.

W latach 2010–2013 najwięcej mieszkań, na które uzyskano pozwolenia odnotowano w roku 2011. Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia w 2013 r. była mniejsza w stosunku do 2011 r. o 26,4%.

W województwie mazowieckim w 2013 r. najwięcej mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (55,5% ogólnej ich liczby) oraz indywidualnym (40,7%). Wzrost w porównaniu z 2012 r. dotyczył jedynie mieszkań komunalnych.

Tabl. 23. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie mazowieckim**

Wyszczególnienie	2012			2013		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2012 = 100
O g ó ł e m	31340	100,0	87,2	26470	100,0	84,5
Spółdzielcze	568	1,8	69,5	487	1,8	85,7
Komunalne (gminne)	109	0,3	18,5	489	1,8	448,6
Zakładowe	—	—	x	—	—	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	17988	57,4	87,8	14685	55,5	81,6
Spółeczne czynszowe	—	—	x	48	0,2	x
Indywidualne	12675	40,4	90,5	10761	40,7	84,9

Wyk. 66. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

W 2013 r. w województwie mazowieckim rozpoczęto budowę 23821 mieszkań, tj. najmniej od 2010 r. Spadek w porównaniu z rokiem poprzednim wyniósł 12,6%, a w porównaniu z rokiem 2011, w którym mieszkań rozpoczętych było najwięcej – 25,2%. W kraju mieszkań, których budowę rozpoczęto w 2013 r. było mniej niż rok wcześniej o 10,2%.

W województwie mazowieckim najwięcej mieszkań rozpoczęli deweloperzy – 13054 (spadek w skali roku o 13,5%) oraz inwestorzy indywidualni – 10347 (mniej niż rok wcześniej o 7,4%). Wzrost liczby mieszkań rozpoczętych odnotowano tylko w budownictwie komunalnym.

W województwie mazowieckim w stosunku do 2012 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto zaobserwowano w 9 powiatach. Największy

– w m. Siedlcach (o 142,9%), a w dalszej kolejności w m. Płocku (o 49,2%) oraz powiecie grójeckim i piaseczyńskim (odpowiednio o 19,9% i o 17,2%). Największy spadek odnotowano w powiatach: żyrardowskim (o 60,6%), warszawskim zachodnim (o 55,8%), przasnyskim (o 52,9%) i sokołowskim (o 51,2%). W m.st. Warszawie w 2013 r. rozpoczęto budowę 10475 mieszkań, tj. mniej o 11,2% niż rok wcześniej.

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie mazowieckim” – opracowanie sygnałne dostępne co roku, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2013 r. w województwie mazowieckim odnotowano spadek sprzedaży detalicznej w skali roku, po trzech latach wzrostu. Wyższa niż przed rokiem była sprzedaż hurtowa.

W województwie sprzedaż detaliczna (w cenach bieżących) zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe w 2013 r. zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 0,8% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 2,3% wyższym od notowanego w 2012 r.).

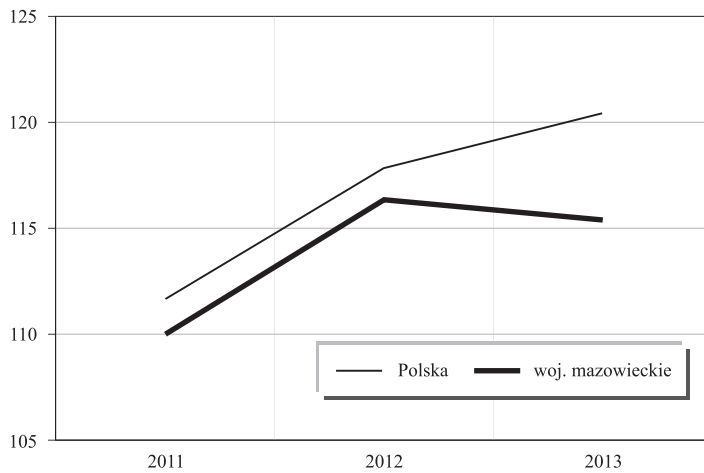
Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
Ogółem	105,5	105,6	102,3
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	103,3	110,8
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	109,1	93,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	104,4	102,6
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	113,2	109,9
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	106,9	109,7
Włókno, odzież, obuwie	113,1	104,4	107,9
Meble, RTV, AGD	123,0	117,5	105,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	87,6	100,7
Pozostałe	95,9	101,3	96,8
MAZOWIECKIE			
Ogółem	100,8	105,7	99,2
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	99,2	102,0	110,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	111,8	110,5	93,5
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	87,9	104,3	97,5
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	101,2	102,2	98,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	118,6	99,0	103,2
Włókno, odzież, obuwie	118,1	110,8	107,3
Meble, RTV, AGD	151,2	125,7	105,5
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	67,8	77,1	103,8
Pozostałe	91,2	99,2	98,9

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Wyk. 67. **Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)**
2010 = 100

W województwie w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2013 r. dynamika sprzedaży detalicznej była niższa niż w analogicznych okresach poprzedniego roku. W porównaniu z 2012 r. wśród grup o znaczącym udziale najbardziej obniżyła się sprzedaż w przedsiębiorstwach zajmujących się handlem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (o 6,5%, po trzech latach wzrostu). Zmniejszyła się również, po wzroście w 2012 r., sprzedaż w jednostkach handlujących żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi (o 2,5%). W drugim z kolei roku spadek sprzedaży notowano

w grupie „pozostałe” (o 1,1%). Wśród pozostałych grup spadek wystąpił jedynie w jednostkach prowadzących pozostałą sprzedaż detaliczną w niewyspecjalizowanych sklepach (o 1,9%), natomiast największy wzrost zanotowano w jednostkach handlujących pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (o 10,9%).

W 2013r. w województwie w ogólnej wartości sprzedaży detalicznej największy udział miały przedsiębiorstwa zajmujące się handlem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi – 32,0% (o 1,9 p.proc. mniej niż przed rokiem), handlujące żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi – 15,4% (odpowiednio o 0,3 p.proc. mniej), przedsiębiorstwa z grupy „meble, RTV, AGD” – 13,7% (o 0,9 p.proc. więcej) oraz z grupy „pozostałe” – 12,0% (o 0,1 p.proc. mniej).

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie mazowieckim (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2012				2013			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	113,5	109,5	108,5	105,7	96,8	97,4	99,2	99,2
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	123,9	111,9	106,9	102,0	96,5	104,0	107,5	110,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	120,1	115,1	113,9	110,5	95,0	92,9	94,1	93,5
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	106,8	105,8	105,5	104,3	100,2	98,2	99,3	97,5
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	105,7	104,9	104,7	102,2	96,4	96,8	96,4	98,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	99,7	102,0	101,3	99,0	102,4	102,2	104,3	103,2
Włókno, odzież, obuwie	113,7	107,1	112,0	110,8	99,6	107,7	106,3	107,3
Meble, RTV, AGD.....	132,5	131,7	129,0	125,7	97,6	103,2	104,5	105,5
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	85,5	80,1	78,3	77,1	96,8	100,5	102,0	103,8
Pozostałe	108,8	103,4	102,1	99,2	93,9	93,3	99,5	98,9

^a Patrz notka a do tabl. 23 na str. 77.

W województwie mazowieckim w 2013 r. sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych ukształtowała się na poziomie o 4,2% wyższym niż w roku poprzednim, a w przedsiębiorstwach hurtowych obniżyła się o 0,9% (wobec wzrostu odpowiednio o 5,1% i o 11,9% w 2012 r.). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była o 3,5% wyższa niż w 2012 r., w tym w jednostkach hurtowych – większa o 1,3%. W województwie wśród grup o największym udziale w ogólnej sprzedaży przedsiębiorstw hurtowych spadek obserwowano w grupach „półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego oraz złom” (o 10,7%) i „niewyspecjalizowane” (o 6,9%), a wzrost w grupie „kosmetyki i wyroby farmaceutyczne” (o 19,9%) oraz w grupie „żywność” (o 10,8%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej.
-
-

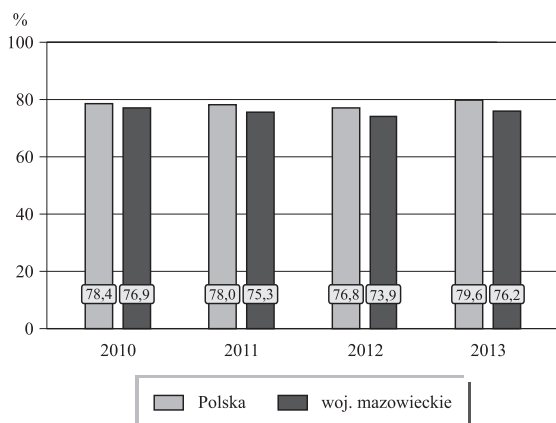
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

W 2013 r. w województwie mazowieckim wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były korzystniejsze niż uzyskane rok wcześniej, z wyjątkiem wyniku na operacjach finansowych. Obserwowano przyrost zysku netto i znaczne ograniczenie straty netto. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe nie różniły się znacząco od uzyskanych w 2012 r. Odnotowano wyższe niż przed rokiem przychody ze sprzedaży na eksport. Zwiększył się także ich udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów.

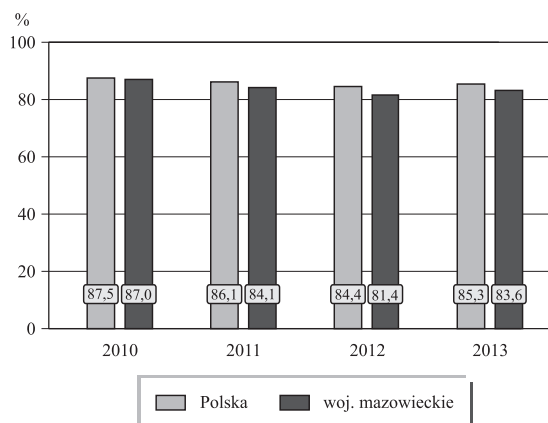
Po głębokim spadku w 2012 r., znacząco wzrósł wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wynik na pozostałej działalności operacyjnej uzyskany przez przedsiębiorstwa z województwa mazowieckiego (i to pomimo mniejszej niż przed rokiem liczby jednostek objętych badaniem). Znacznie niższy był natomiast wynik na operacjach finansowych (najniższy od 2010 r.). W rezultacie wynik na działalności gospodarczej oraz wyniki finansowe brutto i netto były (w ujęciu wartościowym) nieco wyższe niż przed rokiem, ale mniej korzystne zarówno w odniesieniu do roku 2010, jak i 2011. Poprawę sytuacji finansowej obserwuje się również dla ogółu przedsiębiorstw w kraju – przy niższej niż przed rokiem liczbie zbadanych jednostek, wyniki osiągnięte we wszystkich obszarach działalności gospodarczej (tj. wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wynik na pozostałej działalności operacyjnej, wynik na operacjach finansowych) oraz wyniki finansowe brutto i netto były wyższe od notowanych w 2012 r.

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330).

Wyk. 68. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych**

Wyk. 69. **Udział przychodów przedsiębiorstw niefinansowych wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2013 r. zysk netto wykazało 76,2% badanych przedsiębiorstw, tj. o 2,3 p.proc. więcej niż przed rokiem, ale o 0,7 p.proc. mniej niż trzy lata temu. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności osiągnął 83,6% i był odpowiednio większy o 2,2 p.proc. i mniejszy o 3,4 p.proc.

Zarówno przychody z całokształtu działalności mazowieckich przedsiębiorstw, jak i koszty uzyskania tych przychodów ukształtowały się na poziomie podobnym jak w 2012 r. (spadek po 0,1 p.proc.) i wyniosły odpowiednio 823481,4 mln zł i 791479,6 mln zł. W rezultacie nie zmienił się wskaźnik poziomu kosztów (96,1%; w kraju notowano spadek o 0,3 p.proc. do 95,5%). W największym stopniu poprawił się wskaźnik poziomu kosztów w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 16,3 p.proc. do 73,4%), natomiast gorszy niż przed rokiem był wskaźnik poziomu kosztów m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (95,4% wobec 88,7%) oraz w informacji i komunikacji (93,9% wobec 90,9%). W przetwórstwie przemysłowym omawiany wskaźnik uległ nieznacznemu pogorszeniu (o 0,6 p.proc.) i wyniósł 96,8%.

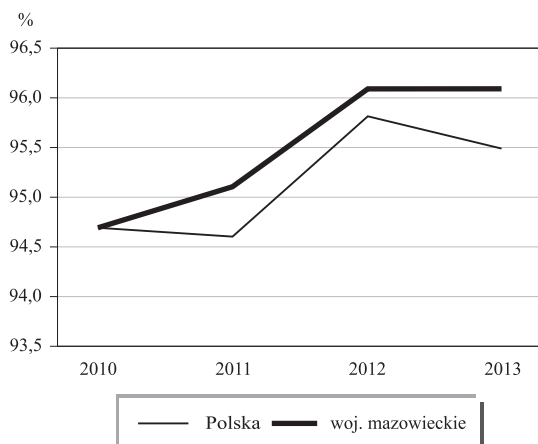
W 2013 r. przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów osiągnęły wartość 791431,2 mln zł i w stosunku do roku poprzedniego wzrosły o 0,3%, natomiast koszty uzyskania tych przychodów wyniosły 764105,8 mln zł i były wyższe odpowiednio o 0,2%. Wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano w większości sekcji, przy czym największy wzrost (w ujęciu wartościowym) miał miejsce w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych. Zwiększył się poziom przychodów ze sprzedaży na eksport (o 4,0%) oraz ich udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów (z 16,3% do 16,9%).

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 27325,4 mln zł, co w odniesieniu do 2012 r. oznacza wzrost o 4,6%. Poprawił się również wynik na pozostałej działalności operacyjnej, który wzrósł o 31,5% do 4513,8 mln zł. Znacznie niższy niż przed rokiem był natomiast wynik na operacjach finansowych (162,7 mln zł wobec 2187,5 mln zł), co było następstwem spadku przychodów finansowych (o 6,6%) i jednoczesnego wzrostu kosztów finansowych (o 7,2%). W rezultacie, wynik na działalności gospodarczej ukształtował się na poziomie 32001,8 mln zł i był o 0,8% wyższy od zanotowanego w roku poprzednim. Po uwzględnieniu wyniku zdarzeń nadzwyczajnych w kwocie 5,9 mln zł wynik finansowy brutto osiągnął wartość 32007,7 mln zł, tj. o 0,9% większą niż w 2012 r. Obciążenia wyniku finansowego brutto zmniejszyły się w skali roku o 12,2% do 4727,0 mln zł. Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 27280,7 mln zł i był wyższy o 938,9 mln zł (tj. o 3,6%) od wyniku osiągniętego rok wcześniej; zysk netto zwiększył się o 1,2%, a strata netto zmniejszyła się o 6,6%. Poprawę wyniku finansowego netto odnotowano m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 281,3%), w obsłudze rynku nieruchomości (o 61,2%), w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 38,6%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 36,6%). Z kolei pogorszenie wyniku finansowego netto zaobserwowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (o 69,2%), w budownictwie (o 52,0%) oraz w informacji i komunikacji (o 33,9%).

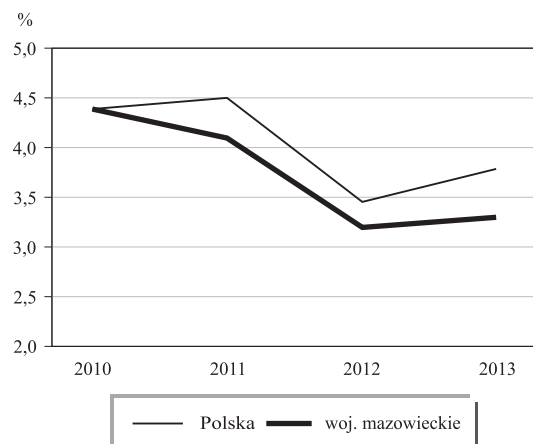
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a w 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wyk. 70. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 71. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

W województwie mazowieckim, podobnie jak w kraju, podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe nie odbiegały znacząco od tych sprzed roku, ale były mniej korzystne od uzyskanych przed trzema laty. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 0,2 p.proc. wyższy niż rok wcześniej, ale o 1,1 p.proc. niższy niż w 2010 r. Wskaźnik rentowności obrotu brutto nie zmienił się w skali roku, ale był o 1,4 p.proc. niższy niż trzy lata temu. Wskaźnik rentowności obrotu netto stosownie wzrósł o 0,1 p.proc. i spadł o 1,1 p.proc. Spośród 16 sekcji w 7 miała miejsce poprawa wskaźnika rentowności obrotu netto w porównaniu z 2012 r., przy czym największy wzrost wystąpił w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 16,6 p.proc.) i obsłudze rynku nieruchomości (o 4,2 p.proc.). Wymienione sekcje okazały się w 2013 r. najbardziej rentownymi rodzajami działalności – wskaźnik rentowności obrotu netto wyniósł odpowiednio 24,8% i 10,0%.

W skali roku wzrosły wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio o 2,8 i o 1,4 p.proc.), ale były niższe niż uzyskane przed trzema laty (o 5,9 i o 9,2 p.proc.). W kraju w porównaniu z 2010 r. obserwowano podobne tendencje, jednak skala zmian była nieco mniejsza.

W latach 2010–2013 rentowność mazowieckich przedsiębiorstw była na ogół niższa niż średnio w kraju, natomiast płynność finansowa w całym omawianym okresie była wyższa.

Tabl. 26. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,8	95,5
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,3	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,2	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,4	3,8
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	39,7	34,1	35,0
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	105,5	97,4	96,8
MAZOWIECKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	96,1	96,1
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4,6	3,3	3,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	3,9	3,9
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,2	3,3
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	50,3	41,6	44,4
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	114,3	103,7	105,1

Relacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług do należności z tego tytułu ukształtowała się w końcu 2013 r. na poziomie niższym niż rok wcześniej (101,0% wobec 101,6%). Wartość zobowiązań wyższą od wartości należności odnotowano m.in. w budownictwie, w zakwaterowaniu i gastronomii oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych.

Koszty bieżącej działalności poniesione przez badane podmioty w 2013 r. były o 0,5% niższe niż przed rokiem. W strukturze rodzajowej tych kosztów zmniejszył się udział usług obcych (o 1,3 p.proc. do 29,3%) i pozostałych kosztów rodzajowych (o 0,1 p.proc. do 4,4%) przy zwiększeniu udziału wynagrodzeń brutto (o 0,4 p.proc. do 13,5%), podatków i opłat (również o 0,4 p.proc. do 6,7%), amortyzacji (o 0,3 p.proc. do 6,1%), zużycia materiałów i energii (o 0,2 p.proc. do 36,9%), a także kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (o 0,1 p.proc. do 3,1%).

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw na koniec 2013 r. wyniosła 251483,7 mln zł i była o 3,2% wyższa niż przed rokiem, przy czym inwestycje krótkoterminowe były wyższe o 10,7%, a należności krótkoterminowe – o 1,5%, natomiast krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe były niższe o 3,8%, a zapasy – o 1,5%. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych zwiększył się udział inwestycji krótkoterminowych (z 28,8% do 30,8%), obniżył się zaś udział zapasów (z 24,9% do 23,7%), należności krótkoterminowych (z 42,9% do 42,2%) i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 3,5% do 3,2%). W strukturze zapasów wzrósł udział produktów gotowych (z 15,6% do 16,7%) oraz półproduktów i produktów w toku (z 11,3% do 12,0%), a zmniejszył się udział materiałów (z 28,5% do 27,4%) i towarów (z 43,0% do 42,3%).

Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi, których udział w pokryciu finansowym tych aktywów stanowił 69,5% wobec 69,1% przed rokiem.

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) na koniec 2013 r. wyniosły 287972,1 mln zł i były o 8,9% wyższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 39,3% ogółu zobowiązań (wobec 36,3% rok wcześniej). Wartość zobowiązań długoterminowych wyniosła 113247,6 mln zł i była o 17,9% większa niż w grudniu 2012 r. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 174724,5 mln zł i w skali roku były wyższe o 3,8%, w tym zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń – o 7,8%, a z tytułu dostaw i usług – o 1,4%.

W porównaniu z 2012 r. nie odnotowano istotnych zmian w zakresie sprawności działania przedsiębiorstw. Cykl rotacji należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług uległ wydłużeniu o 1 dzień (do 41 dni), cykl rotacji zapasów skrócił się o 1 dzień (do 27 dni), natomiast cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług nie uległ zmianie i wyniósł 41 dni.

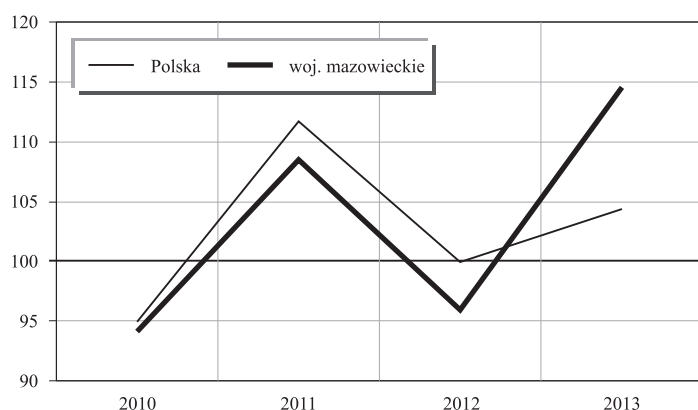
Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

NAKLADY INWESTYCYJNE

W województwie mazowieckim w 2013 r., po spadku w 2012 r., odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw. Wzrosły nakłady poniesione na budynki i budowle oraz na zakupy. W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się również liczba inwestycji nowo rozpoczętych i ich wartość kosztorysowa.

Wyk. 72. **Dynamika nakładów inwestycyjnych (ceny bieżące)**
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2013 r. przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa mazowieckiego, wyniosły 35672,4 mln zł i były (w cenach bieżących) o 14,6% wyższe od zrealizowanych rok wcześniej. W kraju wartość nakładów inwestycyjnych – licząc w cenach bieżących – wzrosła w skali roku o 4,4%.

*Prezentowany podział **nakładów inwestycyjnych**, obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.*

Tabl. 27. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2012	2013
POLSKA			
Ogółem w mln zł.....	89236,8	99719,0	104061,4
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle.....	42,1	40,6	41,3
Zakupy.....	56,8	58,5	57,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi.....	45,5	47,4	46,6
środków transportu.....	11,3	11,1	11,3
MAZOWIECKIE			
Ogółem w mln zł.....	29917,4	31135,6	35672,4
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle.....	47,8	46,7	46,5
Zakupy.....	51,2	52,7	52,6
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi.....	39,8	37,8	38,7
środków transportu.....	11,4	14,9	13,9

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabywaniu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W omawianym roku z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych zrealizowanych przez mazowieckie przedsiębiorstwa na budynki i budowle wydatkowano 16600,7 mln zł (o 14,3% więcej niż w 2012 r.), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 13813,9 mln zł (o 17,3% więcej), a na środki transportu – 4967,5 mln zł (o 7,4% więcej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 18781,5 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim była wyższa o 14,5%; udział zakupów w nakładach ogółem pozostał na zbliżonym poziomie (w skali roku spadek o 0,1 p.proc.).

W porównaniu z 2012 r. odnotowano wzrost nakładów m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 57,7%), w transporcie i gospodarce magazynowej

(o 20,3%) oraz w obsłudze runku nieruchomości (o 14,3%). Spadek nakładów miał miejsce m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 30,9%) oraz w budownictwie (o 16,3%).

W 2013 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej (na które przypadło 29,6% ogółu poniesionych nakładów), w zakresie przetwórstwa przemysłowego (18,0%), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (16,5%) oraz informacji i komunikacji (12,9%). W strukturze nakładów według sekcji w porównaniu z poprzednim rokiem najbardziej zwiększył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,5 p.proc.), natomiast najbardziej zmniejszył się udział nakładów przedsiębiorstw zajmujących się informacją i komunikacją (o 1,4 p.proc.).

Inwestorzy z województwa mazowieckiego w 2013 r. rozpoczęli realizację 79466 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 22235,4 mln zł; w porównaniu z rokiem poprzednim oznacza to wzrost odpowiednio: o 67,4% i o 30,3%. W kraju w omawianym okresie liczba inwestycji rozpoczętych była większa o 15,2%, a ich wartość kosztorysowa – o 13,0%. W województwie na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 46,1% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji nowo rozpoczętych (rok wcześniej 42,9%). W porównaniu z 2012 r. znacznie zwiększyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 108,1%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 89,7%). Spadek wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych notowano m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 54,3%) oraz w budownictwie (o 25,9%).

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie mazowieckim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
 - „Biuletyn statystyczny województwa mazowieckiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).
-

ANEKS
APPENDIX

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM
SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
Ludność ^{ab} w tys.	5158	5172	5188	5204	5222	5267	5286	5302	5317	Population ^{ab} in thous.
Na 1000 ludności ^b :										Per 1000 population ^b :
małżeństwa zawarte.....	5,40	5,78	6,31	6,55	6,40	5,80	5,22	5,09	4,55	marriages contracted
urodzenia żywe.....	9,73	10,24	10,66	11,32	11,49	11,56	10,86	10,82	10,44	live births
zgony.....	10,07	10,11	10,22	10,26	10,49	10,16	10,06	10,29	10,22	deaths
przyrost naturalny.....	-0,34	0,13	0,44	1,05	1,00	1,40	0,79	0,53	0,21	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały.....	2,94	3,00	2,87	2,21	2,36	2,54	2,72	2,51	2,52	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c w tys.....	1145,4	1181,6	1239,5	1299,3	1287,4	1299,1	1327,0	1331,3	1327,0	Average paid employment in the enterprise sector ^c in thous.
rok poprzedni = 100.....	.	103,2	104,9	104,8	99,1	100,9	102,1	100,3	99,7	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	332,5	285,6	219,9	178,0	224,5	238,3	246,7	271,9	283,2	Registered unemployed persons ^a in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	13,8	11,8	9,0	7,3	9,0	9,7	9,8	10,7 ^d	11,0	Registered unemployment rate ^a in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	86,8	87,0	85,9	82,4	79,3	83,6	83,9	83,4	86,2	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	162	107	50	64	140	110	119	114	101	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^e w %	56,1	56,9	57,1	58,9	58,8	58,0	59,5	60,2	59,7	Activity rate by LFS ^e in %
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^e w %	47,8	49,9	51,9	55,3	55,3	53,7	54,9	55,4	54,9	Employment rate by LFS ^e in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^e w %.....	14,8	12,2	9,1	6,0	6,0	7,4	7,9	8,0	8,0	Unemployment rate by LFS ^e in %

^a Stan w końcu roku. ^b Od 2010 r. dane opracowano na podstawie wyników NSP 2011. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^d Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu. ^e Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r.

^a As of the end of the year. ^b Since 2010 data was prepared on the basis of the results of NSP 2011. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^d For 2011 data were revised in relation to previous edition of Report. ^e Annual average; data are not fully comparable with the results from years preceding 2010.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM (cd.)
SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	3170,04	3316,11	3564,93	3957,99	4178,86	4227,93	4407,27	4530,27	4647,18	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^a in zł</i>
rok poprzedni = 100.....	.	104,6	107,5	111,0	105,6	101,2	104,2	102,8	102,6	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.....	.	1160,8	1165,7	1174,1	1186,9	1174,5	1158,0	1143,1	1133,1	<i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>
rok poprzedni = 100.....	.	.	100,4	100,7	101,1	99,0	98,6	98,7	99,1	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł.....	.	1240,10	1280,04	1402,72	1533,58	1637,58	1719,97	1813,14	1915,22	<i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS in zł</i>
rok poprzedni = 100.....	.	.	103,2	109,6	109,3	106,8	105,0	105,4	105,6	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł.....	.	762,19	772,93	820,16	872,87	915,29	946,81	1014,74	1082,59	<i>Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in zł</i>
rok poprzedni = 100.....	.	.	101,4	106,1	106,4	104,9	103,4	107,2	106,7	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):										<i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)</i>
ogółem.....	102,1	101,1	102,2	103,9	103,4	102,4	103,7	103,5	100,8	<i>total</i>
żywność i napoje bezalkoholowe.....	102,6	100,6	104,3	105,7	103,7	102,9	104,7	104,1	101,9	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
odzież i obuwie.....	97,2	95,4	94,6	94,1	92,9	98,2	98,6	95,7	94,9	<i>clothing and footwear</i>
mieszkanie.....	102,7	103,8	103,3	106,8	107,1	102,2	105,1	105,6	101,4	<i>dwelling</i>
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt.....	26,4	20,9	25,4	27,1	27,3	27,3	25,9	28,3	28,4	<i>Basic cereals (including cereal mixed) yields per 1 ha in dt</i>
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt.:										<i>Livestock per 100 ha of agricultural land in heads:</i>
bydło ^b	44,7	46,1	45,8	48,6	45,2	54,7 ^c	49,7	52,2	57,9	<i>cattle^b</i>
trzoda chlewna ^d	94,9	96,8	87,8	73,1	60,8	74,4 ^c	63,6	49,7	50,9	<i>pigs^d</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. *d* Stan w końcu lipca.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* As of June. *c* Data of the Agricultural Census as of 30 June. *d* As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM (cd.)
SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):										<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż ^a (bez siewnego).....	75,1	120,0	158,1	94,8	68,4	125,5	150,8	104,0	88,8	<i>cereal grain^a (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)...	119,3	97,3	94,7	101,9	111,6	99,8	120,8	115,5	101,5	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	91,1	92,9	96,3	117,7	113,0	85,5	116,5	118,4	99,9	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^b 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:										<i>Procurement price^b per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	13,2	9,5	5,4	6,1	12,0	9,6	6,2	7,4	8,5	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	8,9	7,3	4,8	5,2	9,1	7,0	5,2	6,1	6,2	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^c (rok poprzedni = 100; ceny stałe ^d)	114,6	106,8	103,9	101,3	106,4	103,9	101,3	107,5	<i>Sold production of industry^c (previous year = 100; constant prices^d)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^c w tys.	295,2	308,5	321,3	335,7	318,6	321,3	328,6	328,5	339,3	<i>Average paid employment in industry^c in thous.</i>
rok poprzedni = 100	104,5	104,1	104,5	94,9	100,9	102,2	100,0	103,3	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^c (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	122,1	127,5	113,0	102,6	103,0	114,3	106,9	78,4	<i>Sold production of construction^c (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^c (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	124,7	126,6	109,4	105,0	99,6	111,9	102,9	77,3	<i>Construction and assembly production^c (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^c w tys.....	77,5	80,9	88,2	85,8	87,7	85,5	96,0	101,7	92,9	<i>Average paid employment in construction^c in thous.</i>
rok poprzedni = 100	104,4	109,0	97,2	102,3	97,5	112,2	106,0	91,3	<i>previous year = 100</i>

a Podstawowych łącznie z mieszankami zbożowymi. *b* Ceny bieżące bez VAT. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *d* W latach 2006–2010 – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.), od 2011 r. – ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

a Basic including creal mixed. *b* Current prices excluding VAT. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *d* In 2006–2010 – 2005 constant prices (2005 average current prices), since 2011 – 2010 constant prices (2010 average current prices).

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM (dok.)
SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
Mieszkania oddane do użytkowania	28241	27090	30252	38154	38985	28961	25114	30554	29233	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100.....	118,4	95,9	111,7	126,1	102,2	74,3	86,7	121,7	95,7	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności.....	5,5	5,2	5,8	7,3	7,5	5,5	4,8	5,8	5,5	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	93,7	95,6	99,2	97,2	95,6	102,3	106,1	97,7	98,9	<i>average usable floor space per dwelling in m²</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	112,1	118,5	111,8	104,8	100,8	110,0	105,7	99,2	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	601721	609601	627277	649354	646696	681012	675099	699212	724997	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	102,8	101,3	102,9	103,5	99,6	105,3	99,1	103,6	103,7	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe.....	63588	68365	73839	77655	82674	89319	95912	104836	116949	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100.....	105,3	107,5	108,0	105,2	106,5	108,0	107,4	109,3	111,6	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicz- nego.....	19104	20649	22417	23541	24334	25594	26920	28770	30911	<i>of which with foreign capital partici- pation</i>
rok poprzedni = 100.....	105,9	108,1	108,6	105,0	103,4	105,2	105,2	106,9	107,4	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsię- biorstwach niefinansowych ^c w %.....	.	.	93,8	96,2	95,1	94,7	95,1	96,1	96,1	<i>Cost level indicator in non-financial enter- prises^c in %</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsię- biorstwach niefinansowych ^c w %:										<i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises^c in %:</i>
brutto.....	.	.	6,2	3,9	4,9	5,3	4,9	3,9	3,9	<i>gross</i>
netto	5,0	3,0	4,0	4,4	4,1	3,2	3,3	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^c (ceny bieżące) w mln zł.....	20680,3	23216,6	30468,4	32385,8	31803,6	29917,4	32508,0	31135,6	35672,4	<i>Investment outlays of enterprises^c (current prices) in mln zł</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	112,3	131,2	106,3	98,2	94,1	108,7	95,8	114,6	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Ludność ^a w tys. <i>Population^a in thous.</i>	A	.	.	5289	.	.	5293	.	.	5300	.	.	5302
	B	.	.	5304	.	.	5307	.	.	5313	.	.	5317
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys. <i>Average paid employment in the enterprise sector^b in thous.</i>	A	1334,2	1333,1	1329,1	1324,3	1323,0	1324,9	1324,6	1324,0	1321,1	1319,7	1318,5	1313,9
	B	1317,0	1316,6	1312,7	1304,8	1304,2	1308,7	1319,7	1321,4	1321,9	1328,6	1329,6	1326,8
poprzedni miesiąc = 100..... <i>previous month = 100</i>	A	100,8	99,9	99,7	99,6	99,9	100,1	100,0	100,0	99,8	99,9	99,9	99,7
	B	100,2	100,0	99,7	99,4	100,0	100,3	100,8	100,1	100,0	100,5	100,1	99,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	101,5	101,1	101,0	100,6	100,5	100,5	100,3	100,2	100,1	100,1	99,6	99,3
	B	98,7	98,8	98,8	98,5	98,6	98,8	99,6	99,8	100,1	100,7	100,8	101,0
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys. <i>Registered unemployed persons^a in thous.</i>	A	261,8	267,1	265,8	260,9	257,1	251,5	252,0	254,9	257,0	259,4	265,2	271,9
	B	290,1	296,6	296,8	293,6	287,5	281,8	281,8	282,0	281,0	278,4	280,9	283,2
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %..... <i>Registered unemployment rate^a in %</i>	A	10,3	10,5	10,5	10,3	10,2	10,0	10,0	10,1	10,2	10,3	10,5	10,7 ^c
	B	11,3	11,5	11,5	11,4	11,2	11,0	11,0	11,0	11,0	10,9	11,0	11,0
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca..... <i>Job offers declared during a month</i>	A	5212	7168	8854	7935	8386	6829	6131	6853	8025	6439	4986	3502
	B	7291	9424	9761	9039	8492	7946	8113	7847	8380	8763	6923	5393
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a <i>Registered unemployed persons per job offer^a</i>	A	79	58	58	55	52	56	54	48	53	62	77	114
	B	72	54	68	69	65	64	55	55	51	55	63	101
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł <i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^b in zł</i>	A	4498,68	4470,81	4686,72	4620,07	4392,96	4532,88	4496,72	4461,67	4443,15	4626,48	4537,87	4753,83
	B	4510,78	4529,75	4777,81	4746,78	4496,60	4593,31	4607,40	4576,96	4536,73	4728,42	4638,44	4889,19
poprzedni miesiąc = 100..... <i>previous month = 100</i>	A	95,9	99,4	104,8	98,6	95,1	103,2	99,2	99,2	99,6	104,1	98,1	104,8
	B	94,9	100,4	105,5	99,4	94,7	102,2	100,3	99,3	99,1	104,2	98,1	105,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	106,7	104,9	99,7	103,6	101,8	104,1	102,0	102,4	101,9	101,5	102,6	101,3
	B	100,3	101,3	101,9	102,7	102,4	101,3	102,5	102,6	102,1	102,2	102,2	102,8

a Stan w końcu okresu. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *c* Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.
a As of the end of the period. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *c* Data were revised in relation do previous edition of Report.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	A	.	.	104,0 ^a	.	.	103,9 ^b	.	.	103,6 ^c	.	.	102,7 ^d
	B	.	.	101,4 ^a	.	.	100,6 ^b	.	.	100,8 ^c	.	.	100,5 ^d
skupu ziarna zbóż ^e : procurement of cereal grain ^e :													
poprzedni miesiąc = 100	A	105,1	100,7	102,4	111,0	101,4	98,4	94,1	100,6	100,3	102,7	100,4	106,7
previous month = 100	B	102,7	98,2	93,4	102,4	98,4	93,9	83,8	87,4	104,6	102,5	107,7	103,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	92,7	90,6	94,8	100,6	101,3	99,6	105,0	114,2	111,5	107,4	117,9	125,5
	B	122,6	119,7	109,1	100,6	97,6	93,1	82,9	72,0	75,1	75,0	80,5	77,8
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100	A	104,3	100,0	97,8	97,8	99,5	101,6	98,8	104,7	101,6	96,7	100,9	101,7
previous month = 100	B	100,6	102,1	94,6	101,8	97,0	99,7	96,5	101,1	103,1	98,4	99,5	99,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	124,9	124,0	108,4	111,8	108,2	107,9	116,8	113,1	114,0	111,7	106,5	105,2
	B	101,5	103,6	100,2	104,3	101,7	99,7	97,3	94,0	95,3	97,0	95,7	94,0
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100	A	93,6	103,5	96,3	101,9	103,5	103,6	98,2	101,6	104,2	100,4	96,3	94,2
previous month = 100	B	94,8	101,7	102,1	99,8	96,2	108,6	103,7	102,1	100,7	96,3	98,9	94,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	140,1	135,8	123,2	118,3	124,2	124,0	117,0	119,2	117,3	117,6	110,4	96,6
	B	97,8	96,2	101,9	99,9	92,8	97,2	102,6	103,1	99,6	95,5	98,1	98,1

a-d Dane dotyczą okresów (miesiące): a – I-III, b – IV-VI, c – VII-IX, d – X-XII. e Podstawowych łącznie z mieszankami zbożowymi (bez ziarna siewnego).

a-d Data concern periods (months): a – I-III, b – IV-VI, c – VII-IX, d – X-XII. e Basic including creal mixed (excluding sowing seed).

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	7,1	7,2	6,8	6,9	7,2	7,4	7,5	8,1	8,7	8,2	8,1	7,9
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	7,4	7,4	7,6	7,7	7,3	8,4	8,6	11,0	10,5	9,9	9,8	9,0
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100.....	A	90,4	98,9	111,2	92,2	102,2	96,0	96,3	106,5	103,8	111,2	97,9	90,8
<i>previous month = 100</i>	B	102,1	94,8	109,1	96,6	97,0	101,8	104,0	100,6	105,7	108,3	94,9	95,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,1	101,8	102,8	103,1	106,3	101,8	101,4	101,5	97,9	107,2	104,5	94,5
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	106,8	102,4	100,5	105,2	99,8	105,8	114,3	108,0	110,0	107,2	104,0	108,8
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100.....	A	43,2	82,4	139,5	120,0	136,4	100,3	99,6	97,0	100,4	113,8	79,1	82,2
<i>previous month = 100</i>	B	57,8	82,9	141,2	109,8	111,9	116,2	102,2	103,4	93,2	131,3	97,6	79,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	139,7	102,7	104,0	107,0	114,1	101,9	95,7	92,3	75,8	103,0	88,4	58,6
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	78,3	78,7	79,7	72,9	59,8	69,3	71,1	75,8	70,3	81,1	100,0	97,2
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	2252	4542	7366	10154	11952	14060	16418	19246	21897	25238	27877	30554
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	2840	4782	8045	9711	11026	13049	15761	17737	19761	23288	25689	29233
analogiczny okres poprzedniego roku = 100.....	A	122,7	149,8	159,2	162,5	146,4	138,5	131,8	130,9	133,0	124,8	124,9	121,7
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	121,9	103,2	107,9	94,7	91,5	92,3	95,7	91,9	90,0	90,9	93,1	96,9

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2012													
B – 2013													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): Retail sale of goods ^a (current prices):													
poprzedni miesiąc = 100.....	A	71,9	100,6	115,8	100,1	102,1	97,7	101,4	99,7	100,5	106,0	91,7	117,1
previous month = 100	B	75,8	95,3	114,6	101,3	100,4	102,5	103,8	98,2	101,3	101,8	95,3	117,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	112,0	113,7	112,0	107,2	108,9	105,2	106,9	106,1	104,6	102,6	101,3	96,7
corresponding month of previous year = 100	B	101,9	96,5	95,5	96,7	95,1	99,8	102,2	100,7	101,4	97,4	101,2	101,7
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	673076	674080	675960	677954	680193	682655	685069	687551	690137	692809	695788	699212
Entities of the national economy ^b	B	698956	701010	703551	704929	707492	710469	713362	716060	718858	720629	723170	724997
w tym spółki handlowe	A	96455	97195	97880	98567	99234	99927	100616	101366	102182	103246	104218	104836
of which commercial companies	B	105671	106483	107314	108259	109136	109975	111090	111973	113119	114564	115875	116949
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	27028	27178	27341	27502	27623	27777	27934	28089	28257	28465	28663	28770
of which with foreign capital participation	B	28953	29106	29315	29455	29624	29775	29963	30115	30336	30550	30704	30911
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c : Profitability rate of turnover in non-financial enterprises ^c :													
brutto w %	A	.	.	4,2	.	.	4,0	.	.	4,1	.	.	3,9
gross in %	B	.	.	3,1	.	.	3,9	.	.	4,1	.	.	3,9
netto w %	A	.	.	3,3	.	.	3,3	.	.	3,4	.	.	3,2
net in %	B	.	.	2,4	.	.	3,3	.	.	3,5	.	.	3,3
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^c (ceny bieżące) w mln zł	A	.	.	4811,7	.	.	12457,5	.	.	20024,4	.	.	31135,6
Investment outlays of enterprises ^c (current prices) in mln zł	B	.	.	5159,4	.	.	13578,6	.	.	22816,3	.	.	35672,4
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	95,8	.	.	102,4	.	.	102,8	.	.	95,8
corresponding period of previous year = 100 (current prices)	B	.	.	107,2	.	.	109,0	.	.	113,9	.	.	114,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.
c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.
c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.